

za

2023 ROK

RAPORT

O STANIE MIASTA GDAŃSKA

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII**

Podsumowanie działań realizowanych w 2023 roku

GDAŃSK

Spis treści

1. Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta, Gdańsk Programy Operacyjne 2023 oraz Gdańsk Programy Rozwoju 2030.....	3
2. Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży pobierających naukę na terenie gminy miasta Gdańska.....	5
3. Wieloletni Ramowy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na lata 2022–2025; Szczegółowy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2023.....	6
4. Gdański Program Promocji Zdrowia i Przeciwdziałania Chorobom Cywilizacyjnym na lata 2021–2025.....	9
5. Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016–2023.....	12
6. Program Polityki Zdrowotnej na lata 2017–2025 pod nazwą „Program wsparcia prokreacji dla mieszkańców Gdańska”.....	15
7. Program profilaktyki zakażeń wirusami brodawczaka ludzkiego (HPV) na terenie gminy miasta Gdańska na lata 2019–2025.....	16
8. Gdańska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030.....	17
9. Program „Duża Gdańska Rodzina”.....	18
10. Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2023.....	19
11. Gdański Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018–2023.....	21
12. Gdański Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021–2023.....	22
13. Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2016–2023.....	24
14. Gdański Program Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych na lata 2016–2023.....	26
15. Model Integracji Imigrantów.....	28
16. Model na rzecz Równego Traktowania.....	29
17. Powiatowy Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Gdańsku na lata 2021–2031.....	30
18. Program osłonowy w zakresie żywienia na lata 2019–2023.....	32
19. Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2024.....	33
20. Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Gdańska na lata 2020–2023.....	34
21. Miejski Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na 2023 r.	39
22. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Gdańska na lata 2020–2024.....	42
23. Plan adaptacji do zmian klimatu dla miasta Gdańska.....	44
24. Program ochrony środowiska dla miasta Gdańska na lata 2021–2023 z perspektywą do roku 2025.....	48
25. Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gdańska na lata 2018–2023.....	49
26. Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Miasta Gdańska na lata 2014–2030.....	52
27. Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska 2030.....	54
28. Strategia Rozwoju Elektromobilności w Gdańsku do roku 2035.....	63
29. Strategiczny Program Transportowy Dzielnicy Południe w Mieście Gdańsku.....	64
30. System Tras Rowerowych dla Gdańska 2.0 – STeR 2.0.....	65
31. Gdański Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2016–2030.....	66
32. Miejski Program Zapobiegania Przemocy i Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2022–2024.....	68
33. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2023 roku.....	70
34. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska.....	71
35. Gminny Program Rewitalizacji.....	74
36. Studium Lokalizacji Obiektów Wysokościowych (SLOW).....	76

Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta, Gdańsk Programy Operacyjne 2023 oraz Gdańsk Programy Rozwoju 2030

Uchwała nr LVII/1327/14 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 września 2014 r., Uchwała nr XVII/514/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 17 grudnia 2015 r., Uchwała nr LIV/1363/22 Rady Miasta Gdańska z dnia 29 września 2022 r. oraz Uchwała nr LXXII/1847/24 Rady Miasta Gdańska z dnia 18 stycznia 2024 r.

Dokument „**Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta**” (dalej: Strategia*) wraz z dokumentem **Gdańsk Programy Operacyjne 2023 / Gdańsk Programy Rozwoju 2030**** wyznaczają nadrzędne ramy w zakresie planowania, kształtowania i zarządzania rozwojem Gdańska.

*Strategia została uchwalona przez Radę Miasta Gdańska 25 września 2014 r., a następnie dnia 29 września 2022 r. przyjęto dokument po zmianach wynikających z uzupełnień i aktualizacji.

*Dokument określa wartości strategiczne, wizję i kierunki rozwoju miasta w perspektywie długofalowej.

**Programy zaś konkretyzują bardziej krótkoterminowe działania rozwojowe. Ich wdrażanie służy osiągnięciu trwałego i zrównoważonego rozwoju Gdańska oraz systematycznemu podnoszeniu jakości życia w mieście.

**Programy Operacyjne służące realizacji poprzedniej wersji Strategii Gdańsk 2030 Plus (do 29 września 2022 r.) były przygotowane w 2015 r. Dotyczyły dziewięciu obszarów życia miasta: Edukacji, Zdrowia publicznego i sportu, Integracji społecznej i aktywności obywatelskiej, Kultury i czasu wolnego, Innowacyjności i przedsiębiorczości, Atrakcyjności inwestycyjnej, Infrastruktury, Mobilności i transportu oraz Przestrzeni publicznej. Czas ich obowiązywania dobiegł końca; obejmuje lata 2016–2023, co jest powiązane z okresem programowania i rozliczania projektów wspieranych środkami unijnymi.

Od przyjęcia zaktualizowanej Strategii rozpoczęto prace nad opracowaniem ****Programów Rozwoju**, które z horyzontem czasowym do 2030 r. wyznaczają kierunki działań do realizacji czterech celów strategicznych: **Zielone Miasto, Wspólne Miasto, Dostępne Miasto i Innowacyjne Miasto**. Bardziej szczegółowo niż Strategia opisują oczekiwane rezultaty i sposoby ich osiągania. Wskazują również sposób pomiaru uzyskanych efektów i ich wpływu na jakość życia mieszkańców. Są niezbędne, aby ubiegać się o środki finansowe z Unii Europejskiej w perspektywie 2021–2027.

Odzwierciedleniem zmian rozwojowych zachodzących w Gdańsku jest w szczególności **wzrost wskaźnika jakości życia** (wskaźnik ten systematycznie rośnie; w skali ocen od 1 do 6 w 2023 r. wyniósł rekordowe 3,85 wobec poziomu 3,78 w 2021 r., 3,70 w 2018 r. i 3,69 w 2016 r.). Badanie odbywa się co 2 lata – w 2020 r. ze względu na sytuację związaną z epidemią COVID-19 nie przeprowadzono badania jakości życia w Gdańsku. Zmiany rozwojowe w sposób ogólny odzwierciedla również **wzrost liczby mieszkańców** (w 2023 r. było to 487,4 tys. osób wobec 466,6 tys. w 2015 r., co oznacza wzrost o 20,8 tys. osób).

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Strategii, Programów Operacyjnych i Programów Rozwoju oraz ich **efekty**:

1. **Raporty ewaluacyjne.** W ramach monitoringu realizacji dziewięciu **Programów Operacyjnych**, które wg założeń obowiązywały do 2023 r. włącznie, co roku sporządzane są raporty stanowiące jakościowe i ilościowe podsumowanie realizowanych przedsięwzięć rozwojowych. Informacje te przedstawiane są na stronie www.gdansk.pl/strategia oraz w corocznych „Raportach o stanie miasta”, również dostępnych na WWW. W 2023 r. sporządzono dziewięć raportów ewaluacyjnych – po jednym dla każdego programu operacyjnego i są one dostępne na stronie www.gdansk.pl/strategia w dziale „Programy Operacyjne 2016-2023”.
2. W 2022 r. uchwałą nr LIV/1363/22 z dnia 29 września 2022 r. **Rada Miasta Gdańska przyjęła zaktualizowaną Strategię Rozwoju Miasta** pod nazwą „Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta”. Od tego momentu rozpoczęły się prace nad przygotowaniem Programów Rozwoju służących realizacji zaktualizowanej Strategii, które zastąpią dziewięć Programów Operacyjnych.
3. W lutym 2023 r. powołano **Komitet Sterujący** i zapoczątkowano jego **spotkania**, których celem było m.in. ustalenie zakresu tematycznego Programów Rozwoju i powołanie zespołu ds. prac nad Programami Rozwoju.
4. 20 lutego 2023 r. podpisane zostało Zarządzenie Prezydenta Miasta Gdańska nr 321/23 w sprawie **powołania Zespołu ds. Prac nad Programami Rozwoju** wdrażającymi zapisy Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus.
5. **Zlecono wykonanie czterech diagnoz** sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gdańska w celu wskazania zmian, które zaszły w ciągu ostatnich lat, oraz by rozpoznać i sformułować precyzyjne działania rozwojowe na kolejne lata w ramach obszarów tematycznych zaktualizowanej Strategii: **Wspólne Miasto, Zielone Miasto, Dostępne Miasto i Innowacyjne Miasto**.
6. 1 marca 2023 r. rozpoczął się **cykl warsztatów z mieszkańcami i interesariuszami pod hasłem „Jaki ma być Gdańsk w 2030?”** (terminy spotkań: inauguracyjne – 1 III; dotyczące tematyki Dostępnego Miasta – 13 III, Wspólnego Miasta – 24 III, Zielonego Miasta – 4 IV, Innowacyjnego Miasta – 17 IV; spotkanie podsumowujące – 8 V) – w sześciu spotkaniach wzięło udział blisko 560 osób. Zgłoszono 402 zagadnienia do rozpatrzenia i 155 przedsięwzięć – pomysłów na nowe inicjatywy.
7. Między spotkaniami odbywały się również **wywiady i rozmowy z opiekunami Programów Rozwoju** transmitowane na stronie www.gdansk.pl w ramach cyklu „Wszystkie Strony Miasta”.
8. Od 1 marca do 23 kwietnia przeprowadzono **ankietę na temat priorytetowych inwestycji w mieście do 2030 r.** – udział wzięło ok. 3,6 tys. osób (głosy oddane i potwierdzone) – wyniki ankiety zostały zaprezentowane 8 maja na spotkaniu podsumowującym cykl warsztatów. Mieszkańcy wskazywali jako najważniejsze m.in.: budowę Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży oraz rozwój programu ochrony zdrowia psychicznego, 100 ha nowych

	<p>parków i 50 tys. nowych drzew, przekształcenie Zakładu Utylizacyjnego w nowoczesny zakład odzysku surowców, pakiet wsparcia dla osób starszych i osób z niepełnosprawnością, drogi szybkiego ruchu dla rowerów i hulajnóg, nowe trasy tramwajowe, inwestycje w zakresie samowystarczalności energetycznej miasta, kontynuację rewitalizacji w dzielnicach, program wsparcia mikro- i małej przedsiębiorczości, w tym rzemiosła, oraz budowę oceanarium Nautilus.</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Od lutego do listopada 2023 r. odbyło się 18 spotkań branżowych, w których łącznie wzięło udział ok. 500 osób. Celem spotkań było zgłoszenie uwag do polityki miasta i wypracowanie rozwiązań z różnych obszarów tematycznych. 10. 29 sierpnia 2023 r. podpisano zarządzenie aktualizujące skład Zespołu ds. Prac nad Programami Rozwoju. 11. We wrześniu 2023 r. uzyskano pozytywną decyzję Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku, Pomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego oraz Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni w sprawie odstąpienia od konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Programów Rozwoju 2030 wdrażających Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus. 12. We wrześniu 2023 r. przygotowano projekt dokumentu Programy Rozwoju do dalszych prac i konsultacji. 13. W dniach od 16 października do 19 listopada odbyły się konsultacje społeczne dotyczące projektu dokumentu Programy Rozwoju. Konsultacje odbyły się zgodnie z trybem wynikającym z Zarządzenia Prezydenta Miasta Gdańska nr 1859/23 w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych, które również zdefiniowało formy konsultacji. Uwagi można było zgłaszać za pośrednictwem formularza online, formularza przesłanego pocztą elektroniczną, pocztą tradycyjną lub złożenie go w siedzibach zespołów obsługi mieszkańców; odbyły się dwa spotkania otwarte: 31 października i 6 listopada. 14. W grudniu 2023 r. opracowano raport podsumowujący konsultacje społeczne – do przedmiotu konsultacji 34 osoby zgłosiły łącznie 154 uwagi, z których 30 zostało uwzględnionych, dziewięć – uwzględnionych częściowo, 70 uwag zawierało rekomendację, której zakres znajdował się w dokumencie, 34 uwag nie uwzględniono, a 11 uwag nie dotyczyło projektu dokumentu. Po ich uwzględnieniu przygotowana została ostateczna wersja dokumentu Gdańsk Programy Rozwoju 2030. 15. Uchwałą nr LXXII/1847/24 Rady Miasta Gdańska z dnia 18 stycznia 2024 r. przyjęto dokument pn. „Gdańsk Programy Rozwoju 2030” wdrażający Strategię Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus.
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Polityki Gospodarczej</p>	
<p>Realizatorzy Programu: opiekunowie i koordynatorzy Programów Operacyjnych, Zespół ds. Prac nad Programami Rozwoju (w tym opiekunowie, koordynatorzy, specjaliści z wydziałów i jednostek miejskich oraz spółek z udziałem Gminy Miasta Gdańska), wydziały Urzędu Miejskiego w Gdańsku, jednostki i spółki miejskie, Agencja Regionalnego Monitoringu Atmosfery Gdańsk-Gdynia-Sopot, Obszar Metropolitalny Gdańsk-Gdynia-Sopot, organizacje pozarządowe, rady dzielnic, Rada Miasta Gdańska, uczelnie i inni</p>	

Lokalny Program Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży pobierających naukę na terenie gminy miasta Gdańska

Uchwała nr XXII/569/20 Rady Miasta Gdańska z dnia 30 kwietnia 2020 r., Uchwała nr XXXV/897/21 Rady Miasta Gdańska z dnia 29 kwietnia 2021 r. oraz Uchwała nr LXVI/1706/23 Rady Miasta Gdańska z dnia 31 sierpnia 2023 r.

Ogólny zarys Programu

Celem Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży jest promowanie młodzieży szczególnie uzdolnionej uczącej się na terenie gminy miasta Gdańska – motywowanie uczniów do podejmowania działań mających na celu odkrycie własnych uzdolnień oraz ciągłej pracy nad rozwijaniem talentów i pogłębianiem wiedzy przy jednoczesnym tworzeniu pozytywnych wzorców dla społeczności uczniowskiej.

Celem programu jest też otoczenie szczególną opieką uzdolnionych uczniów i maturzystów pobierających naukę na terenie gminy miasta Gdańska oraz motywowanie ich do dalszego rozwoju w ramach realizacji programu. Stypendium stanowi dla młodzieży nagrodę za zaangażowanie i wykonaną dodatkową pracę – często kosztem rezygnacji z wolnego czasu, by uzyskać wysokie wyniki w nauce lub mieć szczególne osiągnięcia w różnych dziedzinach. Powinno wzmacniać poczucie własnej wartości.

Program adresowany jest do dzieci i młodzieży pobierających naukę w szkołach samorządowych i niesamorządowych na terenie gminy miasta Gdańska od klasy IV szkoły podstawowej.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

1. W ramach **Lokalnego Programu Wspierania Edukacji Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży** pobierających naukę na terenie gminy miasta Gdańska przyznawane jest jednorazowe stypendium Prezydenta Miasta dla uczniów szczególnie uzdolnionych oraz maturzystów osiągających najwyższy wynik z egzaminu maturalnego.
2. Stypendium przyznawane jest w sześciu kategoriach i ubiegać się o nie mogą uczniowie i maturzyści, którzy spełniają wszystkie kryteria wymienione w Regulaminie określonym uchwałą RMG z dnia 30 kwietnia 2020 r., uchwałą RMG z dnia 29 kwietnia 2021 r. oraz uchwałą RMG z dnia 31 sierpnia 2023 r., w której dodano nową kategorię: „VI – Odyseja Umysłów” dla uczniów reprezentujących Polskę w finale światowym Odysei Umysłu, który nie korzystali z dofinansowania na pokrycie kosztów podróży.
3. W 2023 r. przyznano **767 jednorazowych stypendiów** na łączną kwotę 450 250 zł, z czego:
  - **w ramach I kategorii** – za najwyższy wynik z egzaminu maturalnego i osiągnięcia w zakresie aktywności społecznej – pięć stypendiów po 3000 zł, łącznie 15 000 zł,
  - **w ramach II kategorii** – za osiągnięcia w zakresie aktywności społecznej, wysoką średnią ocen oraz osiągnięcia w konkursach ogólnopolskich lub międzynarodowych – 154 stypendiów po 500 zł, łącznie 77 000 zł,
  - **w ramach III kategorii** – za osiągnięcia w zakresie aktywności społecznej, wysoką średnią ocen oraz osiągnięcia w konkursach wojewódzkich – 252 stypendia po 450 zł, łącznie 113 400 zł,
  - **w ramach IV kategorii** – za osiągnięcia w zakresie aktywności społecznej, wysoką średnią ocen oraz osiągnięcia w sporcie na szczeblu krajowym lub międzynarodowym – 333 stypendia po 450 zł, łącznie 149 850 zł,
  - **w ramach V kategorii** – dla wybitnych talentów, za spektakularne osiągnięcia w dziedzinie swoich zainteresowań – 10 stypendiów po 3000 zł, łącznie 30 000 zł (stypendium w tej kategorii przeznaczone jest na realizację indywidualnego programu rozwoju ucznia, który tworzy on we współpracy z tutorem),
  - **w ramach VI kategorii** – Odyseja Umysłów – 13 stypendiów po 6500 zł, łącznie 65 000 zł.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Edukacji (do 31.03.2023 r. Wydział Rozwoju Społecznego)

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: placówki oświatowe

Wieloletni Ramowy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na lata 2022–2025; Szczegółowy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2023

Uchwała nr XLVIII/1205/22 Rady Miasta Gdańska z dnia 31 marca 2022 r. oraz Uchwała nr XLVIII/1206/22 Rady Miasta Gdańska z dnia 31 marca 2022 r. ze zm.

Ogólny zarys Programu

Szczegółowy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2023 był integralną częścią Wieloletniego Ramowego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na lata 2022–2025, jednocześnie stanowiąc część dokumentów lokalnych: Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta i Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030.

Celem głównym Programu było zmniejszenie skali zjawiska problemów uzależnień wśród mieszkańek i mieszkańców Gdańska przez zachowania prozdrowotne i pełne uczestnictwo w edukacji, pracy, życiu społecznym i rodzinnym.

Założenie Programu to ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania środków psychoaktywnych poprzez rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania substancji psychoaktywnych, integracja społeczna i zawodowa osób uzależnionych, doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w jego realizację, a także systemowo prowadzony monitoring i ewaluacja.

Problemy związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych, w tym nowe substancje psychoaktywne (NSP) dotyczą znacznej części społeczeństwa, dlatego Program skierowany był do wszystkich mieszkańców Gdańska oraz osób realizujących zadania z obszaru uzależnień.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

Zrealizowano **112 zadań/projektów**, w tym **64** obejmowały obszar profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, 22 – przeciwdziałania narkomanii, a 26 – oba obszary. Z Programu skorzystało ponad **133 tys. odbiorców** usług bezpośrednich, w tym dzieci i młodzież (blisko 52 tys.). Na szeroką skalę prowadzono kampanie społeczne i działania w mediach społecznościowych, które dotarły do ponad kilkuset tysięcy osób. Na realizację Programu wydatkowano kwotę w wysokości **21 852 486 zł** (w tym **19 066 507 zł** ze środków uzyskanych z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz **2 785 979 zł** z tytułu opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml).

Program realizował trzy kierunki działań w czterech obszarach problemowych:

Kierunek: Prewencja (zapobieganie) / Obszar: Edukacja zdrowotna oraz podnoszenie kompetencji kadr

Prowadzono działalność informacyjno-edukacyjną, w tym konferencje, wykłady, kampanie społeczne: „Kieruj bez procentów”, „Młodość bez procentów”, „Uważaj, co pijesz”, „Dom bez przemocy”, „DOM – Dziecko Otulone Miłością”, „Ważne wybory” (kampania o szkodliwości marihuany), „Relacje Wolne od Przemocy”, „Bądź po dobrej stronie”. Zakupiono materiały informacyjno-edukacyjne z szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień. Zrealizowano moduł edukacyjny „Zdrowy uczeń” dotyczący kształtowania kompetencji zdrowotnych młodzieży w zakresie unikania substancji psychoaktywnych. Prowadzono punkt informacyjno-konsultacyjny w obszarze uzależnień. Przeprowadzono szkolenia podnoszące kompetencje i kwalifikacje zawodowe przedstawicieli organizacji/podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz FASD (spektrum płodowych zaburzeń alkoholowych), podejmowano akcje promocyjne i wydarzenia z zakresu szeroko rozumianej edukacji publicznej, w tym skierowane w szczególności do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych. Realizatorom działań zapewniono wsparcie merytoryczne.

Na realizację zadań w tym obszarze przeznaczono kwotę w wysokości **2 432 618 zł**, a wykonanie kształtuje się na poziomie **2 194 589 zł**. Zrealizowano **23 zadania/projekty**, z których 15 dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, cztery – przeciwdziałania narkomanii, a kolejne cztery – obu tych obszarów. Z bezpośrednich zadań/działań Programu skorzystało blisko **60 tys. odbiorców**, w tym dzieci i młodzież (ponad 17 tys.). Z działań pośrednich (kampanii społecznych) skorzystało kilkaset tysięcy osób.

Kierunek: Prewencja (zapobieganie) / Obszar: Profilaktyka (w tym: profilaktyka uniwersalna, profilaktyka selektywna, profilaktyka wskazująca)

Prowadzono działania związane z profilaktyką uzależnień, w szczególności wśród dzieci i młodzieży. W 45 gdańskich szkołach kontynuowano realizację rekomendowanego programu Good Behavior Game. Ponadto poszerzano ofertę pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej, w tym prowadzonej w 19 placówkach wsparcia dziennego. Realizowano projekty rozwijające kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców, sprzyjające budowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży. Zajmowano się promocją zdrowia i aktywności fizycznej z wykorzystaniem wiodących

strategii profilaktycznych w ramach programów „Profis – sport bez uzależnień” (104 projekty), „Żyj z pasją”(16 placówek oświatowych) i Gdańskiego Programu Profilaktyki Uzależnień Cyfrowych ProfiKultura (6 instytucji kultury i Hevelianum). Zrealizowano konsultacje i warsztaty specjalistyczne w ramach „Poradni zdrowego życia GOPZiPU” oraz „Akademii zdrowego życia GOPZiPU”, prowadzono program profilaktyczny „Przystań odkrywców” (27 szkół, 3 poradnie i GOPZiPU) oraz zapewniono zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży przejawiających symptomy niedostosowania społecznego (5 szkół, 1 poradnia). Zorganizowano warsztaty psychoedukacyjne pn. „Kłopoty w plecaku”, a także programy rekomendowane („Szkoła dla rodziców”, „Unplugged”, „Gra w dobre zachowania” / „Zagrajmy razem”). Zapewniono specjalistyczne wsparcie dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej. Prowadzono również akcje promujące zdrowy styl życia i systemowe mobilne działania profilaktyczne w wybranych dzielnicach. Umożliwiono udział w koloniach, obozach i półkoloniach. Zrealizowano programy streetworkingowe. Rozszerzono ofertę dla osób i rodzin zagrożonych problemem alkoholowym (terapeuta uzależnień) oraz poradnictwo dla rodzin z problemem alkoholowym, w których są dzieci. Odbływały się dalsze prace dotyczące adaptacji budynku na potrzeby utworzenia Środowiskowego Centrum Profilaktyki dla Dzieci i Młodzieży.

Na realizację zadań w tym obszarze przeznaczono kwotę w wysokości **10 213 478 zł**, a wykonanie kształtuje się na poziomie **9 944 484 zł**. Zrealizowano **31 zadań/projektów**, z których 16 dotyczyło profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, dwa – przeciwdziałania narkomanii, a 13 – przeciwdziałania zarówno alkoholizmowi, jak i narkomanii. Z bezpośrednich zadań/działań Programu skorzystało ok. **61 tys. odbiorców**, w tym dzieci i młodzież (blisko 34 tys.).

Kierunek: Interwencja (pomaganie) / Obszar: Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja zdrowotna, społeczna i zawodowa

Zrealizowano programy/oferty zwiększające dostępność do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym ofertę na prowadzenie Miejskiej Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia. Kontynuowano program z zakresu redukcji szkód, w tym stacjonarnej wymiany igieł i strzykawek. Prowadzono programy postterapeutyczne, w tym dwa mieszkania readaptacyjne i jeden hostel dla osób uzależnionych od narkotyków. Zapewniono kompleksową specjalistyczną pomoc psychologiczną i terapeutyczną prowadzoną przez GOPP dla dzieci i młodzieży oraz rodziców/opiekunów, w tym zwiększono dostępność pomocy dla dzieci z FASD. Ponadto zapewniono pomoc psychospołeczną i prawną rodzinom z problemem alkoholowym, a w szczególności dotyczącą ochrony przed przemocą w rodzinie. Zapewniono wsparcie terapeutyczne dzieciom przebywającym w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Udzielono dotacji dla Centrum Integracji Społecznej, wsparto również działalność klubów integracji społecznej i klubów abstynenta. Pogotowie Socjalne dla Osób Nietrzeźwych kontynuowało swoją działalność w zakresie motywacyjno-informacyjnym kierowanym do osób z kręgu problemów uzależnień. Realizowano również zadania dotyczące zapewnienia pomocy psychologicznej i terapeutycznej osobom niepełnosprawnym intelektualnie oraz programy pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób dorosłych, wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym (DDA). Realizowano zadanie dotyczące kompleksowego wsparcia osób zadłużonych. Finansowano działalność prowadzoną na rzecz pomocy dzieciom będących ofiarami różnych przestępstw i form krzywdzenia. Zapewniono usługę społeczną w zakresie stałego zamieszkania wraz z szerokim interdyscyplinarnym wsparciem (Housing First).

Na realizację zadań w tym obszarze przeznaczono kwotę w wysokości **8 062 346 zł**, a wykonanie kształtuje się na poziomie **8 903 279 zł** (w tym 1 503 166 zł M/027). Zrealizowano **51 zadań/projektów**, z czego 32 dotyczyły profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (w tym M/027), 16 – przeciwdziałania narkomanii, a trzy – przeciwdziałania zarówno alkoholizmowi, jak i narkomanii. Z bezpośrednich zadań/projektów Programu skorzystało ponad **11 tys. odbiorców**, w tym dzieci i młodzież (ponad 600).

	<p>Kierunek: Organizacja programu i zadania regulacyjne / Obszar: Wzmacnianie zasobów, synergia działań oraz zadania regulacyjne</p> <p>Zapewniono warunki pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gdańsku (30 członków). Dopuszono realizatorów i partnerów Programu w sprzęt komputerowy i biurowy niezbędny do realizacji zadań. Zadbano o bieżący monitoring działań w ramach współpracy z członkami Zespołu ds. Monitoringu i Ewaluacji Programu. Zapewniono warunki pracy komisjom konkursowym powołanym do oceny ofert składanych w obszarze zdrowia publicznego. Przeprowadzono ewaluację Programu za lata 2021–2022 oraz diagnozę problemów uzależnień. Upowszechniano informacje na temat dostępu do usług realizowanych w ramach Programu.</p> <p>Na realizację zadań w tym obszarze przeznaczono kwotę w wysokości 2 434 596 zł, a wykonanie kształtuje się na poziomie 810 134 zł. Zrealizowano siedem zadań/projektów, z czego jeden dotyczył profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, a sześć – dodatkowo przeciwdziałania narkomanii. Z bezpośrednich zadań/działań Programu skorzystało ok. 1,7 tys. odbiorców.</p>
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień, Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Gdański Zespół Schronisk i Sportu Szkolnego, Centrum Integracji Społecznej, Biuro Prezydenta ds. Kultury, Hevelianum, Biuro Prezydenta ds. Sportu, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe, podmioty edukacji i opieki (szkoły, poradnie), placówki wsparcia dziennego, podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczą zadań z zakresu zdrowia publicznego (w realizację Programu zaangażowanych było ponad 330 jednostek, podmiotów, instytucji, organizacji i zespołów)</p>	

Gdański Program Promocji Zdrowia i Przeciwdziałania Chorobom Cywilizacyjnym na lata 2021–2025

Uchwała nr XXIX/753/20 Rady Miasta Gdańska z dnia 29 października 2020 r.

Ogólny zarys Programu

Gdański Program Promocji Zdrowia i Przeciwdziałania Chorobom Cywilizacyjnym na lata 2021–2025 ma służyć wydłużeniu życia w zdrowiu, poprawie zdrowia i związanej z nim jakości życia ludności oraz zmniejszeniu nierówności społecznych w zdrowiu mieszkanki i mieszkańców Gdańska.

Adresatami Programu są gdańszczanie, szczególnie osoby młode oraz seniorzy. Do głównych założeń programu należy wydłużenie życia w zdrowiu oraz ograniczenie skali zachorowań na choroby cywilizacyjne poprzez: zmniejszenie ryzyka występowania schorzeń, poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie wpływu stylu życia i warunków środowiskowych na zdrowie, w tym promocję zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej, rozwój kompetencji zdrowotnych na wszystkich etapach życia i we wszystkich odgrywanych rolach (zdrowa matka, zdrowe dziecko, zdrowy człowiek w wieku produkcyjnym, zdrowy senior), a także podniesienie efektywności i skuteczności programu przeciwdziałania chorobom cywilizacyjnym.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

1. **„Kierunek Zdrowie”** – program diagnostyczno-edukacyjny skierowany do dzieci 6-letnich i ich rodziców. Uczestnicy programu objęci są interdyscyplinarną konsultacją ze specjalistami (zdrowia publicznego, lekarzem, specjalistą aktywności fizycznej, dietetykiem, psychologiem). Po zakończeniu wizyty każde dziecko otrzymuje indywidualny plan postępowania zdrowotnego. W 2023 r. w programie wzięło udział **2515 dzieci**.
2. **„Zdrowy Uczeń”** – program skierowany do uczniów klas III i VII, obejmuje stworzenie planu postępowania zdrowotnego dla każdego z uczestników. W programie wzięło udział **4501 dzieci**.
3. **„Gdańsk – jeMY zdrowol!”** – program służący poprawie jakości żywienia dzieci i młodzieży na terenie placówek oświatowych. Wspierana jest w nim odpowiednia komunikacja dotycząca żywienia dzieci w przedszkolach i szkołach pomiędzy placówkami oświatowymi a rodzicami/opiekunami. W 2023 r. narzędzie wykorzystywane było w **76 placówkach oświatowych, co stanowi 58% szkół i przedszkoli**, które mają dostęp do aplikacji.
4. **„Koperta życia”** – kampania służąca upowszechnieniu wśród mieszkańców Gdańska idei zamieszczenia w dostępnym miejscu krótkiej informacji o swoim zdrowiu na wypadek konieczności skorzystania z pomocy medycznej. Prowadzone są działania informacyjno-promocyjne dotyczące tego, jest właściwie gromadzić i przechowywać dokumentację medyczną oraz jak przygotować się na przyjazd karetki ratunkowej. W 2023 r. **ponad 5 tys. gdańszczan i gdańszczanek** otrzymało „kopertę życia” do przechowywania takiej dokumentacji.
5. **Program Profilaktyki Czerniaka** – służy podniesieniu kompetencji prozdrowotnych dzieci i młodzieży w obszarze profilaktyki onkologicznej. Jest prowadzony w formie powszechnej edukacji prozdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia poprzez lekcje na podstawie materiałów (scenariusz lekcji, film, plakat, materiały pomocnicze). Ma na celu zwiększenie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych osób oraz wzmocnienie motywacji do prowadzenia zdrowego stylu życia. W 2023 r. działaniami objęto **41 placówek oświatowych, w tym 5318 uczniów i 111 nauczycieli**.
6. **„FitKlasa”** – głównym celem programu jest promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci z klas 0–III szkół podstawowych. W 2023 r. w kampanii – zajęciach ruchowych – uczestniczyło ok. **12 tys. osób**, przeprowadzono **71 audytów** na terenie szkół.
7. **#Zdrowie** – program mający na celu zwiększenie poziomu osobistej odpowiedzialności za zdrowie poprzez: podniesienie poziomu wiedzy na temat organizacji systemu ochrony zdrowia w Polsce, zwiększenie umiejętności pozyskiwania wiarygodnych treści dotyczących zdrowia, podniesienie poziomu wiedzy na temat praw pacjenta, promocji prawidłowego gromadzenia i przechowywania informacji o swoim zdrowiu, zwiększenie kompetencji w zakresie postępowania na wypadek konieczności wezwania pogotowia ratunkowego. Program kierowany do młodzieży 17,5–18,5-letniej uczącej się w gdańskich szkołach ponadpodstawowych. W 2023 r. w programie uczestniczyło **1650 uczniów**.
8. **„Trzeci wiek w zdrowiu”** – program mający na celu promocję aktywnego starzenia się, m.in. poprzez zwiększenie aktywności fizycznej i edukację w zakresie właściwego żywienia, szeroko rozumianego zdrowia psychicznego oraz relacji pacjent – lekarz. W 2023 r. z programu skorzystało **199 osób**.

9. **„Zdrowe Love” – moduł edukacyjny** dotyczący zdrowia seksualnego człowieka oraz odgrywania odpowiednich ról w rodzinie, skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych. W 2023 r. z warsztatów skorzystały 24 osoby, w kursie dla rodziców wzięło udział 30 osób, a w szkoleniu dla rad pedagogicznych – 110.
10. **Realizacja programów profilaktycznych, w których w 2023 r. wzięło udział łącznie ponad 12 tys. uczniów:**
- **„Kieruj bez procentów”** – promującego bezpieczne kierowanie pojazdami bez używania substancji psychoaktywnych: zajęcia informacyjno-edukacyjne dla uczniów, działania skierowane do kierowców – odbiorcy: 3127 uczniów.
  - **„Młodość bez procentów”** – motywującego osoby poniżej 18. roku życia do dbania o zdrowie bez używania substancji psychoaktywnych: zajęcia informacyjno-edukacyjne dla uczniów, szkolenia i działania skierowane do sprzedawców alkoholu – odbiorcy: 1962 uczniów.
  - **„Uważaj, co pijesz”** (w oparciu o kampanię „Pilnuj Drinka” Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii) – promującego bezpieczną zabawę i zwracającego uwagę na ryzyko zjawiska wykorzystywania substancji odurzających potocznie zwanych „pigułkami gwałtu”, np. GHB, w celach przestępczych: zajęcia informacyjno-edukacyjne dla uczniów szkół ponadpodstawowych i studentów – 1097 odbiorców.
  - **„Marihuana – Ważne Wybory”**: warsztaty informacyjno-edukacyjne w ramach kampanii społecznej o szkodliwości marihuany w okresie dorastania – odbiorcy: 2191 uczniów.
  - **„Alkohol – Ważne Wybory”**: warsztaty informacyjno-edukacyjne dotyczące szkodliwości alkoholu w okresie dorastania – odbiorcy: 1333 uczniów.
  - **„Równowaga cyfrowa – Ważne Wybory”**: warsztaty informacyjno-edukacyjne na temat wpływu używania narzędzi cyfrowych na organizm – odbiorcy: 1045 uczniów.
  - **„O profilaktyce na luzie”** – warsztaty umiejętności społecznych uczniów szkół podstawowych – odbiorcy: 1274 uczniów.
11. **„Profis”** – wsparcie merytoryczne oraz realizacja programów i projektów w zakresie promocji zdrowia i aktywności fizycznej, skierowane w szczególności do dzieci i młodzieży oraz rodziców i opiekunów, w tym do osób (grup) prezentujących zachowania problemowe/ryzykowne. W 2023 r. przeszkolono ok 80 osób.
12. Realizacja konsultacji specjalistycznych w ramach Poradni Zdrowego Życia GOPZIPU, dotyczących problemów z używaniem przez dzieci i młodzież alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zagrożenia uzależnieniem. W formule spotkań bezpośrednich i online odbyło się 366 konsultacji (135 odbiorców).
13. Realizacja szkoleń i warsztatów specjalistycznych „Akademia Zdrowego Życia GOPZIPU” w formie stacjonarnej i online (webinarium), dotyczących kształtowania kompetencji rodziców i opiekunów w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom u dzieci i młodzieży, kształtowania kompetencji młodzieży i młodych dorosłych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, kształtowania kompetencji pracowników różnych instytucji w zakresie przestrzegania prawidłowego wzorca konsumpcji alkoholu oraz profilaktyki uzależnień. W 2023 r. program trafił do 287 odbiorców.
14. Wsparcie merytoryczne realizacji programu **„Good Behavior Game (gra w dobre zachowania)”** – systemowego wsparcia profilaktycznego i wychowawczego dzieci w wieku szkolnym, realizowanego w 45 gdańskich szkołach. Poszerzano ofertę pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej, w tym prowadzoną w 19 placówkach wsparcia dziennego.
15. **„Przystań Odkrywców”** – program profilaktyczny skierowany do uczniów szkół podstawowych w wieku 11–14 lat, mający na celu kształtowanie kompetencji w zakresie unikania używania substancji psychoaktywnych, wspomagających kontakty rówieśnicze oraz zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i przynależności poprzez stworzenie przyjaznego

	<p>środowiska związanego z relacjami społecznymi. W 2023 r. do programu przystąpiły: 27 szkół, trzy poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Przeciwdziałania Uzależnieniom. Uczestnikami było 1018 dzieci.</p> <p>16. Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży przejawiających symptomy niedostosowania społecznego, zaburzeń zachowania, trudności adaptacyjnych; 131 odbiorców.</p> <p>17. Opracowanie i pilotaż oddziaływań/programów/projektów/rozwiązań z zakresu promocji zdrowia i twórczego uczestnictwa w kulturze, z wykorzystaniem wiodących, a także uzupełniających strategii profilaktycznych skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży oraz rodziców/opiekunów, w tym grup/osób prezentujących zachowania problemowe/ryzykowne. W 2023 r. w ramach jednego programu przeszkolono 300 osób.</p> <p>18. Realizacja badań społecznych – w omawianym 2023 r. przeprowadzono jedno badanie: „Wzorce konsumpcji alkoholu oraz wzorce używania substancji psychoaktywnych w populacji pełnoletnich mieszkank i mieszkańców Gdańska”.</p> <p>20. Profilaktyka zakażeń grypy – program polityki zdrowotnej „Zaszczep się przeciwko grypie, a będziesz cieszył się jesienią życia”. Oferta obejmuje szczepienia przeciwko grypie skierowane do seniorów. Program był realizowany przez dwa podmioty lecznicze w Gdańsku. Ze szczepionek w 2023 r. skorzystało 599 osób.</p> <p>21. Program zdrowotny w zakresie prewencji i wczesnego wykrywania chorób cywilizacyjnych u dzieci i młodzieży – „6-10-14-18+ dla Zdrowia”. Polega on na przeprowadzeniu badań przesiewowych i ankietowych w kierunku czynników ryzyka, stylu życia i zachowań zdrowotnych wśród uczniów, wyselekcjonowaniu z powyższych grup dzieci z czynnikami ryzyka chorób cywilizacyjnych (takimi jak: cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, zaburzenia odżywiania, zaburzenia depresyjne), przeprowadzeniu pełnej interwencji edukacyjno-leczniczej u dzieci z wykrytymi problemami zdrowotnymi. Prowadzony był kompleksowy program edukacyjny dla dzieci i rodziców w zakresie dietetyki, aktywności fizycznej, budowania pozytywnych zachowań zdrowotnych. W 2023 r. w projekcie uczestniczyło 7016 dzieci i młodzieży, w tym w 38 warsztatach Koszyk Edukacyjny „Zdrowie w szkole” ukierunkowanych na edukację dzieci, rodziców i nauczycieli w obszarze prowadzenia zdrowego trybu życia – aktywność fizyczna, zdrowa dieta, aspekty psychologiczne w odżywianiu. Udział wzięło 881 osób.</p> <p>22. Działania profilaktyczne w zakresie HIV/AIDS skierowane do dzieci, młodzieży i studentów – zrealizowano programy szkoleniowe adresowane do uczniów szkół ponadpodstawowych oraz kampanie informacyjno-edukacyjne dla studentów. W 2022 r. z programów skorzystało 2456 osób.</p>
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy</p>	

Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016–2023

Uchwała nr XXVI/665/16 Rady Miasta Gdańska z dnia 31 maja 2016 r. zmieniona Uchwałą nr XXIV/663/20 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 czerwca 2020 r.

Ogólny zarys Programu

Gdański Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016–2023 (GPOZP) ma na celu tworzenie lokalnego systemu zapewniającego optymalne warunki i szanse rozwoju psychicznego mieszkańców Gdańska oraz poprawę jakości życia osób w trudnościach i kryzysach psychicznych czy z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin, opiekunów i otoczenia społecznego w Gdańsku.

Adresatami GPOZP są mieszkańcy Gdańska – osoby z różnych grup wiekowych zmagające się z problemami, zaburzeniami i chorobami psychicznymi oraz osoby znajdujące się w otoczeniu osób cierpiących, tj. rodziny, środowisko lokalne, członkowie wszelkich grup zawodowych świadczących szeroko rozumianą pomoc.

Do głównych założeń programu należą:

- prewencja – podniesienie wartości zdrowia psychicznego i ograniczenie zagrażających mu zjawisk;
- interwencja – rozwój wczesnej, kompleksowej, dostępnej działalności diagnostycznej i terapeutycznej oraz zapewnienie bezpieczeństwa i opieki;
- integracja – utrzymanie, wzmocnienie lub powrót do odgrywania ról społecznych, odzyskania samodzielności i aktywności społecznej na miarę możliwości;
- koordynacja i zarządzanie – zbudowanie systemu zarządzania działaniami z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

W 2023 r. w ramach czterech celów szczegółowych zrealizowano w sumie **29 projektów**, obejmując wsparciem ponad **22 tys. odbiorców**.

1. **Prewencja – podniesienie wartości zdrowia psychicznego i ograniczenie zjawisk mu zagrażających**
Przeprowadzono **12 projektów**, które dotarły do ok. **14,5 tys. odbiorców**. Prewencja obejmuje zarówno działania z zakresu **promocji zdrowia psychicznego** skierowane do dzieci i młodzieży, rodziców, seniorów, jak i warsztaty, seminaria, spotkania, np. w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, czy programy psychopedagogiczne wsparcia dla dzieci i młodzieży w żałobie. Wspierano działania edukacyjne z zakresu podnoszenia wiedzy i kompetencji kadr podmiotów zaangażowanych w działania związane z ochroną zdrowia psychicznego oraz zapewniono im niezbędne wsparcie.
2. **Interwencja – rozwój wczesnej, kompleksowej, dostępnej interwencji diagnostycznej i terapeutycznej oraz zapewnienie bezpieczeństwa i opieki**
Działania podejmowane w przypadku wystąpienia zaburzeń, służące udzieleniu niezbędnego wsparcia w momencie kryzysu rozumianego jako zdarzenie nagłe o intensywnym przebiegu (np. epizod psychotyczny, próba samobójcza). Kompleksowe działania interwencyjne dla osób potrzebujących wsparcia psychicznego, ich rodzin i opiekunów oraz otoczenia realizowano w ramach **12 projektów**, z których skorzystało ponad **2,5 tys. osób**.
3. **Integracja – utrzymanie, wzmocnienie lub powrót do pełnienia funkcji społecznych, odzyskanie samodzielności i aktywności społecznej na miarę możliwości**
Realizacja celu służy zapobieganiu, ograniczaniu skutków przebytej choroby i hospitalizacji oraz przeciwdziałaniu jej nawrotom, zmniejszaniu ryzyka wtórnych uszkodzeń związanych z przebyciem choroby i ewentualnych dysfunkcji. W zakresie integracji realizowano zadania obejmujące działania długofalowe, służące powrotowi chorego do prawidłowego funkcjonowania w środowisku rodzinnym, zawodowym, społecznym oraz zapobieganiu nawrotom choroby czy sytuacji kryzysowych (leczenie, rehabilitacja, terapia, opieka, wsparcie). Zadania objęły **specjalistyczne usługi z zakresu pomocy psychologicznej i terapeutycznej** dla osób dotkniętych kryzysem psychicznym, trudnościami, zaburzeniami i chorobami psychicznymi oraz ich rodzin i opiekunów, w tym: opiekę psychiatryczną, psychogeriatryczną, rehabilitację długoterminową itp. Przygotowano lub poszerzono ofertę wsparcia środowiskowego dla adresatów Programu, w tym: psychiatrii środowiskowej, zespołów leczenia środowiskowego, zespołów interwencyjnych, terapii środowiskowej, grup samopomocowych i grup wsparcia. W zakresie integracji w czterech projektach wsparcie otrzymało **281 odbiorców**.
4. **Koordynacja i zarządzanie – zbudowanie systemu zarządzania działaniami z zakresu ochrony zdrowia psychicznego**
Zadania obejmują w szczególności organizację współpracy międzypodmiotowej, mającej na celu wdrażanie, monitoring i ewaluację działań realizowanych w ramach Programu. Z projektu skorzystało **4731 osób**. Wsparcie świadczone **w punkcie informacyjno-konsultacyjnym oraz przez aplikację mobilną (PIK & APP)**, które udostępniały mieszkańcom i mieszkańcom informacje o dostępnych w Gdańsku usługach z zakresu zdrowia psychicznego – m.in. prowadzono

i aktualizowano bazę internetową w zakresie dostępnej oferty wsparcia, prowadzono infolinię, a przede wszystkim świadczone konsultacje, dzięki którym każda osoba uzyskała pomoc w znalezieniu właściwego dla siebie wsparcia.

Gdańska Akademia Rodzica – w ramach kampanii edukacyjnej skierowanej do rodziców i opiekunów prawnych dzieci i młodzieży, wzmacniającej ich kompetencje wychowawcze, odbyło się sześć webinarów, których odbiorcami było ponad 3 tys. osób.

W ramach działalności **Gdańskiego Ośrodka Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży**:

- projekt „**Jestem – wsparcie psychologiczne środowiska szkolnego**” – skorzystało z niego niemal **1,5 tys. odbiorców** (w tym **519 dzieci i młodzieży**). Prowadzono psychoterapię, konsultacje indywidualne i sesje wsparcia dla dzieci i młodzieży, konsultacje dla rodziców, konsultacje i warsztaty tematyczne dla nauczycieli;
- **grupa terapeutyczna dla młodzieży poszukującej tożsamości płciowej i/lub seksualnej (LGBT+)** – odbywały się spotkania grupowe, konsultacje indywidualne oraz superwizja dla pracowników. Działaniem objęto **23 osoby**.

W ramach GPOZP zadania realizowane były także przez **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie oraz funkcjonujący w jego ramach Ośrodek Interwencji Kryzysowej**. Prowadzono następujące działania na rzecz wsparcia psychicznego gdańszczanek i gdańszczan:

- W całym 2023 r. funkcjonowało **14 środowiskowych domów samopomocy z 345 miejscami**, z których skorzystało **440 osób**, oraz **sześć klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi z 77 miejscami**, z których skorzystało **127 osób**.
- Ofertę usług świadczonych w ramach Programu uzupełniało **sześć warsztatów terapii zajęciowej** – wyodrębnionych organizacyjnie i finansowo placówek stwarzających osobom z niepełnosprawnościami, w tym osobom z zaburzeniami psychicznymi niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. W 2023 r. z usług skorzystały **244 osoby**.
- Zapewniano miejsca **w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi**, które wymagają całodobowej opieki, a którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Przebywało w nich **176 osób**.
- Zapewniono wsparcie środowiskowe w formie **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (148 osób)**.
- Wsparcie środowiskowe prowadzono w formie **usług asystenta osobistego osoby z zaburzeniami psychicznymi**; zrealizowano **17 723 godz. usług dla 103 osób**.
- W 2023 r. prowadzono program „**Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej**”, finansowany w ramach Funduszu Solidarnościowego. Usługa polegała na zapewnieniu osobom z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym lub umiarkowanym wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz w funkcjonowaniu w życiu społecznym. Z Programu skorzystały **182 osoby** (44 dzieci, 126 osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i 12 osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności). Zrealizowano **47 746 godz. usług**.
- Prowadzono **punkt wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi** (terapia indywidualna i grupowa, współpraca z przedstawicielami instytucji i placówek medycznych, porady psychologiczne, psychoterapia, socjoterapia, trening aktywności społecznej, trening podejmowania ról społecznych, analiza sytuacji zawodowej i edukacyjnej, praca nad motywacją do powrotu do edukacji w ramach opuszczonego etapu, ewentualna zmiana ścieżki edukacyjnej). **Z 1384 porad skorzystało 177 osób**.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie środowiskowe świadczone także w formie zabezpieczenia opieki dla osób z niepełnosprawnością oraz wsparcia członków rodziny w opiece nad osobą z niepełnosprawnością poprzez możliwość uzyskania pomocy w formie opieki wytchnieniowej. Usługę realizowano w formie pobytu dziennego (skorzystały 162 osoby, łącznie 26,8 tys. godz.) oraz pobytu całonocnego (skorzystały 52 osoby, łącznie 671 dób) • Zapewniono trwałość projektu „Gdański model deinstytucjonalizacji usług na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi”, m.in. przez zlecenie dalszej realizacji wsparcia uczestników w środowiskowym domu samopomocy, w trzech mieszkaniach wspomaganych oraz w klubie integracji społecznej. • Zapewniono 54 miejsca w 14 mieszkaniach wspomaganych (w tym w 3 mieszkaniach chronionych), w których świadczone wsparcie psychospołeczne z zakresu usamodzielniania, w tym m.in. trening porządkowy, kulinarny, dotyczący czystości, lekowy, finansowy, mieszkaniowy – z zakresu samoobsługi, rozwijania kontaktów społecznych, odgrywania ról społecznych, pomocy w nawiązywaniu kontaktów społecznych, zagospodarowania czasu wolnego, ubiegania się o uzyskanie mieszkania z gminnego zasobu mieszkaniowego czy załatwiania spraw urzędowych, podtrzymania kontaktów z rodziną i środowiskiem lokalnym. W 2023 r. z usług skorzystało 75 osób. • W ramach Ośrodka Interwencji Kryzysowej prowadzono Miejski System Interwencji Kryzysowej (MSIK) – współpracowało w nim 31 instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych i prawnych na rzecz skutecznego, interdyscyplinarnego wsparcia udzielanego mieszkańcom i mieszkankom Gdańska znajdującym się w sytuacjach kryzysowych. Celem działania MSIK jest podniesienie skuteczności działań – spójna i wzajemnie uzupełniająca się formuła działań profilaktycznych, interwencyjnych i postinterwencyjnych, udzielanych bezzwłocznie. W 2023 r. do MSIK wpłynęło 28 spraw, z powodu których podjęto interdyscyplinarne działania mające na celu wsparcie osób potrzebujących.
Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego	
Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, podmioty lecznicze i organizacje pozarządowe	

Program Polityki Zdrowotnej na lata 2017–2025 pod nazwą „Program wsparcia prokreacji dla mieszkańców Gdańska”

Uchwała nr XXXV/941/17 Rady Miasta Gdańska z dnia 23 lutego 2017 r. oraz Uchwała nr XXIX/754/20 Rady Miasta Gdańska z dnia 29 października 2020 r.

Ogólny zarys Programu

Program Polityki Zdrowotnej na lata 2017–2025 pod nazwą „Program wsparcia prokreacji dla mieszkańców Gdańska” ukierunkowany jest na:

1. Budowanie świadomości, podniesienie poziomu wiedzy oraz promowanie zachowań prozdrowotnych młodzieży z gdańskich szkół w zakresie zdrowia prokreacyjnego. Adresatami Programu w tym zakresie są uczniowie pierwszych klas szkół ponadpodstawowych;
2. Zwiększenie dostępu dla mieszkańców Gdańska do opieki psychologicznej na każdym etapie leczenia niepłodności oraz po zakończeniu leczenia medycznego. Beneficjentami modułu są wszyscy mieszkańcy Gdańska zmagający się z trudnościami w prokreacji, zamieszkujący na terenie Gdańska co najmniej od roku i rozliczający się z podatków w urzędzie skarbowym w Gdańsku;
3. Leczenie niepłodności metodami zapłodnienia pozaustrojowego oparte na obowiązujących standardach postępowania i procedur medycznych, poprawę dostępu dla mieszkańców Gdańska do usług medycznych w zakresie leczenia niepłodności.

Do Programu zostają zakwalifikowane pary pozostające w związku małżeńskim lub partnerskim, które mieszkają lub opłacają podatki w Gdańsku, a które nie mogą zrealizować planów rozrodczych i spełniają kryteria medyczne kwalifikujące do metody zapłodnienia pozaustrojowego.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

1. W ramach **modułu edukacyjnego** dotyczącego zdrowia seksualnego człowieka oraz odgrywania odpowiednich ról w rodzinie, skierowanego do uczniów pierwszych klas szkół ponadpodstawowych, przeprowadzono pięć warsztatów, z których skorzystało **38 osób**. W wykładzie dla rodziców wzięło udział **30 osób**, dodatkowo przeprowadzono osiem szkoleń dla rad pedagogicznych, w których uczestniczyło **110 osób**.
2. **Moduł wsparcia psychologicznego** w Programie obejmuje kompleksową, specjalistyczną pomoc osobom dotkniętym niepłodnością i trudnościami w prokreacji, w tym także po zakończeniu leczenia medycznego. Ze wsparcia psychologicznego w ramach programu skorzystało łącznie **118 osób**. Realizatorzy Programu udzielili w sumie **1095 godz.** konsultacji psychologicznych w różnej formie (od jednorazowych porad po terapie długoterminowe indywidualne lub partnerskie, interwencje kryzysowe, terapie krótkoterminowe i porady) oraz **93 godz.** konsultacji psychiatrycznych. W interdyscyplinarnej konferencji naukowej „Jakość życia w niepłodności – perspektywa medyczna i psychologiczna” wzięło udział **263 uczestników**.
3. **Moduł medyczny** leczenia niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego – polega na wsparciu par spełniających kryteria wskazane w Programie poprzez współfinansowanie przez Miasto Gdańsk niezbędnej procedury medycznej. Na ten cel w 2023 r. przeznaczono 2,4 mln zł, a z pomocy skorzystały 244 pary. **Od początku istnienia Programu do 31 grudnia 2023 r. na świat przyszło 778 dzieci, z czego w 2023 r. – 118 dzieci.**

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego**Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie:** Wydział Rozwoju Społecznego, Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień, podmioty lecznicze, przedsiębiorcy

Program profilaktyki zakażeń wirusami brodawczaka ludzkiego (HPV) na terenie gminy miasta Gdańska na lata 2019–2025 Uchwała nr XII/217/2019 Rady Miasta Gdańska z dnia 27 czerwca 2019 r. **oraz Uchwała** nr LII/1297/22 RMG z dnia **30 czerwca 2022 r.****Ogólny zarys Programu**

Program profilaktyki zakażeń wirusami brodawczaka ludzkiego (HPV) na terenie gminy miasta Gdańska na lata 2019–2025 ma służyć zwiększeniu odporności osobniczej na zakażenia wirusem HPV gdańskich dziewcząt i chłopców w wieku 12 lat oraz zwiększeniu poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania chorobom nowotworowym i zakażeniom wywołanym przez wirusy brodawczaka ludzkiego.

Adresatami programu są dzieci w wieku 12 lat (oraz 13 i 14 lat w 2019 r.), zamieszkałe na terenie miasta Gdańska, których rodzice rozliczają się z podatków w jednym z urzędów skarbowych w Gdańsku (w przypadku beneficjentów mających opiekunów prawnych wyznacznikiem jest zamieszkanie dzieci na terenie Gdańska). Udział w Programie mogą wziąć dzieci, które wykonały pełny cykl szczepień zgodnie z obowiązującym programem szczepień ochronnych i przeszły kwalifikację lekarską, a ich rodzice lub opiekunowie prawni wyrazili pisemną zgodę na zaszczepienie.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

Świadczenia realizowane były przez sześć podmiotów leczniczych. Z edukacji w zakresie zapobiegania chorobom nowotworowym i zakażeniom wywołanym przez wirusy brodawczaka ludzkiego, a przede wszystkim ze szczepienia dziewięciowalentną szczepionką Gardasil 9 w 2023 r. **skorzystało 1297 dzieci** z dwóch roczników (870 z rocznika 2010 i 427 z rocznika 2011). **Podano 1669 dawek szczepionki**. Program cieszył się dużym zainteresowaniem, lecz z uwagi na rozpoczęcie od 1 czerwca 2023 r. powszechnego programu szczepień przeciwko HPV liczba zgłoszeń znacznie spadła.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego**Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie:** Wydział Rozwoju Społecznego, podmioty lecznicze

Gdańska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych do roku 2030

Uchwała nr XXX/846/16 Rady Miasta Gdańska z dnia 27 października 2016 r.

Ogólny zarys Strategii

Gdańska Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych (GSRPS) jest elementem całościowego programu rozwoju Gdańska. Obok Strategii Rozwoju Miasta i Programów Operacyjnych jest podstawowym dokumentem nakreślającym kierunki rozwoju społecznego w Gdańsku. Identyfikuje trudności i problemy gdańszczyzan oraz wskazuje optymalne kierunki rozwiązań. Jednocześnie stanowi zbiór wytycznych dla budowania branżowych dokumentów, w których wytyczone są sposoby rozwiązywania poszczególnych problemów społecznych. GSRPS jest realizowana poprzez branżowe programy, projekty, modele, procedury i plany.

Głównym celem Strategii jest zwiększenie spójności społecznej i jakości wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. **Dodatkowo wskazano trzy cele strategiczne:**

1. Rozwój wsparcia skierowanego do osób i rodzin w pokonywaniu trudności, ubóstwa lub wykluczenia społecznego.
2. Zwiększenie zintegrowania wszystkich polityk publicznych i ich udziału w działaniach na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.
3. Poprawa jakości zarządzania systemem polityki społecznej.

Adresatami GSRPS są wszyscy mieszkańcy Gdańska, a zwłaszcza osoby z trudnościami, zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Jako grupy szczególnej uwagi wskazać można m.in.: osoby ubogie, chorujące psychicznie, długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, z problemami uzależnień, rodziców samotnie wychowujących dzieci.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Strategii oraz ich **efekty:**

1. **Prowadzono koordynację rozwiązywania problemów społecznych** opartą na zadaniach i działaniach zaplanowanych w branżowych programach, projektach, procedurach i planach oraz w Programach Operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta, które obowiązywały do końca 2023 r. W obszarach tematycznych funkcjonowało łącznie **65 dokumentów branżowych** realizujących cele i kierunki GSRPS. Koordynowanie GSRPS prowadzone było na podstawie założeń i wytycznych wynikających z przyjętego przez Zespół Zarządzający GSRPS dwuletniego planu realizacyjnego na lata 2022–2023 oraz zgodnie z przyjętymi zasadami prac. Zrealizowane zostały główne założenia przyjęte w procesie planowania działań. W 2023 r. prowadzono prace nad opracowaniem czterech programów: Gdańskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego, Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy, Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Przeprowadzono konsultacje społeczne trzech projektów programów.
2. **Monitorowanie Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych** do roku 2030 odbywało się poprzez prace Zespołu Zarządzającego GSRPS powołanego Zarządzeniem PMG nr 51/2017, którego skład został zaktualizowany Zarządzeniem PMG nr 1208/20. Monitorowano plan realizacyjny GSRPS na lata 2022–2023. Prace prowadzone były w trybie indywidualnych konsultacji z członkami Zespołu Zarządzającego GSRPS. Działania koncentrowały się na udziale w pracach nad dokumentem „Gdańsk Programy Rozwoju 2030” operacjonalizującym zapisy Strategii Gdańsk 2030 Plus uchwalonej w 2022 r. Cele i kierunki działania GSRPS korelują z Programem Rozwoju Wspólne Miasto. Z uwagi na zmiany organizacyjne i kadrowe rozpoczęto przygotowania do zaktualizowania zadań i składu Zespołu Zarządzającego GSRPS – sfinalizowanie tych zmian nastąpi w 2024 r., po uchwaleniu ww. programów rozwoju.
3. **Przeprowadzono cztery badania i analizy, w tym badania ewaluacyjne dotyczące programów branżowych:**
  - Badanie ewaluacyjne „Szczegółowego Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska” za lata 2021–2022 z wykorzystaniem rekomendacji i wniosków zawartych w „Wieloletnim Ramowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska za lata 2021–2025” i „Wieloletnim Ramowym Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska za lata 2022–2025”.
  - Ewaluacja gdańskiego Modelu na rzecz Równego Traktowania: analiza *desk research* oraz ocena stopnia realizacji celów i rekomendacji w perspektywie wybranych grup respondentów. Badanie uzupełnione jest o analizę danych zastanych dotyczących głównych działań realizujących rekomendacje Modelu. Badanie dotyczyło okresu od 2018 do 2023 r.
  - Badanie ewaluacyjne oceny skuteczności systemu zarządzania migracjami w instytucjach i organizacjach na terenie Gdańska. Dotyczyło ono analizy danych ilościowych nt. perspektywy realizacji działań na rzecz wsparcia osób z doświadczeniem migracyjnym (dzieci oraz ich rodziców/opiekunów) w gdańskich placówkach oświatowych (szkołach oraz poradniach psychologiczno-pedagogicznych) oraz analizy jakościowej w postaci 26 indywidualnych wywiadów pogłębionych, które zostały przeprowadzone w dwóch grupach: wśród osób z doświadczeniem migracyjnym oraz osób zajmujących się realizacją wsparcia w instytucjach i organizacjach zlokalizowanych na terenie Gdańska. Badanie dotyczyło lat 2018–2022.

	<ul style="list-style-type: none"> • Badanie ewaluacyjne Gdańskiego Programu Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych – metaewaluacja za lata 2016–2023. <p>4. Prowadzono działania analityczne i badawcze dotyczące różnych obszarów szeroko rozumianych kwestii społecznych: sporządzono kolejną edycję Oceny Zasobów Pomocy Społecznej wraz z rekomendacjami, przeprowadzono badanie „Wzorce konsumpcji alkoholu oraz wzorce używania substancji psychoaktywnych w populacji pełnoletnich mieszkanek i mieszkańców Gdańska” oraz badanie poczucia bezpieczeństwa ekonomicznego gdańszczanek i gdańszczan.</p>
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Biuro ds. Rad Dzielnic i Współpracy z Mieszkańcami, Biuro Prezydenta ds. Kultury, Biuro Prezydenta ds. Sportu, Wydział Edukacji, Wydział Skarbu, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Wydział Projektów Inwestycyjnych, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Gdański Urząd Pracy, Biuro Rozwoju Gdańska, Gdańskie Nieruchomości, Gdańska Infrastruktura Społeczna, Gdańskie Centrum Świadczeń, Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej, Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień, placówki oświatowe, placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej, ośrodki wsparcia, placówki wsparcia dziennego, podmioty lecznicze i organizacje pozarządowe realizujące zadania Miasta</p>	

<p>Program „Duża Gdańska Rodzina”</p>	
<p>Uchwała nr XIV/387/15 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 września 2015 r.</p>	
<p>Ogólny zarys Programu</p> <p>Program „Duża Gdańska Rodzina” ma na celu promowanie modelu rodziny wielodzietnej i jej pozytywnego wizerunku, umacnianie oraz wspieranie rodzin wielodzietnych poprzez zwiększenie dostępności skierowanych do nich usług, a także zwiększanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży z tych rodzin.</p>	<p>Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W 2022 r. połączono Gdańską Kartę Dużej Rodziny z Gdańską Kartą Mieszkańca. Od 1 kwietnia 2022 r., aby korzystać z Karty Dużej Rodziny, wystarcza Karta Mieszkańca z dodanym pakietem Gdańskiej Dużej Rodziny oraz plastikowa karta w wersji ze zdjęciem lub telefon z zainstalowaną aplikacją Jestem z Gdańska. Aplikacja oferuje pełną funkcjonalność plastikowej karty, jest dostępna bezpłatnie na urządzeniach działające pod systemem Android i iOS. Dodatkowym ułatwieniem dla rodzin wielodzietnych jest fakt, że wnioski zarówno o nowy pakiet, jak i o jego coroczne przedłużenie można składać online. W przypadku korzystania z aplikacji mobilnej Jestem z Gdańska nie ma również potrzeby odwiedzania punktu obsługi – wszystko można załatwić szybko i wygodnie bez wychodzenia z domu. W 2023 r. Pakiet Dużej Gdańskiej Rodziny dodało do swoich kont 12 613 osób. 2. Z usług dostępnych dla rodzin wielodzietnych w ramach Pakietu skorzystano w 2023 r. 1314 razy, przede wszystkim w Gdańskim Ogrodzie Zoologicznym, na gdańskim lodowisku oraz w Hevelianum. 3. Pakiet Gdańskiej Dużej Rodziny (w ramach Karty Mieszkańca) umożliwia rodzinom wielodzietnym zamieszkałym w Gdańsku m.in. na bezpłatne korzystanie z komunikacji miejskiej, bezpłatny (raz do roku) wstęp do wielu instytucji kultury: Gdańskiego Ogródu Zoologicznego, Europejskiego Centrum Solidarności, Gdańskiego Archipelagu Kultury, oddziału Muzeum Narodowego w Gdańsku czy Hevelianum. Zapewnia ulgi, m.in. w opłatach za pobyt dziecka z rodziny wielodzietnej w żłobku Gdańskiego Zespołu Żłobków. 4. Na koniec 2023 r. Pakiet Gdańskiej Dużej Rodziny miało łącznie 22 014 gdańszczanek i gdańszczan.
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku, Gdańska Organizacja Turystyczna, przedsiębiorcy</p>	

Program współpracy Miasta Gdańska z organizacjami pozarządowymi na rok 2023

Uchwała nr LV/1402/22 Rady Miasta Gdańska z dnia 27 października 2022 r. oraz Uchwała nr LIX/1496/23 Rady Miasta Gdańska z dnia 9 lutego 2023 r.

Ogólny zarys Programu

Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wypracowany przez miasto wspólnie z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Gdańska program współpracy stanowi wyraz zaangażowania obu stron w tworzenie optymalnego planu współdziałania na zasadach uczciwej konkurencji i jawności.

Miasto współpracuje z organizacjami w formie finansowej i pozafinansowej.

Najważniejszą i najszerszą formą współpracy finansowej jest zlecenie zadań własnych gminy i powiatu do realizacji organizacjom pozarządowym. W 2023 r. zrealizowano działania w 26 priorytetowych obszarach sfery pożytku publicznego.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich **efekty:**

Program Współpracy Miasta Gdańska z Organizacjami Pozarządowymi określa:

1. Cele i obszary współpracy;
2. Zasady i formy współpracy;
3. Tryb powoływania członków oraz organizacja i tryb działania Gdańskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego;
4. Przedmiot współpracy – priorytetowe zadania realizowane w ramach współpracy finansowej;
5. Zasady i tryb organizowania konkursów;
6. Partnerstwa Miasta z organizacjami;
7. Konsultowanie i współtworzenie z organizacjami projektów aktów normatywnych;
8. Tryb tworzenia rocznego programu współpracy oraz jego konsultacji;
9. Autoewaluację i monitoring programu współpracy.

Zgodnie z obowiązkami wynikającymi z Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie co roku w maju prezydent Gdańska przedkłada Radzie Miasta Gdańska sprawozdanie z wykonania rocznego Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi za poprzedni rok. Opracowanie jest publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej UMG. Jest to raport, który zawiera szczegółowe dane na temat liczby umów, wartości wkładu własnego, liczby beneficjentów i innych efektów współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi.

Planowana alokacja na zadania zlecane do realizacji organizacjom pozarządowym – w trybach określonych ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawą o zdrowiu publicznym – przewidziana w Programie na 2023 r. to **92,9 mln zł**.

Na współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi w trybach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawie o zdrowiu publicznym przyznano z budżetu Miasta Gdańska kwotę **110,0 mln zł**, czyli o ponad 10% więcej niż 2022 r.

W ramach Programu przewidziano zlecenie zadań w następujących obszarach, w ramach których przekazano środki we wszystkich trybach:

1. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób;
2. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej;
3. Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz zwiększanie świadomości prawnej społeczeństwa;
4. Działalność na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
5. Działalność na rzecz integracji cudzoziemców;
6. Działalność na rzecz osób z niepełnosprawnościami – środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
7. Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
8. Działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
9. Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;

	<ol style="list-style-type: none"> 10. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; 11. Edukacja, oświata i wychowanie; 12. Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży; 13. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; 14. Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego; 15. Porządek i bezpieczeństwo publiczne; 16. Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działania wspomagające rozwój demokracji; 17. Promocja i organizacja wolontariatu; 18. Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka; 19. Rewitalizacja; 20. Działalność na rzecz organizacji pozarządowych; 21. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej – prowadzenie placówek wsparcia dziennego; 22. Prowadzenie streetworkingu 23. organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży 24. Ochrona i promocja zdrowia; 25. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym – w ramach Szczegółowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Gdańska na rok 2023; 26. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej.
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Wydział Polityki Gospodarczej, Biuro Prezydenta ds. Komunikacji i Marki Miasta, Wydział Środowiska, Wydział Gospodarki Komunalnej, Biuro Prezydenta ds. Kultury, Biuro Prezydenta ds. Sportu, Gdański Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Biuro Rozwoju Gdańska, Instytut Kultury Miejskiej, Gdański Ogród Zoologiczny, Europejskie Centrum Solidarności, organizacje pozarządowe działające na terenie Gdańska na rzecz jego mieszkańców</p>	

Gdański Program Rozwiązywania Problemu Bezdomności na lata 2018–2023

Uchwała nr LI/1522/18 Rady Miasta Gdańska z dnia 23 kwietnia 2018 r.

Ogólny zarys Programu

Misją Programu jest interdyscyplinarna praca na rzecz rozwiązywania problemu bezdomności, poprzez zapobieganie, interweniowanie, wzmacnianie w usamodzielnianiu oraz wspólne działania na rzecz doskonalenia systemu wsparcia osób bezdomnych. Hasło przewodnie Programu brzmi: **Różne są oblicza bezdomności, ale każde ma twarz człowieka.**

W obszarach działania wskazano następujące priorytety:

1. Zapobiegamy: aby nikt nie został bez domu.
2. Interweniuujemy: bo bezdomność to nie tylko brak domu.
3. Wspieramy w usamodzielnianiu: wspieramy, edukujemy, aktywizujemy, aby skutecznie włączać osoby bezdomne w życie społeczne.
4. Doskonalimy system wsparcia: dbamy o godność osoby w kryzysie bezdomności.

Celem Programu jest zapobieganie bezdomności, łagodzenie jej skutków oraz zwiększenie skuteczności procesu usamodzielnienia osób w kryzysie bezdomności, poprzez działania o charakterze prewencyjnym, interwencyjnym i integracyjnym.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich **efekty:**

1. Realizowano usługę typu **outreach – w formie streetworkingu**. Sześcioro streetworkerów dotarło do 469 osób w kryzysie bezdomności przebywających w miejscach niemieszkalnych i zapewniło im niezbędną pomoc i oraz udzieliło informacji o możliwych formach wsparcia.
2. Organizowano pomoc mobilną z dostępem m.in. do usług ratownika medycznego, pracownika socjalnego / streetworkera oraz gorącego posiłku – **Autobus SOS** funkcjonował w okresie jesienno-zimowym. W autobusie wydano 25,8 tys. porcji zupy oraz 3,1 tys. sztuk odzieży. Średnio dziennie z pomocy korzystało 75 osób.
3. Prowadzono **światlicę** dla osób w kryzysie bezdomności – z pomocą animatorów społecznych, opiekunów czy pracowników socjalnych 163 osoby miały okazję bezpiecznie i aktywnie spędzić dzień w światlicy.
4. Zapewniono miejsca w **ogrzewalni**, z krótkoterminowego pobytu skorzystało 458 osób.
5. Utrzymywano 115 miejsc w noclegowniach, 200 miejsc w schroniskach, w tym 110 miejsc dla osób wymagających dodatkowych usług ze względu na stan zdrowia, oraz 40 miejsc w domach dla matek z małoletnim dzieckiem i kobiet w ciąży.
6. Zapewniono 17 miejsc w **schroniskach z usługami opiekuńczymi** na terenie Gdańska.
7. Zapewniono wsparcie krótkoterminowe **imigrantom zagrożonym bezdomnością** – w formie dziewięciu miejsc noclegowych, z których skorzystało 11 osób.
8. Prowadzono działania na rzecz dostosowywania placówek do standardów wskazanych w rozporządzeniu w sprawie minimalnych standardów noclegowni, schronisk dla osób bezdomnych, schronisk dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi i ogrzewalni oraz w rozporządzeniu w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.
9. 50 osób objęto **indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności**, ze 168 osobami w bezdomności zawarto kontrakty socjalne.
10. W **procesie usamodzielniania** uczestniczyły 73 osoby, w tym 62 osoby w mieszkaniach wspomaganych oraz 11 w mieszkaniach ze wsparciem.
11. W projekcie „**Housing First**” kontynuowano rozwiązania mieszkaniowe w nurcie redukcji szkód skierowane do osób w kryzysie bezdomności przebywających w przestrzeni publicznej – wsparciem pracownika socjalnego objęto **14** uczestników.
12. W 2023 r. usamodzielniono się **101 osób** w kryzysie bezdomności.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Skarbu, Komenda Miejska Policji w Gdańsku, Straż Miejska w Gdańsku, Straż Graniczna w Gdańsku, Komenda Regionalna Straży Ochrony Kolei w Gdańsku, Wojewódzki Szpital Psychiatryczny, COPERNICUS – Podmiot Leczniczy, Stowarzyszenie Opiekuńczo-Resocjalizacyjne „Prometeusz”, Uniwersyteckie Centrum Kliniczne w Gdańsku, Gdański Urząd Pracy, PCPB MONAR MARKOT, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Gdańskie, Towarzystwo Wspierania Potrzebujących „Przystań”, Bank Żywności w Trójmieście, Pomorskie Forum na rzecz Wychodzenia z Bezdomności, Fundacja Społecznie Bezpieczni, Gdański Komitet Obywatelski, Centrum Interwencji Kryzysowej, Fundacja „Dajemy Dzieciom Siłę”, Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek

Gdański Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2021–2023

Uchwała nr XXXIII/841/21 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 lutego 2021 r.

Ogólny zarys Programu

Głównym założeniem Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia im zdolności do funkcjonowania, poprzez wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie.

Cel główny Programu to tworzenie warunków rozwoju dla dzieci i rodzin przeżywających trudności w wychowywaniu dzieci przez doskonalenie systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy 1: Prawidłowe funkcjonowanie rodzin przeżywających trudności w wychowywaniu dzieci w środowisku lokalnym.

Cel szczegółowy 2: Skuteczne wsparcie dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy 3: Rozwój systemu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wychowywaniu dzieci i systemu wspierania pieczy zastępczej.

Grupy docelowe Programu to dzieci, młodzież oraz rodzice w rodzinach przeżywających problemy opiekuńczo-wychowawcze, dzieci i młodzież w pieczy zastępczej, w tym usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej, rodzice i opiekunowie zastępczy, pracownicy gdańskich instytucji, organizacji z obszaru wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, środowiska lokalne.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich **efekty:**

1. **Asystenci rodziny współpracowali z 486 rodzinami**, w których wsparciem objęto 807 dzieci i młodzieży. Do wszystkich rodzin wymagających wsparcia, zgłoszonych przez pracowników socjalnych oraz sąd, skierowano asystenta rodziny. Asystenci zakończyli pracę z 132 rodzinami, wśród których 38 rodzin osiągnęło cele.
2. W 2023 r. w Gdańsku funkcjonowało **17 rodzin wspierających**, które wspomagały rodziny przeżywające trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych funkcji społecznych.
3. Zorganizowano **warsztaty dla osób o obniżonych sprawnościach poznawczo-percepcyjnych i mających trudności opiekuńczo-wychowawcze** (trzy edycje „Szkoły dla rodziców”). Psychologowie prowadzili warsztaty dla młodzieży gdańskich szkół dotyczące zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, a także warsztaty z profilaktyki przemocy domowej dla osadzonych w areszcie śledczym oraz dla pracowników socjalnych.
4. Psychologowie udzielili **646 konsultacji** dotyczących problemów opiekuńczo-wychowawczych.
5. Prowadzono **specjalistyczne interdyscyplinarne poradnictwo** dla 52 rodzin z dziećmi w pieczy lub zagrożonych umieszczeniem w pieczy.
6. W ramach wewnętrznego projektu MOPR w 24 rodzinach udało się **uniknąć zabezpieczenia dzieci w pieczy zastępczej** dzięki interdyscyplinarnym działaniom, współpracy i konsolidacji działań podmiotów pracujących na rzecz rodzin.
7. Do czerwca 2023 r. funkcjonowało 19 placówek wsparcia dziennego, a od lipca działania realizowano w 18 placówkach (w formie opiekuńczej, opiekuńczo-podwórkowej, opiekuńczo-specjalistycznej, specjalistycznej, pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę). Ze wsparcia dziennego skorzystało 869 dzieci i młodzieży w wieku 5–19 lat.
8. W Gdańsku, wg stanu na 31 grudnia 2023 r., **w pieczy zastępczej przebywało 933 dzieci**: 640 w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka oraz 293 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
9. MOPR prowadził regularne **działania promujące rodzicielstwo zastępcze**. Zainicjowano składającą się z różnorodnych przedsięwzięć kampanię „Daj przyszłość – zostań rodziną zastępczą”, zachęcającą mieszkanki i mieszkańców Gdańska oraz okolicznych miejscowości do podjęcia się roli zastępczych opiekunów dla potrzebujących dzieci. Kampanię realizowano we współpracy z Fundacją Gdańską, a finansowano ze środków Funduszu Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci UNICEF.
10. Sporządzono **148 opinii** dotyczących predyspozycji i motywacji kandydatów na rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka oraz osób sprawujących funkcję rodziny zastępczej i rodzinnego domu dziecka.
11. Zorganizowano dwa cykle szkoleniowe dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka.
12. **Objęto opieką nowo umieszczone w pieczy zastępczej dzieci** zgodnie z postanowieniami sądu – w pieczy rodzinnej (73 dzieci) i instytucjonalnej (120 dzieci).
13. Przeprowadzono **964 posiedzenia** zespołów okresowej oceny sytuacji dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 98 ocen rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.
14. Wykonano **181 diagnoz** psychofizycznych dla dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinnej pieczy zastępczej.

15. **Zakończono realizację projektu „Pomorskie dzieciom”**, którego celem było ograniczenie negatywnych skutków wystąpienia COVID-19 (i zapobieganie im) w obszarze rodzinnej pieczy zastępczej – od początku w projekcie uczestniczyły łącznie 564 osoby.
16. W **dziewięciu szkoleniach dla rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka**, mających na celu podniesienie ich kwalifikacji, wzięły udział 124 osoby. 15 rodziców zastępczych skorzystało z superwizji.
17. Udzielano specjalistycznego wsparcia i porad dla rodzin zastępczych i dzieci – łącznie **9,9 tys. porad**. Wsparcia rodzinom zastępczym udzieliło także 18 rodzin pomocowych.
18. **Funkcję zawodowych rodzin zastępczych pełniło 48 rodzin**, w tym siedem typu pogotowia rodzinnego, siedem rodzin specjalistycznych oraz 17 rodzinnych domów dziecka.
19. **Podwyższono minimalne miesięczne wynagrodzenia** dla zawodowej rodziny zastępczej, osoby prowadzącej rodzinny dom dziecka oraz pogotowia rodzinnego.
20. łącznie w ostatnim dniu 2023 r. w 22 placówkach opiekuńczo-wychowawczych przebywało 293 dzieci i młodzieży. Utworzono jedną nową placówkę.
21. **Zorganizowano pięć szkoleń** dla młodzieży i kandydatów do pełnienia **funkcji opiekuna usamodzielniania** – udział wzięły 63 osoby.
22. **Monitorowano sytuację życiową 202 usamodzielnianych wychowanków** pieczy zastępczej, w tym 12 wychowanków otrzymało lokal miejski. Zainicjowano Program mieszkalnictwa dla pieczy zastępczej – CSR „Szlachetne wnętrze”, zachęcający biznes społecznie odpowiedzialny do partnerstwa, wsparcia i podjęcia działań remontowych.
23. Z mieszkań wspomaganych skorzystało **31 usamodzielniających się wychowanków**.
24. Kontynuowano współpracę z fundacją Metapomoc, prowadzącą programy dla wychowanków pieczy zastępczej: „Patron”, „Dom”, „Wolontariat”, „Praca”, w których brało udział 11 osób.
25. Kontynuowano współpracę z fundacją Robinson Crusoe, prowadzącą zajęcia „Wehikuł Usamodzielniania”, w których uczestniczyło 24 wychowanków.
26. W projekcie „System aktywizacji społeczno-zawodowej w Gdańsku – komponent aktywnej integracji II” prowadzonym przez Gdańską Fundację Innowacji Społecznej wzięło udział pięcioro wychowanków.
27. W związku z nowym okresem programowania Rada Miasta Gdańska uchwałą nr LXXI/1825/23 z dnia 14 grudnia 2023 r. przyjęła Gdański Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024–2026.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Wydział Rozwoju Społecznego, Wydział Edukacji, Wydział Gospodarki Komunalnej, placówki oświatowe w Gdańsku, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Gdański Zespół Żłobków, sądy, placówki wsparcia dziennego, pogotowia rodzinne, placówki całodobowe, w tym opiekuńczo-wychowawcze, Gdański Ośrodek Pomocy Psychologicznej dla Dzieci i Młodzieży, organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku państwa do Kościoła Katolickiego w RP, o stosunku państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółdzielnie socjalne, spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów Ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, podmioty prowadzące działalność gospodarczą

Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego dla osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym na lata 2016–2023

Uchwała nr XXXI/867/16 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 listopada 2016 r.

Ogólny zarys Programu

Wielu mieszkańców Gdańska znajduje się w szczególnej, trudnej sytuacji życiowej. Wykluczeni i zagrożeni wykluczeniem społecznym wymagają wsparcia w zakresie zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych. Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego (GPMS) jest wyrazem solidarności społecznej, służy koordynacji i usystematyzowaniu działań w zakresie mieszkalnictwa dla najbardziej potrzebujących.

Jako **cel główny** Programu wskazano zintegrowanie rozwiązań obszaru polityki mieszkaniowej z rozwiązaniami obszaru pomocy i integracji społecznej w kierunku deinstytucjonalizacji i indywidualizacji wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Wyróżniono także **trzy cele szczegółowe**:

1. Zwiększenie dostępności do lokali mieszkalnych w ramach realizacji GPMS.
2. Zapewnienie wysokiej jakości wsparcia dla uczestników GPMS.
3. Organizacja i doskonalenie systemu łączącego pomoc mieszkaniową z adekwatnym wsparciem, przy uwzględnieniu kierunku deinstytucjonalizacji i indywidualizacji usług.

Zakres Programu obejmuje zarówno obszar gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, jak i obszar integracji i pomocy społecznej. W ramach realizacji Programu wdrożono system wsparcia oraz kształtowania umiejętności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie. Realizacja Programu umożliwiła wprowadzenie deinstytucjonalizacji usług rozumianych jako rozwój zindywidualizowanych usług świadczonych w społecznościach lokalnych będących alternatywą dla opieki instytucjonalnej. Działania programu dążą do indywidualizacji oferty wsparcia stosownie do potrzeb i możliwości adresatów programu. Program ten wdrożył dwa modele: Model Mieszkań Wspomaganych i Model Mieszkań ze Wsparciem.

Beneficjentami Programu mogą być osoby/rodziny z grup społecznych najbardziej narażonych na wykluczenie społeczne,

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich **efekty**:

1. W 2023 r. na cele Programu **przeznaczono z zasobu lokalowego gminy kolejnych 17 mieszkań** (6 jako mieszkanie wspomagane, a 11 – mieszkania ze wsparciem). Osiągnięto 34% wartości założonego wskaźnika liczby przekazywanych lokali mieszkalnych rocznie. Ponadto kontynuowano prace koncepcyjne i organizacyjne nad przygotowaniem inwestycji na cele społeczne, związane z realizacją Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego. Siedem mieszkań wspomaganych / ze wsparciem zostało przekształconych w mieszkania docelowe.
2. Ogółem w 2023 r. w ramach programu **funkcjonowały 204 mieszkania**, w których wsparciem objęto **479 osób**. W **76** mieszkaniach wspomaganych (w **13** projektach) objęto pomocą **327 osób**. W mieszkaniach wspomaganych realizowana była usługa społeczna, która przygotowuje osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewnia pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia. Pobyt w takim mieszkaniu przyznawano w drodze decyzji administracyjnej w przypadku mieszkania chronionego lub na podstawie umowy cywilnoprawnej w przypadku pozostałych form mieszkań wspomaganych. W **128** mieszkaniach ze wsparciem w ramach sześciu projektów (w tym w **48** pomieszczeniach tymczasowych – Centrum Treningu Umiejętności Społecznych) objęto pomocą **152** osoby. Najemcy tych mieszkań objęci są wsparciem, które zapewniają MOPR i/lub organizacje pozarządowe działające na zlecenie miasta. Projekty mieszkaniowe w 2023 r. realizowały MOPR (bezpośrednio) oraz organizacje pozarządowe (w liczbie 19).
3. Monitorowanie Programu na podstawie prac Zespołu Zarządzającego i innych funkcjonujących zespołów roboczych. W 2023 r. odbyło się **siedem spotkań Zespołu Zarządzającego Gdańskim Programem Mieszkalnictwa Społecznego**. Zaktualizowano Zarządzeniem PMG 1384/23 skład Zespołu i rozszerzono jego zadania o opracowanie nowej edycji Programu na kolejne lata. Zespół ten pełnił jednocześnie funkcję zespołu monitorującego realizację projektu domu ekologicznego ze wsparciem przy ul. Dolne Młyny (prowadzono bieżący monitoring projektu). W 2023 r. odbyło się **36** komisji kwalifikujących do mieszkań wspomaganych, które dotyczyły **73** osób, oraz **11** posiedzeń podzespołu kwalifikującego do mieszkań ze wsparciem. Dotyczyło to **63** osób/rodzin: **36** osób złożyło wnioski o kontynuowanie lub zakończenie udziału w projekcie (**26** osobom przedłużono udział w projekcie, z 3 osobami zakończono współpracę, 3 osoby otrzymały umowy na mieszkanie ze wsparciem na czas nieoznaczony, a 4 osoby – rekomendacje do mieszkania docelowego), **27** nowych osób złożyło wnioski o mieszkanie ze wsparciem – zakwalifikowano **13** środowisk). Ponadto zorganizowano dwa spotkania zespołu roboczego zajmującego się m.in. kwestiami mieszkalnictwa dla migrantów, służące bieżącemu monitorowaniu działań prowadzonych w mieszkaniach wspomaganych dla migrantów. W spotkaniach brali udział przedstawiciele instytucji i podmiotów współpracujących ze społecznością romską (średnio uczestniczyło **15–20** osób). Ponadto prowadzono prace zespołu roboczego ukierunkowane na poprawę sytuacji mieszkańców budynku komunalnego przy ul. Ubocze 24.
4. Podjęto **działania o charakterze rozwojowo-innowacyjnym** związane z Programem:
  - Doskonalono wdrożony standard wymiany informacji i prowadzoną bazę mieszkań, która umożliwiła sprawniejsze zarządzanie Programem i zachowanie równowagi pomiędzy Modelem Mieszkań Wspomaganych a Modelem Mieszkań ze Wsparciem oraz – dodatkowo – mieszkań docelowych dla absolwentek i absolwentów Programu;
  - Aktualizowano regulamin pracy podzespołu kwalifikacyjnego do projektów w ramach Modelu Mieszkań ze Wsparciem, który określa tryb i organizację pracy oraz jego skład dostosowywany do sytuacji kandydatów;

wskazanych w Gdańskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Program priorytetowo odpowiada na potrzeby absolwentek i absolwentów programów społecznych. Z jego oferty korzystały osoby reprezentujące wychowanków pieczy zastępczej i innych placówek w procesie usamodzielnienia, rodziny wielodzietne, ofiary przemocy domowej, osoby uzależnione, osoby z niepełnosprawnością, osoby z zaburzeniami psychicznymi, osoby w sytuacji bezdomności, imigranci, seniorzy.

- Prowadzono prace przygotowawcze i koncepcyjne w związku z realizacją kolejnych inwestycji prowadzonych przez Gdańską Infrastrukturę Społeczną na cele Programu;
- Podsumowano działania Programu w latach 2016–2023 i wyznaczono kierunki prac nad nowym Programem podczas zorganizowanej 17 kwietnia 2023 r. konferencji podsumowującej realizację GPMS. W konferencji oprócz gości uczestniczyło ok. **150** osób reprezentujących partnerów zaangażowanych w realizację Programu;
- W oparciu o przeprowadzone badanie ewaluacyjne Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego wraz z metaanalizą za cały okres realizacji Programu oraz wypracowane podczas konferencji podsumowującej Program kierunki działań Zespół Zarządzający GPMS rozpoczął prace przygotowujące nową edycję Programu na lata 2024–2030;
- Promowano i upowszechniano działania Gdańska w ramach GPMS poprzez aktywny udział w debatach, seminariach, konferencjach, spotkaniach oraz prowadzenie wizyt studyjnych dla przedstawicieli innych samorządów lokalnych. Miasto Gdańsk zaproszono do konsultacji merytorycznych w ramach projektu badawczego „MCP-23CZ02 / 23PL14 Wdrożenie Reformy Mieszkalnictwa”, realizowanego na rzecz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów na zlecenie Komisji Europejskiej DG Reform w ramach edycji 2023 Instrumentu Wsparcia Technicznego.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Skarbu, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Gdańskie Nieruchomości, Gdańska Infrastruktura Społeczna, Gdański Urząd Pracy, Biuro Rozwoju Gdańska, Gdańskie Centrum Świadczeń, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe realizujące zadania miasta lub współpracujące z miastem (19 fundacji i stowarzyszeń), towarzystwa budownictwa społecznego, deweloperzy, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe

Gdański Program Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych na lata 2016–2023

Uchwała nr XXX/845/16 Rady Miasta Gdańska z dnia 27 października 2016 r.

Ogólny zarys Programu

Gdański Program Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych (BEIWOZ) ma służyć zwiększeniu bezpieczeństwa ekonomicznego mieszkańców i mieszkańek Gdańska.

Główne cele programu to: koordynacja działań prewencyjnych, które dotyczą bezpieczeństwa ekonomicznego, wsparcie osób zadłużonych w wychodzeniu z niewypłacalności oraz wypracowanie skutecznych rozwiązań w ww. obszarach.

Przedmiotem działań jest rozwój międzysektorowej/interdyscyplinarnej współpracy w tym obszarze oraz rozpowszechnianie wiedzy ekonomicznej, podnoszenie świadomości prawnej i wypromowanie odpowiedzialnej postawy przy korzystaniu z ogólnie dostępnych usług finansowych. W ramach Programu tworzy się także sieć współpracy oraz prowadzi monitoring i prewencję zagrożeń ekonomicznych.

Odbiorcami programu w zakresie edukacji ekonomicznej i prewencji są wszyscy gdańszczanie, szczególnie osoby młode i starsze. Pomoc kierowana jest do osób zmagających się z problemem nadmiernego zadłużenia, a także ofiar przestępstw i nadużyć ekonomicznych oraz ich najbliższych.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

1. **Koordinacja działań Platformy Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych** (sieci współpracy i przepływu informacji pomiędzy instytucjami, jednostkami, służbami i organizacjami w zakresie bezpieczeństwa ekonomicznego: edukacji, monitoringu, prewencji nadużyć i przestępstw ekonomicznych, wsparcia osób zadłużonych oraz ofiar przestępstw i nadużyć ekonomicznych). W skład Platformy wchodziłi wszyscy partnerzy i realizatorzy programu reprezentujący różne instytucje i organizacje (ok. 50 osób). W 2023 r. odbyło się łącznie **osiem spotkań** Grupy Zarządzającej, Platformy Bezpieczeństwa Ekonomicznego oraz spotkań roboczych.
2. **Zaktualizowano** Zarządzeniem PMG nr 1385/23 **skład Grupy Zarządzającej** Programem. Zlecono badanie ewaluacyjne podsumowujące Program w latach 2016–2023 i kierunkujące prace nad nową edycją programu oraz współpracowano z realizatorem tego badania.
3. **Prowadzenie Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych** przy al. Grunwaldzkiej 8 (finansowane w formie dotacji na kwotę 188 580 zł w 2023 r.), w którym mieszkanki i mieszkańcy Gdańska mogą bezpłatnie skorzystać z różnych form wsparcia ukierunkowanych na wyjście z zadłużenia lub pomoc dla ofiar przestępstw i nadużyć ekonomicznych. W Centrum w ramach tej dotacji w 2023 r. prowadzono następujące działania:
  - 165 osób (odbiorców indywidualnych) objęto doradztwem w zakresie edukacyjnym i prawnofinansowym, a 78 osób – doradztwem finansowym ds. bankowych i pożyczkowych;
  - w godzinach otwarcia Centrum prowadzono doradztwo za pośrednictwem infolinii – udzielano informacji w zakresie świadczonych usług (odebrano 1393 telefony);
  - przygotowano 120 indywidualnych planów wyjścia z zadłużenia, w tym 13 indywidualnych programów pomocy osobom będącym ofiarami przestępstw i nadużyć ekonomicznych;
  - kontynuowano wsparcie psychologiczne dla osób korzystających z Centrum i objęto wsparciem psychologicznym 16 nowych osób;
  - zorganizowano 180 godz. wsparcia w terenie poprzez dojazdy do osób potrzebujących. W ramach tej usługi dostępne było wsparcie prawnika, psychologa i doradcy ekonomicznego.

Działania Centrum rozszerzono w oparciu o dotację udzieloną ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii na kwotę 80 086 zł, w ramach której z indywidualnego wsparcia prawnika, doradcy ekonomicznego i psychologa skorzystały 182 osoby, których zła sytuacja finansowa związana jest z uzależnieniem od alkoholu. Działania Centrum rozszerzono również dzięki dotacji udzielonej ze środków Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na kwotę 100 000 zł, w ramach której udzielono bezpośredniego wsparcia 96 osobom, przeciwdziałając zaburzeniom adaptacyjno-rozwojowym i nawrotom kryzysów i zaburzeń psychicznych związanych z nadmiernym zadłużeniem lub pokrzywdzeniem przestępstwami/nadużyciami ekonomicznymi – zrealizowane formy wsparcia to porady psychologiczne, porady prawne i porady doradcy ekonomicznego. Dodatkowo 7 tys. odbiorców pośrednich skorzystało z prowadzonej kampanii informacyjnej. Zorganizowano także dwa szkolenia dla specjalistów profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień, w których udział wzięły 72 osoby.

	<p>W mieszkaniu wspomaganym zapewniającym wsparcie dla osób, które utraciły swoje mieszkanie na skutek przestępstwa lub nadużycia ekonomicznego, w 2023 r. umieszczono dwie osoby. Zadanie realizowane było w ramach dotacji w kwocie 19 403,96 zł.</p> <p>4. Wydano broszurę edukacyjną – publikację tematyczną „Pocieszek – zarządzanie budżetem domowym” w wersji elektronicznej i drukowanej (nakład 2 tys. egzemplarzy).</p> <p>5. Zorganizowano dwa wydarzenia w przestrzeni miejskiej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tydzień Bezpieczeństwa Ekonomicznego (12–16 VI) – w przestrzeni informacyjno-konsultacyjnej przy ul. Karmelickiej dla zainteresowanych osób byli dostępni specjaliści. Zorganizowano dwa warsztaty dotyczące tematyki przeciwdziałania przemocy ekonomicznej i psychologicznych aspektów zadłużenia. Na portalu gdansk.pl upowszechniono wywiad nt. działań Centrum BEiWOZ. Partnerzy zaangażowani w realizację Programu BEiWOZ wzięli również licznie udział w paradzie i Pikniku Seniora. Łącznie w różnych wydarzeniach uczestniczyło ok. 900 osób; • IX Dzień bez Długów (17 XI) – akcja promocyjno-informacyjna była prowadzona w specjalnie przygotowanym tramwaju na linii Strzyża – Siedlce.
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Biuro Prezydenta, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Skarbu, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Miejski Rzecznik Konsumentów, Pełnomocnik Prezydenta Miasta Gdańska ds. Seniorów, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Gdańskie Centrum Świadczeń, Gdański Urząd Pracy, Gdańskie Centrum Bezpieczeństwa Ekonomicznego i Wsparcia Osób Zadłużonych (prowadzone przez Elbląskie Centrum Mediacji i Aktywizacji Społecznej), Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gdańsku, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Gdańskie, Fundacja pomorzeMY, Stowarzyszenie Program Wsparcia Zadłużonych w Poznaniu, Policja, Straż Miejska, Gdańskie Nieruchomości, Gdańskie Autobusy i Tramwaje, Wojewódzki Urząd Pracy, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Gdańsku, Narodowy Bank Polski – Oddział w Gdańsku, Izba Notarialna w Gdańsku, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Gdańsku, Pomorska Izba Adwokacka, Centrum Edukacji Bezpieczeństwa, nieodpłatne punkty pomocy prawnej, biura porad obywatelskich, instytucje finansowe, podmioty pomocy i integracji społecznej, podmioty ochrony zdrowia, poradnie i ośrodki leczenia uzależnień, grupy samopomocowe</p>	

Model Integracji Imigrantów

Uchwała nr XXVI/673/16 Rady Miasta Gdańska z dnia 30 czerwca 2016 r.

Ogólny zarys Modelu

Gdański Model Integracji Imigrantów jest odpowiedzią na obserwowane współcześnie ruchy migracyjne.

Gdańsk, jako atrakcyjne miejsce zamieszkania, przyciąga wielu nowych mieszkańców z różnych stron świata. Model Integracji Imigrantów pozwoli wykorzystać ich potencjał na rzecz rozwoju miasta i zmniejszyć ewentualne negatywne skutki różnic kulturowych, barier językowych, problemów administracyjnych i społecznych wynikających z procesów migracyjnych.

Powstanie Modelu miało charakter partycypacyjny, współtworzyły go organizacje pozarządowe, instytucje publiczne oraz sami imigranci i mieszkańcy.

Model pozwolił uporządkować współpracę różnych podmiotów, tworzy procedury i wspiera instytucje miejskie w zakresie współpracy z imigrantami.

Działania na rzecz integracji imigrantów podnoszą spójność społeczną i poziom adaptacji migrantów do nowego środowiska społecznego, kulturowego i prawnego, w którym funkcjonują.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Modelu oraz ich efekty:

1. Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek (CWII) kontynuowało prowadzenie **Miejskiego Centrum Informacji i Wsparcia Imigrantów**, które oferuje tzw. pomoc pierwszej linii – wsparcie prawne, integracyjne i zawodowe. W 2023 r. w przeprowadzono **622 godz. konsultacji dla 1267 osób**.
2. W ramach zadań zleconych przez miasto CWII przez cały rok prowadziło kursy języka polskiego dla obcokrajowców: **76 kursów** (pięć naborów) **dla 1048 cudzoziemców**.
3. Wsparciem dla imigrantów mieszkających w Gdańsku w zakresie znalezienia pracy oraz poruszania się w formalnych procedurach zajmuje się **Dział Zatrudnienia Cudzoziemców (DZC)** – komórka funkcjonująca w strukturze organizacyjnej Gdańskiego Urzędu Pracy. W ramach DZC działa Punkt Pomocy Cudzoziemcom. Cudzoziemcy mogą zasięgnąć tam informacji odnośnie do ofert pracy, ofert kursów języka polskiego, porad dotyczących dostępu do usług polskiej opieki zdrowotnej czy obowiązujących przepisów prawa pracy. Konsultacje udzielane są w językach: polskim, ukraińskim i angielskim.
4. W ramach działań integracyjnych w dzielnicach zrealizowano również **program animacji lokalnej z zakresu integracji i samopomocy** obywateli i obywaterek Ukrainy w społeczności lokalnej, w Domu Sąsiedzkim na Biskupiej Górze. Na 26 zajęć regularnie uczęszczała grupa 12 osób.
5. We współpracy z CWII odbyła się kolejna edycja **światlicy letniej** dla dzieci proszących o datki, zagrożonych bezdomnością lub wykluczeniem społecznym, skierowana w głównej mierze do dzieci romskich z rodzin zamieszkujących w Gdańsku. Z atrakcji w światlicy przez 57 dni korzystało regularnie 20 dzieci.
6. **Dokonano ewaluacji poziomu realizacji celów Modelu Integracji Imigrantów**, w wyniku której określono obszary wymagające uaktualnienia i ponownego zbadania pod kątem potrzeb społeczności imigranckiej. Potrzeby te zbadano również w ramach Forum Równego Traktowania skupionego na wyzwaniach stojących przed społecznościami migranckimi, uchodźczymi oraz mniejszościami narodowymi i etnicznymi.
7. Swoją działalność rozpoczęła powołana w lipcu 2023 r. **IV kadencja Rady Imigrantów i Imigrantek**. Rada odbyła pięć posiedzeń.
8. Dodatkowo działania na rzecz promocji różnorodności i równego traktowania w obszarze edukacji zostały wsparte przez Instytut na rzecz Równowagi Społeczno-Ekonomicznej, który realizuje **projekt „Gdańsk Lab”**, w trakcie którego prowadzono zajęcia integracyjno-edukacyjne. Przyczynił się on do lepszej integracji uczniów i uczennic oraz podniesienia ich aktywności obywatelskiej i włączania się w inne działania prowadzone w Gdańsku.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Gdański Urząd Pracy, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Spraw Obywatelskich, Biuro Prezydenta, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Gdańskie Nieruchomości, Centrum Wsparcia Imigrantów i Imigrantek, Europejskie Centrum Solidarności

Model na rzecz Równego Traktowania

Uchwała nr LV/1566/18 Rady Miasta Gdańska z dnia 28 czerwca 2018 r.

Ogólny zarys Modelu

Model na rzecz Równego Traktowania ma służyć budowaniu bardziej przyjaznego i bezpiecznego Gdańska dla wszystkich, bez względu na różnice płci, wieku, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy stopnia sprawności.

Do **głównych celów** Modelu należą zwiększenie poczucia bezpieczeństwa, ochrony i wsparcia ofiar przemocy i dyskryminacji ze względu na przynależność do ww. grup, wprowadzenie nowych i poprawienie istniejących polityk i procedur, które posłużą poprawie równego traktowania w Gdańsku, rozszerzeniu oferty i dostępności usług publicznych, zwiększenie świadomości oraz kształtowanie postaw otwartości i solidarności wśród mieszkańców i mieszkank Gdańska.

Model dotyczy wszystkich obszarów działania miasta.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Modelu oraz ich **efekty**:

- Gdańskie Centrum Równego Traktowania (GCRT)** – partnerstwa organizacji pozarządowych, w których osoby doświadczające dyskryminacji mogły uzyskać bezpłatną pomoc psychologiczną i informacyjno-prawną. W 2023 r. 261 osób zostało zakwalifikowanych do wsparcia jako osoby doświadczające dyskryminacji ze względu na jedną lub więcej przesłanek ustawowych. GCRT udzieliło 600 godz. wsparcia eksperckiego, zarówno indywidualnego, jak i grupowego: m.in. 282 godz. indywidualnego wsparcia psychologicznego, 176 godz. indywidualnego wsparcia prawnego, 134 godz. wsparcia grupowego. Dodatkowo zrealizowano 100 godz. wsparcia asystenckiego. GCRT prowadziło również rejestr przestępstw z nienawiści, będący częścią systemu monitorowania Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (ODIHR), do którego zgłoszono 100 zdarzeń.
- W ramach realizacji **zadań publicznych z obszaru polityki ochrony i upowszechniania praw człowieka, praw kobiet i mężczyzn, praw dziecka, wsparcia rodziny oraz mniejszości narodowych i etnicznych** we współpracy z organizacjami pozarządowymi zrealizowano 13 projektów społecznych. Projekty te wypełniały cele i rekomendacje Modelu. Bezpośrednio zaangażowanych w nie było ok. 2 tys. osób. Projekty polegały m.in. na:
  - realizacji Gdańskiego Funduszu Równości – programu regrantingu dla grup nieformalnych, w ramach którego zrealizowano 10 miniprojektów dotyczących równości w przestrzeni dzielnic;
  - wsparciu prawnym, psychologicznym i socjalnym dla kobiet doświadczających przemocy ze względu na płeć;
  - szkoleniach dla nauczycieli i dyrektorów szkół oraz dla specjalistów zdrowia psychicznego dotyczących sytuacji i potrzeb dzieci doświadczających dysforii płciowej oraz dzieci LGBT+;
  - realizacji II Forum Kobiet Sportu i Pomorskiego Forum Inicjowania Rozwoju;
  - działaniach na rzecz godzenia życia rodzinnego i zawodowego, w tym coachingu dla matek powracających na rynek pracy, warsztatów wzmacniających kompetencje wychowawcze rodziców, szerszego włączania ojców w życie rodzinne;
  - działaniach integrujących społeczności należące do mniejszości narodowych i etnicznych, w tym działaniach na rzecz Kaszubów i mniejszości ukraińskiej oraz krymskiej;
  - działaniach edukacyjnych i wspierających organizacje pozarządowe w zapewnieniu dostępności wydarzeń i usługi oferowanych mieszkańcom i mieszkankom.
- Realizacja gali **Gdańskiej Nagrody Równości im. Pawła Adamowicza** za działalność na rzecz praw człowieka, którą po raz pierwszy przyznano w 2023 r. w nowej formule: dla osoby, dla organizacji oraz jako dodatkowe wyróżnienie.
- Rozpoczęcie procesu aktualizacji i dostosowania miejskiej polityki na rzecz równego traktowania.** Przeprowadzono ewaluację poziomu realizacji celów szczegółowych Modelu na rzecz Równego Traktowania w perspektywie osób i organizacji zaangażowanych w jego realizację. Analiza ponadto wskazała rekomendacje, których kontynuacja jest kluczowa dla opracowania kolejnej polityki dotyczącej równego traktowania. Siedmiokrotnie odbyło się Forum Równego Traktowania – podczas spotkań, w których uczestniczyło **ponad 200 osób**, poznano potrzeby osób z różnych grup przesłankowych i zebrano pomysły na działania.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Kontynuacja szkoleń z zakresu Modelu na rzecz Równego Traktowania i Modelu Integracji Imigrantów dla nowych urzędników i urzędniczek w ramach służby przygotowawczej. 6. Kontynuacja działania Gdańskiej Rady na rzecz Równego Traktowania. W 2023 r. odbyło się 11 posiedzeń. Rada regularnie włączała się w konsultowanie i wydawanie opinii o projektach aktów prawnych procedowanych w Gdańsku oraz sieciowanie instytucji, organizacji pozarządowych i grup nieformalnych zaangażowanych w równe traktowanie. 7. W 2023 r. Gdańsk został nagrodzony tytułem „Europejskiej Stolicy Różnorodności i Inkluzji” w obszarze działań na rzecz osób LGBT+. Nagrodę odebrała w Brukseli zastępczyni prezydenta, wraz z przedstawicielem Tolerado – organizacji pozarządowej wspierającej społeczność LGBT+ w Gdańsku i na Pomorzu.
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: wydziały i biura Urzędu Miejskiego, spółki i jednostki miejskie, Gdańska Rada ds. Równego Traktowania, partnerzy społeczni</p>	

Powiatowy Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Gdańsku na lata 2021–2031

Uchwała nr XXXIII/840/21 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 lutego 2021 r.

<p>Ogólny zarys Programu</p> <p>Powiatowy Program Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością w Gdańsku na lata 2021–2031 jest dokumentem określającym politykę miasta zmierzającą do pełnego włączenia osób z niepełnosprawnością we wszystkie dziedziny życia społecznego. Zakres oddziaływania Programu obejmuje m.in.: integrację społeczną i prawa obywatelskie, rynek pracy i przedsiębiorczość, edukację i kulturę, zdrowie publiczne i sport, przestrzeń publiczną, infrastrukturę i transport.</p> <p>Beneficjentami programu są osoby z niepełnosprawnościami, mieszkańcy Gdańska i ich rodziny. Pośrednimi odbiorcami są również instytucje i organizacje działające w obszarze niepełnosprawności.</p>	<p>Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuowano usługę asystenta osoby z zaburzeniami psychicznymi, wspierającego ją w procesie rozwoju, usamodzielniania i włączania w różnych obszarach życia – zrealizowano ponad 17,7 tys. godz. usług, wsparciem objęto 103 osoby. 2. Realizowano program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, finansowany w ramach Funduszu Solidarnościowego. Usługa polegała na zapewnieniu osobom z niepełnosprawnościami w stopniu znacznym lub umiarkowanym wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Z usług skorzystały 182 osoby, łącznie zrealizowano 47,7 tys. godz. usług. 3. „OzNI – Kompleksowe usługi społeczne realizacją prawa do niezależnego życia osób z niepełnosprawnością intelektualną” – projekt ma na celu zwiększenie liczby miejsc świadczenia usług społecznych przy wykorzystaniu instrumentów animacji środowiskowej i wolontariatu, a także rozwoju infrastruktury umożliwiającej realizację kompleksowego wsparcia na rzecz osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w Gdańsku. Utworzono cztery mieszkania wspomagane z 17 miejscami, a z treningów usamodzielnienia skorzystało 43 uczestników. 4. Program „Opieka wytchnieniowa” finansowany w ramach Funduszu Solidarnościowego. Usługa polegała na zapewnieniu wsparcia członkom rodzin lub opiekunom w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z niepełnosprawnościami oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Opiekunowie osób z niepełnosprawnościami mieli możliwość załatwienia codziennych spraw, odpoczynku, podjęcia działań w kierunku zatrudnienia itp., podczas gdy ich podopieczni korzystali z zorganizowanego pobytu dziennego (162 osoby, łącznie 26,8 tys. godz.) oraz pobytu całonocnego (skorzystały 52 osoby, łącznie 671 dób). 5. W 2023 r. funkcjonowało 14 środowiskowych domów samopomocy z 345 miejscami (skorzystało 440 osób) oraz sześć klubów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi z 77 miejscami (skorzystało 127 osób). 6. Udzielono dofinansowania osobom z niepełnosprawnościami w zakresie rehabilitacji społecznej – w 2023 r. w ramach zadań ustawowych wypłacono dofinansowania 1777 osobom fizycznym w zakresie m.in. likwidacji wszelkiego rodzaju barier, w tym: architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się, zaopatrzenia w sprzęt ortopedyczny i środki
---	--

	<p>pomocnicze, uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych (w tym dla 229 opiekunów). W ramach programu „Aktywny samorząd” na likwidację barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową oraz na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym przyjęto 714 wniosków oraz zawarto 597 umów.</p> <p>7. Pozyskano środki i prowadzono nabór wniosków do programów „Samodzielność – Aktywność – Mobilność! Mieszkanie dla absolwenta”, „Samodzielność – Aktywność – Mobilność! Dostępne Mieszkanie” (podpisano jedną umowę) finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Podpisano cztery umowy w ramach programu „Wyrównywanie Różnic Między Regionami III” na zakup mikrobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich.</p> <p>8. Wsparcie osób z niepełnosprawnością w ramach Modelu Mieszkań Wspomaganych GPMS. W 2023 r. prowadzono 14 mieszkań wspomaganych, w których zapewniono 54 miejsca dla osób z niepełnosprawnością. Wsparciem objęto 75 osób.</p>
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Rozwoju Społecznego / Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Wydział Rozwoju Społecznego, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Pomorski Urząd Wojewódzki, Gdański Urząd Pracy, Biuro Prezydenta, Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Urbanistyki i Architektury, Wydział Programów Inwestycyjnych, Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, Zarząd Transportu Miejskiego, Gdański Zespół Schronisk i Sportu Wodnego, Gdański Ośrodek Sportu, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna, przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne dla młodzieży i dorosłych, centra kształcenia ustawicznego i zawodowego, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, Straż Miejska, pracodawcy i podmioty ekonomii społecznej, organizacje pozarządowe</p>	

Program osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2019–2023

Uchwała nr III/21/18 Rady Miasta Gdańska z dnia 11 grudnia 2018 r.

Ogólny zarys Programu

Program osłonowy, utworzony na podstawie art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej oraz uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, obejmuje swoim zasięgiem mieszkańców miasta Gdańska.

Cele Programu osłonowego:

- 1) zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub z niepełnosprawnościami i samotnych;
- 2) wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.

Program osłonowy jest elementem polityki społecznej, edukacyjnej i zdrowotnej miasta w zakresie:

1. poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach;
2. poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży;
3. kształtowania właściwych nawyków żywieniowych;
4. pomocy dzieciom żyjącym w rodzinach dysfunkcyjnych, w których występują: uzależnienia, przemoc, niepełnosprawność, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich **efekty:**

Program osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2019–2023 jest rozszerzeniem i uzupełnieniem programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023. Odbiorcami wsparcia są osoby, których dochód mieści się w przedziale 150–180% kryterium dochodowego. W ramach Programu osłonowego udziela się wsparcia w formie posiłku oraz świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.

Realizacja Programu osłonowego pozwoliła na zwiększenie liczby odbiorców programu „Posiłek w szkole i w domu”.

1. Sfinansowano obiady dla **647 dzieci** w szkołach i przedszkolach. Program realizowały 164 szkoły i przedszkola.
2. Wydano gorące posiłki dla **17 osób** dorosłych.
3. Wypłacono zasiłki na zakup żywności dla **3942 osób**.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku**Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie:** placówki systemu edukacji, organizacje pozarządowe

Gdański Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2024

Uchwała nr XXXIII/842/21 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 lutego 2021 r.

Ogólny zarys Programu

Celem głównym Programu jest zapobieganie występowaniu problemu przemocy w rodzinie oraz zapewnienie bezpieczeństwa, wsparcia i ochrony osób krzywdzonych w rodzinie.

Cel szczegółowy 1: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie problemu przemocy w rodzinie oraz propagowanie wiedzy, kształtowanie postaw i rozwijanie umiejętności życia w rodzinie bez przemocy.

Cel szczegółowy 2: Rozszerzenie oferty pomocy i wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinach.

Cel szczegółowy 3: Organizacja i doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Głównymi grupami docelowymi Programu są: osoby doznające przemocy w rodzinie, w szczególności dzieci, młodzież i inne osoby zależne, zagrożone dyskryminacją, osoby stosujące przemoc w rodzinie, osoby będące świadkami przemocy w rodzinie, osoby/instytucje świadczące pomoc na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, rodziny zagrożone przemocą, rodziny w kryzysie okotorozwodowym.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich **efekty:**

1. Prowadzono kampanię społeczną **„Dom bez przemocy”** – rozpowszechniano informacje o możliwości reagowania na doświadczanie przemocy domowej w bliskim otoczeniu oraz o miejscu zgłoszeń i uzyskaniu profesjonalnej pomocy. Całodobowo działał telefon interwencyjny i adres do korespondencji mailowej. W 2023 r. wpłynęło 437 zgłoszeń.
2. Prowadzono **siedem programów profilaktycznych i specjalistycznych** dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, w których uczestniczyły 473 osoby, w tym 62 dzieci.
3. **Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK)** podjął 10,4 tys. działań, pracownicy udzielili 8,5 tys. porad psychologicznych.
4. Zapewniono **bezpieczne miejsce pobytu** dla osób doświadczających przemocy. Z czasowego pobytu w hostelu OIK skorzystało 95 osób.
5. Realizowano **procedurę Niebieska Karta**, organizowano grupy diagnostyczno-pomocowe – w 1077 rodzinach wszczęto procedurę i dla każdej powołano grupę diagnostyczno-pomocową; łącznie w całym roku pomocą grup diagnostyczno-pomocowych objęto 874 rodziny.
6. W ramach kampanii społecznej **„Bądź po dobrej stronie”** prowadzono działania informacyjno-educacyjne dotyczące przemocy domowej i możliwości jej przeciwdziałania, w tym skierowane do osób stosujących przemoc domową z problemem uzależnień. Wyemitowano 437 spotów radiowych.
7. Przeprowadzono **program korekcyjno-educacyjny dla osób stosujących przemoc domową**, do którego przystąpiło 255 osób, zrealizowano 321 sesji indywidualnych oraz 59 sesji grupowych. 20 osób ukończyło program.
8. Zrealizowano **program psychologiczno-terapeutyczny dla osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej**, w którym uczestniczyło regularnie 18 osób – 15 spośród nich zaprzestało bądź ograniczyło negatywne zachowania.
9. Zrealizowano **program poradnictwa w zakresie kontroli zachowań „Im wcześniej, tym lepiej”**, w którym uczestniczyło 35 osób – udzielono 140 indywidualnych konsultacji specjalistycznych.
10. W **Centrum Pomocy Dzieciom** świadczone kompleksową pomoc dzieciom i młodzieży, które były ofiarami przestępstwa (przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej). Wsparciem objęto 132 osoby, w tym 53 dzieci i młodzieży, 79 rodziców / opiekunów prawnych, zaangażowanych było 120 specjalistów.
11. W ramach kampanii **„Relacje wolne od przemocy”**, mającej na celu zwiększenie świadomości o zagrożeniach płynących z uzależnień i przemocy rówieśniczej oraz promującej prospołeczne postawy wzajemnego szacunku, **30 tys. uczniów** gdańskich szkół m.in. otrzymało materiały promocyjno-educacyjne w formie papierowej i online oraz wzięło udział w warsztatach i zajęciach indywidualnych i prelekcjach w szkołach.
12. W ramach **Miejskiego Systemu Interwencji Kryzysowej (MSIK)** 31 różnorodnych podmiotów współpracowało na rzecz skutecznego wsparcia osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Do MSIK wpłynęło 28 spraw.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Zespół Interdyscyplinarny w Gdańsku, Towarzystwo Wspierania Potrzebujących „Przystań”, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Stowarzyszenie „Przyjazna Dłoń”, Wydział Gospodarki Komunalnej

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Miasta Gdańska na lata 2020–2023

Uchwała nr XXXVI/911/21 Rady Miasta Gdańska z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Gdańska na lata 2020–2023

Ogólny zarys Programu

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Gdańska jest dokumentem służącym podejmowaniu planowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego przez samorząd terytorialny.

Głównym celem Programu było zachowanie dziedzictwa kulturowego Gdańska służącego budowaniu tożsamości mieszkańców, prestiżu miasta oraz promocji turystycznej.

Realizacja tego celu została zaplanowana w oparciu o cztery priorytety:

1. Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Gdańska;
2. Gdańsk kolebką „Solidarności”, miejscem, od którego rozpoczął się upadek żelaznej kurtyny, miejscem, gdzie ludzie zmienili losy Europy i Świata;
3. Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego Gdańska;
4. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości gdańszczan.

Ochrona dziedzictwa kulturowego w Gdańsku realizowana jest przez wiele jednostek miejskich.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich **efekty:**

Priorytet I: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego Gdańska

1. W 2023 r. Gmina Miasta Gdańska udzieliła **20 dotacji celowych** na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach nienależących do gminy. Na realizację niżej wymienionych zadań **gmina przekazała fundusze o łącznej wysokości 3 042 525, 69 zł**. Dotacje te otrzymali następujący beneficjenci:
  - Klasztor oo. Dominikanów – na prace konserwatorsko-restauratorskie przy stallach oraz prace konserwatorskie przy elewacji północnej prezbiterium i kaplicy św. Jacka w kościele pw. św. Mikołaja;
  - Wspólnota Mieszkańcowa, ul. Obrońców Westerplatte 37 – na renowację drzwi wejściowych wraz z zadaszeniem w budynku przy ul. Obrońców Westerplatte 37;
  - Arkadiusz Lewicki, prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe BUDCHEM – na remont dachu wraz z więźbą dachową spichlerza żuławskiej zagrody gburskiej przy ul. Świbnieńskiej 204;
  - Parafia Polskokatolicka pw. Bożego Ciała w Gdańsku – na prace konserwatorskie fragmentu malowanego plafonu z początku XVIII w. oraz na wykonanie izolacji przeciwwilgociowej poziomej murów kościoła Bożego Ciała;
  - Parafia Greckokatolicka pw. św. Bartłomieja i Opieki NMP na wykonanie izolacji przeciwwilgociowej poziomej murów kościoła św. Bartłomieja;
  - Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa, Oddział w Gdańsku – na wymianę pokrycia połaci zachodniej dachu Bramy Świętojańskiej;
  - Gdańskie Seminarium Duchowne – na remont dachów zespołu budynków klasztornych (etap III);
  - Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Barbary – na wzmocnienie murów kościoła św. Barbary (etap III) i wykonanie izolacji przeciwwilgociowej (etap II) oraz na prace konserwatorskie elewacji kościoła (etap V);
  - Prowincja Zakonu Ojców Karmelitów pw. św. Józefa w Krakowie, Zakon oo. Karmelitów Klasztor w Gdańsku – na zabezpieczające prace konserwatorskie elewacji zespołu domów karmelitów przy ul. Podmłyńskiej 10 i 11;
  - Klasztor Franciszkanów w Gdańsku, Prowincja św. Maksymiliana Marii Kolbego, Zakon Braci Mniejszych Konwentualnych w Polsce (franciszkanów) – na konserwację polichromowanego drewnianego stropu (podniebia) wczesnobarokowej empory organowej w kaplicy św. Anny;
  - Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP w Gdańsku – na konserwację malowideł ściennych w kaplicy św. Jakuba oraz na konserwację baptysterium w bazylice Mariackiej;
  - osoba fizyczna – na remont elewacji frontowej willi przy ul. Małachowskiego 1;
  - Polski Związek Wędkarski, Okręg w Gdańsku – na prace konserwatorskie elewacji wschodniej Małego Młyna;
  - Biznes Park Stocznia Sp. z o.o. – na remont elewacji południowo-zachodniej budynku dawnych garaży elektrowozów, magazyn (86B) przy ul. ks. J. Popiełuszki 3;
  - Stowarzyszenie Architektów Polskich, Oddział Wybrzeże – na remont tarasu, prace konserwatorskie sklepień nad I kondygnacją oraz korony murów obwodowych budynku Złotej Bramy.

2. Kontynuowano działania w zabytkowych obiektach w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji **podobszarów: 1) Biskupia Górka / Stary Chełm, 2) Dolne Miasto / pl. Wałowy / Stare Przedmieście, 3) Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście, 4) Orunia**. Działania te miały na celu zagospodarowanie terenów zielonych, remonty układów komunikacyjnych, przebudowę i modernizację elementów budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem.
3. W celu zwiększenia atrakcyjności obszarów zabytkowych na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne w ramach umowy w formule partnerstwa publiczno-prywatnego:
- „Zagospodarowanie północnego cypla Wyspy Spichrzów w Gdańsku” – wykonano przebudowę mostu Stągiewnego jako mostu zwodzonego (6 mln zł) oraz budowę mariny na południe od ww. mostu (5,7 mln);
  - „Zagospodarowanie obszaru dawnej zajezdni tramwajowej na Dolnym Mieście w Gdańsku” – trwały prace projektowe dla przedszkola publicznego przy ul. Szuwary 2 (7,4 mln zł netto), rewaloryzacji zabytkowego obiektu przy ul. Śluza 3 (8,9 mln zł netto), remontu zejść do wody wzdłuż nabrzeża Nowej Motławy (0,38 mln zł netto), modernizacji ul. Dobrej (5,8 mln zł netto) oraz budowy ciągu pieszo-rowerowego wzdłuż nabrzeża Nowej Motławy (2,4 mln zł netto);
  - **inwestycje na podobszarze Nowego Portu** – we wrześniu 2023 r. ogłoszono postępowanie, w ramach którego zainteresowane firmy i spółki złożyły wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o zawarcie umowy PPP.
4. **Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska** w 2023 r. kontynuowała modernizację Długiego i Rybackiego Pobrzeża oraz prace konserwatorsko-budowlane w Zespole Sierocińca przy ul. Sierociej. Zrealizowano prace w zakresie termomodernizacji i remontów w pięciu budynkach oświatowych figurujących w gminnej ewidencji zabytków (w tym w dwóch wpisanych do rejestru zabytków), w trakcie realizacji pozostają roboty wykonywane w dwóch placówkach (również figurujących w gminnej ewidencji zabytków).
5. **Hevelianum** realizowało i kontynuowało prace projektowe, roboty budowlane i konserwatorskie w ramach trzech projektów: „Rewaloryzacja zespołu budynków przy ul. 3 Maja 21 C, D i E wraz ze zmianą sposobu użytkowania oraz zagospodarowaniem terenu”, „Rewaloryzacja i adaptacja historycznych budynków zespołu Bożego Ciała (przy ul. 3 Maja 21A i 21B) w Gdańsku na potrzeby prowadzenia działalności kulturalnej i edukacyjnej” oraz „Rewaloryzacja terenów zieleni pofortecznego parku miejskiego w Centrum Hevelianum w Gdańsku”. Prowadzono również prace w zakresie bieżącego utrzymania obiektów i zabytkowej zieleni będących w dyspozycji jednostki.
6. **Muzeum Gdańska** kontynuowało prace konserwatorsko-budowlane w Twierdzy Wisłoujście. Wykonano także prace konserwatorskie i remontowe m.in. w Ratuszu Głównego Miasta, Starym Domu Ławy, Kuźni Wodnej, Muzeum Bursztynu (Wielkim Młynie) oraz Domu Uphagena. Prowadzono prace związane z bieżącym utrzymaniem budynków oraz prace konserwatorskie zabytków ruchomych znajdujących się w zbiorach Muzeum.
- Priorytet II: Gdańsk kolebką „Solidarności”, miejscem, od którego rozpoczął się upadek żelaznej kurtyny, miejscem, gdzie ludzie zmienili losy Europy i Świata**
1. **Europejskie Centrum Solidarności** pozyskało do swoich zbiorów zespół cennych fotografii, materiałów dźwiękowych, filmowych oraz archiwaliów dokumentujących m.in. wodowanie statków w Stoczni Gdańskiej w latach 60. i 70. XX w. oraz inne wydarzenia z późniejszego okresu funkcjonowania Stoczni. Przeprowadzono konserwację wybranych obiektów pochodzących ze zbiorów ECS.
- W zakresie edukacji, popularyzacji wiedzy i kultury zrealizowano wiele projektów obejmujących organizację wystaw, warsztatów, lekcji online, wykładów, spacerów po wystawach, konkursu fotograficznego, obchodów rocznicowych, konferencji naukowej, spotkań byłych stoczniovców oraz spotkań z przewodnikami (m.in. realizowany był projekt

„Stocznia. Miasto” – dawniej „Zrozumieć Sierpień” – którego rezultatem ma być poszerzenie wiedzy i świadomości osób związanych z obszarem stoczniowym w zakresie jego historii i współczesnych przemian).

W zakresie działalności wydawniczej wydano trzy nowe publikacje.

2. **Instytut Kultury Miejskiej** kontynuował projekt historyczny „Metropolitanka”, którego celem było opowiedzenie o roli kobiet, szczególnie w historii Stoczni Gdańskiej, oraz dziejach Trójmiasta i regionu pomorskiego. W ramach projektu odbyło się 26 spacerów o różnych tematach przewodnich. W wydarzeniach tych uczestniczyło ponad 600 osób.

Priorytet III: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego Gdańska

1. W 2023 r. Rada Miasta Gdańska uchwaliła 18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Biuro Rozwoju Gdańska przystąpiło również do opracowania kolejnych 24 planów. W planach uwzględniono aspekty ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków, krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej.

Priorytet IV: Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości gdańszczyzan

1. Na stronie www.gdansk.pl prowadzonych jest 10 serwisów tematycznych dotyczących ochrony i dziedzictwa kulturowego: Gdańsk Patriotyczny, Gdańskie Szlaki Pamięci, Jarmark św. Dominika, Kultura i Rozrywka, Park Kulturowy, „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gdańska”, Turystyka, Wilno w Gdańsku, „Zagospodarowanie przestrzenne Gdańska”, Żurawie Gdańskie.

2. **Biuro Prezydenta** organizowało w mieście liczne uroczystości rocznicowe i patriotyczne.

3. **Biuro Architekta Miasta (BAM)** zleciło:

- przygotowanie II części materiału do publikacji książkowej „Między nowoczesnością a rekonstrukcją 75 lat zmieniającej się koncepcji zagospodarowania Wyspy Spichrzów”;
- wykonanie opracowania na potrzeby procesu planowania rozwoju terenów postoczniowych w Gdańsku;
- wykonanie opracowania pt. „Zieleń zachodniego frontu Śródmieścia Gdańska. Uwarunkowania historyczne i zasady jej poprawnego kształtowania”;
- wykonanie opracowania studialno-prezentacyjnego o historii zieleni miejskiej Długich Ogrodów i okolic.

Ponadto w 2023 r. przygotowano publikację „Kształtowanie nowej architektury w środowisku zabytkowym”, zawierającą materiały z seminarium, które odbyło się 3 listopada 2022 r. w ECS. Wydanie publikacji planowane jest na 2024 r.

BAM koordynowało również przeprowadzenie konkursu studialnego, urbanistyczno-architektonicznego pn. „Rewaloryzacja placu Solidarności w Gdańsku wraz z wytycznymi do kształtowania jego bezpośredniego otoczenia”. Wyniki konkursu zostały ogłoszone w listopadzie 2023 r.

4. **Biuro Prezydenta ds. Kultury** w zakresie upowszechniania i ochrony dziedzictwa kulturowego Gdańska realizuje programy i działania, takie jak system tablic pamiątkowych, „Edukacja do Kultury”, „Gdański Fundusz Filmowy”, „Gdański Fundusz Wydawniczy”, program „Gdańsk Miasto Literatury”. W 2023 r. Biuro wspierało kampanię promocyjną publikacji książkowych i wydawnictw poprzez Gdański Fundusz Promocji Wydawnictw. Przyznano dofinansowanie dla 20 publikacji. Biuro realizowało również zadania w zakresie nagród przyznawanych przez miasto Gdańsk: Splendor Gedanensis oraz Tytuł Mecenasu Kultury, Nagroda Miasta Gdańska dla Młodych Twórców i Nagroda Teatralna Miasta Gdańska. Ponadto przeprowadziło konkursy obejmujące m.in. ochronę dóbr kultury, w ramach których przyznawane są granty dla organizacji pozarządowych. Przyznano dofinansowanie na realizację 40 dużych projektów kulturalnych oraz 46 małych projektów. W ramach wymienionych wyżej programów „Edukacja do Kultury” 2023 oraz „Gdańsk Miasto Literatury 2023” udzielono dofinansowania na realizację 19 projektów. Poza tym udzielono

dofinansowania dla 41 projektów, których oferty złożono w ramach prowadzonego w trybie ciągłym naboru pozakonkursowego w oparciu o ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, a także kontynuowano realizację postanowień wynikających z rozstrzygnięcia w 2022 r. konkursu na wydarzenia kulturalne 2022–2025 (obsługa 3 ofert).

5. **Wydział Polityki Gospodarczej i Biuro Prezydenta ds. Sportu** koordynowały zadania związane z utrzymaniem i odnowieniem istniejących szlaków turystycznych oraz ich promocją. W ramach tych działań m.in. odnowione zostały odcinki szlaków: żółtego „Trójmieskiego” (od dworca PKS do ul. Spacerowej) oraz zielonego „Skarszewskiego” (Droga Ludolfińska – Gdańsk Wróblówka) o łącznej długości 43,6 km.
6. **Muzeum Gdańskie** w 2023 r. pozyskało do zbiorów, w drodze zakupów, darowizn i przekazów, 466 obiektów wpisanych do inwentarza muzealiów. W ramach zajęć edukacyjnych zorganizowano 192 lekcje muzealne oraz 8 lekcji online skierowane do dzieci, młodzieży i ich rodzin. Prowadzono również dodatkowe wydarzenia w czasie ferii zimowych oraz wakacji letnich – łącznie były to 94 aktywności. Zorganizowano 26 spacerów edukacyjnych na obszarze Głównego Miasta, 35 gier miejskich (terenowych), podczas których rozwiązywano łamigłówki związane z historią miasta, 31 warsztatów rodzinnych, 15 spotkań w ramach akcji „Seniorzy do Muzeum”, 11 spotkań w ramach programu „Amazonki do Muzeum” oraz 23 wykłady z cyklu „Czwartki w Muzeum Gdańskie”. Wśród licznych wydarzeń zorganizowanych przez Muzeum były m.in.: „Historyczna zmiana warty” odbywająca się w każdą niedzielę miesiąca, inscenizacja przysięgi mieszczan na wierność królowi i Rzeczypospolitej w ramach obchodów Święta Konstytucji 3 Maja, pokazy kucia w Kuźni Wodnej w Oliwie oraz innych technik rzemieślniczych. Muzeum w ubiegłym roku zorganizowało 25 wystaw czasowych i plenerowych, 123 koncerty carillonowe, wydało lub wznowiło 10 publikacji oraz zrealizowało 29 nagrań w ramach Gdańskiego Archiwum Historii Mówionej.
7. **Hevelianum** w zakresie działalności statutowej zrealizowało liczne zadania edukacyjne i popularyzatorskie w Domu Zdrojowym oraz w Zespole Fortu Góry Gradowej. Zorganizowano m.in.: prezentację wewnątrz budynku Domu Zdrojowego wraz z przybliżeniem jego historii i przedstawieniem nowej funkcji budynku (w ramach zadania „Otwarty Dom Zdrojowy – zwiedzanie z przewodnikiem”), cykl warsztatów w reżyserem pn. „Opowieści z Brzeźna – robimy razem teatr!”, różne wydarzenia plenerowe w ramach Dni Sąsiada i Święta ul. Północnej w Brzeźnie; odbyły się także: spacer „Śladami dawnego kurortu” obejmujący zwiedzanie z przewodnikiem, drugi „Piknik Naukowy Farenheita” na Górze Gradowej, spacer po wystawach stałych i obiektach fortu Góry Gradowej pt. „Dzieje Fortu”, „Fort Nocą” i „Spotkanie z duchami Góry Gradowej”, cykliczne pokazy artyleryjskie, obchody urodzin Jana Heweliusza (28 I), spotkania szkoleniowe dla przewodników, „Pomorska Noc Naukowców”, dzień otwarty zespołu poszpitalnego Bożego Ciała oraz wystawa „Aparaty MADE in Poland”.
8. **Pozostałe instytucje**, m.in.: Instytut Kultury Miejskiej, Gdański Archipelag Kultury, Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia”, Gdańska Galeria Miejska, Gdański Teatr Szekspirowski, Miejski Teatr Miniatura, Gdański Ośrodek Sportu, Gdańska Organizacja Turystyczna, w ramach własnych zadań statutowych zrealizowały różnorodną ofertę edukacyjną, popularyzatorską i promocyjną w sferze szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego oraz budowania tożsamości mieszkańców.

W tym zakresie przeprowadzono różne projekty, organizowano warsztaty, prelekcje, spotkania, spacer, wystawy, koncerty, musicale i spektakle o szerokiej tematyce poświęconej osobom, miejscom i wydarzeniom historycznym. Przykładowo Instytut Kultury Miejskiej zrealizował projekt „Lokalni Przewodnicy i Przewodniczki” obejmujący wykłady otwarte, warsztaty i zajęcia w terenie poruszające tematy dotyczące architektury, historii sztuki, wybranych postaci, historii miejsca. Łącznie odbyło się 209 spacerów, w których wzięło udział 6431 osób.

	<p>Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia” realizowało projekt „GAPS – Gdańsk Artyści Przestrzeń Sztuka”, dotyczący sztuki w przestrzeni publicznej miasta, katalogujący i opisujący wszystkie obiekty artystyczne znajdujące się w Gdańsku – w tym zabytki.</p> <p>Gdański Archipelag Kultury zrealizował projekt „Orunianki – Polski, gdańszczanki, patriotki”, przybliżający postaci zasłużonych kobiet działających na terenie Oruni, oraz podcast „Przystanek Stogi”, również przybliżający sylwetki lokalnych działaczy, rzemieślników, hobbystów i pasjonatów. Współorganizował ponadto Święto Ulicy Północnej w Brzeźnie oraz wiele innych wydarzeń.</p> <p>Gdański Teatr Szekspirowski wystawił m.in. musical „1989”, opowiadający o czasach przemian w Polsce i Gdańsku w latach 80. i 90. XX w.</p> <p>Wśród działań Miejskiego Teatru Miniatura była koordynacja i realizacja programu „Edukacja do Kultury Gdańsk”, mającego na celu m.in. wzrost wiedzy o historii, dziedzictwie narodowym i współczesności Gdańska, a także rozwijanie tożsamości lokalnej oraz narodowej, umacnianie świadomości obywatelskiej w kontekście miejskim, państwowym i europejskim. W ramach tego programu zrealizowano projekt „XX Dni Mniejszości Narodowych. Biografie Gdańskie”.</p>
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Biuro Architekta Miasta</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Biuro Architekta Miasta, Wydział Projektów Inwestycyjnych, Wydział Polityki Gospodarczej, Wydział Infrastruktury, Biuro Prezydenta ds. Sportu, Biuro Prezydenta, Biuro Prezydenta ds. Kultury, Gdańskie Nieruchomości, Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, Biuro Rozwoju Gdańska, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Instytut Kultury Miejskiej, Gdańska Galeria Miejska, Miejski Teatr Miniatura, Muzeum Gdańska, Europejskie Centrum Solidarności, Polski Chór Kameralny, Hevelianum, Gdański Teatr Szekspirowski, Gdański Archipelag Kultury, Cappella Gedanensis, Centrum Sztuki Współczesnej „Łaźnia”, Gdański Ośrodek Sportu, Gdańska Organizacja Turystyczna</p>	

Miejski Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na 2023 r.

Uchwała LX/1515/23 Rady Miasta Gdańska z dnia 30 marca 2023 r.

Ogólny zarys Programu

Miejski Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na 2023 r. to kompleksowy plan działań mający na celu wspieranie lokalnego rynku pracy, prowadząc do zwiększenia poziomu jakości życia mieszkańców Gdańska.

Celem głównym Programu jest wspieranie zatrudnienia w Gdańsku realizowane poprzez **cztery cele szczegółowe**, tj.:

1. Zaspokajanie potrzeb kadrowych pracodawców oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.
2. Wspieranie pracodawców zatrudniających cudzoziemców podejmujących pracę w Gdańsku.
3. Aktywizacja zawodowa osób biernych zawodowo oraz osób bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
4. Pomoc mieszkańcom w wyborze szkoły, kierunków studiów, miejsca pracy, dalszego rozwoju zawodowego oraz pomoc w zatrudnieniu osobom bezrobotnym i poszukującym prac.

Dokument powstał w oparciu o szczegółową analizę sytuacji na rynku pracy wykorzystującą m.in. dane zawarte w „Informacji o sytuacji na lokalnym rynku w mieście Gdańsku” i „Sprawozdaniu z działalności Gdańskiego Urzędu Pracy” oraz dane statystyczne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku i Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Beneficjentami docelowymi programu są osoby bezrobotne, poszukujące pracy, cudzoziemcy oraz pracodawcy.

Najistotniejsze działania podjęte w 2022 r. realizujące założenia Programu oraz ich **efekty**:

Cel 1: Zaspokajanie potrzeb kadrowych pracodawców oraz wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

Zaspokajanie potrzeb kadrowych pracodawców polega na dostarczeniu przedsiębiorcom odpowiednio wykwalifikowanych pracowników, którzy mają umiejętności i doświadczenie potrzebne do wykonywania określonych zadań. Z kolei wspieranie rozwoju przedsiębiorczości oznacza tworzenie środowiska sprzyjającego rozwojowi przedsiębiorstw. W tym celu Gdański Urząd Pracy (GUP) wspierał różnego rodzaju działania, takie jak:

- **zatrudnienie subsydiowane dla 177 bezrobotnych mieszkanki i mieszkańców Gdańska**, w tym prace interwencyjne (72 osoby), roboty publiczne (49 osób), refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego (45 osób), bony zatrudnieniowe (10 osób), dofinansowanie do wynagrodzenia osób powyżej 50. roku życia (1 osoba);
- **szkolenia** pod potrzeby pracodawców, tj. indywidualne, grupowe oraz w ramach umów trójstronnych, dla 503 osób bezrobotnych; wskaźnik nie uwzględniał tematyki z zakresu podstaw przedsiębiorczości, nostryfikacji oraz studiów podyplomowych;
- **staże**, które umożliwiły praktyczne nabycie kompetencji i doświadczenia – dla 294 osób;
- podniesienie kwalifikacji i kompetencji pracowników zatrudnionych u gdańskich pracodawców w ramach **Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS)** – dzięki tym środkom przeszkolonych zostało 2566 osób;
- **dotacje dla nowo powstających przedsiębiorstw**, czyli kompleksowe działanie, w ramach którego 443 bezrobotnych gdańszczanek i gdańszczan zostało przeszkolonych w zakresie przedsiębiorczości, a 407 otrzymało środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Działania na rzecz pracodawców i lokalnego rynku pracy:

1. W ramach udzielania kompleksowej pomocy w zakresie rekrutacji i selekcji kandydatów do pracy w 2023 r. zorganizowanych zostało **49 spotkań rekrutacyjnych (giełd pracy) dla gdańskich pracodawców**. W trakcie spotkań osoby zainteresowane podjęciem zatrudnienia mogły zapoznać się z warunkami pracy i płacy na danym stanowisku, pracodawcy mieli zaś możliwość odbycia bezpośrednich rozmów kwalifikacyjnych z kandydatami.
2. Gdański Urząd Pracy w 2023 r. kontynuował usługę dla pracodawców w postaci **e-konsultacji „Rynek pracy przy kawie”**, podczas których pracodawcy przy użyciu platformy Zoom mogli nawiązać wideorozmowę z pracownikiem urzędu. W trakcie spotkań doradcy klienta omawiali usługi i formy wsparcia dostępne dla przedsiębiorców. W 2023 r. odbyło się 25 takich e-spotkań.
3. W 2023 r. GUP **rozbudował portal jobmapa.pl** o nowe funkcje. Projekt internetowy Gdańskiego Urzędu Pracy, który ma wspierać osoby poszukujące zatrudnienia w znalezieniu wymarzonej pracy blisko domu lub w określonej lokalizacji, zwyciężył w IX edycji konkursu „Skrzydła IT w Administracji”. Organizatorem plebiscytu jest branżowy miesięcznik IT, który w ten sposób wyróżnia najciekawsze oraz najbardziej innowacyjne działania realizowane w urzędach i instytucjach publicznych.

Cel 2: Wsparcie pracodawców zatrudniających cudzoziemców podejmujących pracę w Gdańsku.

1. Umożliwienie zatrudnienia cudzoziemców poprzez zarejestrowanie **oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom**. Łącznie w GUP zarejestrowano 33 095 oświadczeń (Miasto Gdańsk + powiat). 99% pracodawców otrzymało zewidencjonowane oświadczenia drogą elektroniczną.
2. Wydano: 95 zaświadczeń o wpisie do ewidencji zezwoleń sezonowych, 22 zezwolenia na pracę sezonową, 2631 informacji starosty o braku możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy obejmujące 17 210 miejsc pracy.
3. Przyjęto od gdańskich przedsiębiorców 51 815 powiadomień o zatrudnieniu obywatela/obywatelki Ukrainy (nowa forma legalizacji zatrudnienia osób z Ukrainy).
4. W ramach pomocy pracodawcom w zatrudnianiu cudzoziemców zorganizowano dwa spotkania szkoleniowe online dla ponad 120 pracodawców, przygotowano i wysłano pięć newsletterów nt. często zmieniających się przepisów. Zorganizowano cztery spotkania w języku ukraińskim dla ok. 100 cudzoziemców z zakresu doradztwa zawodowego i usług GUP.
6. Punkt Pomocy Cudzoziemcom w omawianym roku odwiedziło ponad 2,8 tys. osób, a telefon odebrano ponad 7,8 tys. razy.

Cel 3: Aktywizacja zawodowa osób biernych zawodowo oraz osób bezrobotnych pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Gdański Urząd Pracy w sposób szczególny – poprzez specjalnie wydzielone przedsięwzięcia – wspiera niektóre grupy bezrobotnych i poszukujących pracy.

1. GUP corocznie zapewnia **kompleksową ofertę aktywizacyjną dla osób z niepełnosprawnościami**. W 2023 r. w ramach programów rynku pracy oraz zadania zleconego partnerowi społecznemu – Polskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną, Koło w Gdańsku –47 osób zostało objętych rehabilitacją zawodową.
2. Dzięki zagospodarowaniu dostępnych funduszy, tj. Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, jak również programów operacyjnych zasilanych z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Krajowego Funduszu Szkoleniowego, GUP skierował na różnego rodzaju **formy aktywizacyjne i kształcenie ustawiczne** łącznie **4078 mieszkańek i mieszkańców Gdańska**. Efektywność zatrudnieniową, czyli odsetek osób kończących udział w danej formie wsparcia, które w okresie 3 miesięcy od zakończenia podejmują/kontynuują zatrudnienie lub działalność gospodarczą, wyniosła w 2023 r. 84,9% (stan na 31.01.2024 r.).
3. W 2023 r. **kierunkiem działań doradców zawodowych** była jak dotychczas aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i poszukujących pracy poprzez poradnictwo indywidualne i grupowe. Z usług doradczych skorzystały 1492 osoby bezrobotne i poszukujące pracy (315 porad grupowych oraz 3383 porady indywidualne), w tym 37 osób niezarejestrowanych w GUP (65 porad).
W warsztatach dotyczących zwiększenia motywacji do podjęcia pracy uczestniczyło 61 osób. Celem warsztatów było: zwiększenie wiary w swoje mocne strony i własne możliwości, zwiększenie motywacji do poszukiwania pracy oraz wzrost poczucia kontroli nad swoim życiem zawodowym. W ramach warsztatów „Wniosek o dotacje krok po kroku” wsparto 30 osób planujących ubiegać się o dofinansowanie do działalności gospodarczej. W 2023 r. doradcy klienta objęli swoją usługą 10 369 osób bezrobotnych i przeprowadzili z nimi łącznie 59 083 spotkania, tj. ok. 236 spotkań

	<p>dziennie, oraz nawiązali 22 703 kontakty za pośrednictwem telefonu lub maila. W wyniku aktywizacji zawodowej 7195 osób podjęło pracę, w tym 491 osób z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności.</p> <p>4. W 2023 r. GUP zorganizował V edycję programu specjalnego „Mama na etacie” oraz III edycję programu „Kobieta na swoim”, w których uczestniczyło 35 kobiet, w tym 20 par otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, a 15 podjęło zatrudnienie.</p> <p>Aktywizacja zawodowa seniorów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 19 października GUP zorganizował V edycję Festiwalu Pracy i Aktywności Seniorów. Wydarzenie adresowane było do dojrzałych mieszkańców Gdańska, którzy na miejscu mogli skorzystać z blisko 600 ofert pracy dla osób powyżej 60. roku życia. Ofertę zaprezentowała rekordowa liczba 175 wystawców, którzy udzielili seniorom eksperckich porad, przekazali inspirujące pomysły na spędzenie wolnego czasu, a także wykonali liczne badania medyczne. 2. Centrum Pracy Seniorek i Seniorów przy współpracy z Centrum Rozwoju Talentów zorganizowało cykl pięciu warsztatów komputerowych pn. „W labiryncie cyfryzacji” dla seniorów zainteresowanych zdobyciem umiejętności wykorzystywania nowych technologii oraz świadomego i bezpiecznego korzystania z Internetu. 3. Centrum Pracy Seniorek i Seniorów doprowadziło do zatrudnienia 300 klientów. <p>Cel 4: Pomoc mieszkańcom w wyborze szkoły, kierunku studiów, miejsca pracy, dalszego rozwoju zawodowego oraz pomoc w zatrudnieniu osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.</p> <p>Działania Centrum Rozwoju Talentów w 2023 r.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poprowadzono 233 warsztaty i webinaria, w których uczestniczyło 3628 osób, w tym 2789 dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych. 2. 2428 osób skorzystało z poradnictwa indywidualnego, w tym 849 osób młodych, uczących się, które otrzymały wsparcie w ich wyborach edukacyjno-zawodowych. 3. Kontynuowano program „Ambasador Talentów”. Projekt, realizowany pod hasłem „bliżej Was, bliżej uczniów”, jest skierowany do szkolnych doradców zawodowych z Gdańska i powiatu gdańskiego i obecnie liczy już 50 Ambasadorów. 4. W 2023 r. po raz kolejny wybrano w wyniku konkursu laureatów, którzy spełnili najwyższe standardy w prowadzeniu, upowszechnianiu i integracji działań z zakresu doradztwa zawodowego zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz szkoły. Tytuł Ambasady Talentów otrzymały dwie szkoły podstawowe z Gdańska oraz szkoła ponadpodstawowa z Pruszcza Gdańskiego. 5. W ramach współpracy z pracodawcami zorganizowano 26 wycieczek zawodoznawczych w celu zapoznania młodzieży z rynkiem pracy i ułatwienia przyszłych wyborów zawodowych.
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Gdański Urząd Pracy</p>	

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Gdańska na lata 2020–2024

Uchwała nr XVII/419/19 Rady Miasta Gdańska z dnia 28 listopada 2019 r.

Ogólny zarys Programu

Wieloletni program gospodarowania zasobami mieszkaniowymi Gminy Miasta Gdańska na lata 2020–2024 określa kierunki polityki mieszkaniowej na kolejne 5 lat. Podstawą ich przedstawienia była analiza obecnego stanu technicznego zasobu oraz skala obecnego i szacowanego zapotrzebowania na lokale komunalne, w tym na najem socjalny w kolejnych latach. Wśród priorytetów wymienia się dążenie do sukcesywnego podnoszenia stanu technicznego zasobu oraz sprawniejszą realizację potrzeb mieszkaniowych osób wykluczonych społecznie. Główne kierunki polityki mieszkaniowej określone w Wieloletnim programie to: 1) racjonalizacja gospodarowania lokalami mieszkaniowymi; 2) warunki obniżenia czynszu poprzez obniżki dochodowe oraz obniżki techniczno-użytkowe; 3) zapewnienie środków finansowych na realizację procesu remontowego i modernizację budynków komunalnych; 4) budowa mieszkań przez GTBS i TBS Motława pod wynajem na rzecz Gminy Miasta Gdańska; 5) pozyskiwanie nowych mieszkań komunalnych, w tym dla osób wymagających wsparcia; 6) pozyskiwanie nowych źródeł finansowania gospodarki mieszkaniowej.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:**1. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych ludności Gdańska poprzez zwiększanie dostępności lokali mieszkalnych na wynajem**

- **Działalność Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Motława” Sp. z o.o.**

W 2023 r. TBS „Motława” Sp. z o.o. zakończyło realizację dwóch inwestycji (ul. Szczygła 4 i ul. Niecała 9), w ramach których powstało 39 mieszkań dofinansowanych z programu Społecznego Budownictwa Czynszowego. Są to tzw. mieszkania czynszowe, do których nabór w ramach programu mieszkań z dopłatą do czynszu odbył się w 2022 r. W omawianym roku spółka kontynuowała realizację dwóch kolejnych inwestycji: przy ul. Człuchowskiej 27 i 29 oraz przy ul. Piotrkowskiej 62. Mieszkania – łącznie 90 lokali – zostaną oddane do użytku w 2024 r.

- **Działalność Gdańskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.**

W 2023 r. GTBS Sp. z o.o. zakończyło realizację inwestycji przy ul. Piotrkowskiej 45B, 45C, 49B, 49C. W efekcie spółka oddała na potrzeby miasta łącznie 127 lokali mieszkalnych z dofinansowaniem z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego.

- **Działalność GIS Sp. z o.o.**

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. W 2023 r. były kontynuowane prace przygotowawcze w ramach Gdańskiego Programu Mieszkalnictwa Społecznego dla inwestycji przy ul. Ogińskiego (43 lokale mieszkalne) oraz ul. Kolorowej (13 lokali mieszkalnych).

2. Prace remontowe w lokalach mieszkalnych pozostających w zasobie miejskim

W 2023 r. wyremontowano 115 lokali mieszkalnych z zasobu komunalnego. Działania te były nakierowane na zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych najbardziej potrzebujących członków gdańskiej społeczności. W 2023 r. Gmina Miasta Gdańska złożyła:

- 9 wniosków o bezzwrotne finansowe wsparcie z Funduszu Dopłat na remonty 38 lokali mieszkalnych. Otrzymano wsparcie w wysokości 3 791 194,32 zł, z czego w 2023 r. wypłacono 3 010 567,11 zł, a w 2024 r. planuje się wypłatę pozostałej części kwoty równą 780 627,21 zł;
- 4 wnioski na remonty budynków komunalnych w ramach rewitalizacji. Otrzymano wsparcie w wysokości 18 741 771,26 zł, z czego w 2023 r. wypłacono 5 643 748,28 zł, a w 2024 r. planuje się wypłatę 13 098 022,98 zł.

3. Zwiększenie dostępu do mieszkań dla osób potrzebujących wsparcia społecznego było możliwe dzięki następującym programom:

- a. **Gdański Program Mieszkalnictwa Społecznego (GPMS)** – w 2023 r. na cele Programu przeznaczono z zasobu lokalowego gminy kolejnych 17 mieszkań (6 jako mieszkanie wspomagane, a 11 – mieszkania ze wsparciem). Wydano 66 ofert mieszkań z zasobu mieszkaniowego miasta przeznaczonych dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym:

- 34 oferty dotyczyły przedłużenia pobytu w mieszkaniu ze wsparciem;

	<ul style="list-style-type: none"> • 12 ofert dotyczyło mieszkań ze wsparciem; • 16 ofert dotyczyło mieszkań wspomaganych; • 4 oferty dotyczyły mieszkań docelowych. <p>Beneficjenci Programu w mieszkaniach ze wsparciem zawierają umowę najmu, a jednocześnie są objęci wsparciem zapewnionym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku i organizacje pozarządowe. Osoby, które korzystają z mieszkań wspomaganych przygotowywane są do prowadzenia samodzielnego życia lub mają zapewnioną pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia.</p> <p>b. Przeznaczono 5 lokali dla repatriantów z Kazachstanu oraz 1 lokal dla uchodźców z Afganistanu.</p> <p>c. Publiczna Oferta Najmu – Mieszkanie za remont. W 2023 r. odbyła się kolejna edycja publicznej oferty najmu, w ramach której 20 rodzin otrzymało w najem lokal w zamian za wykonanie remontu we własnym zakresie i na własny koszt.</p> <p>d. Mieszkanie z dopłatą do czynszu. W 2023 r. przeprowadzono dwa nabory wniosków do programu dopłat do czynszu. Pierwszy nabór odbył się w maju 2023 r. na dwa lokale przy ul. Kurzej 14 i ul. Kurzej 15/16, drugi nabór odbył się w lipcu 2023 r. na 60 lokali przy ul. Człuchowskiej 27 i 29. Łącznie w ramach programu dopłat do czynszu w 2023 r. przeprowadzono nabór na 62 lokale. Program dotyczy mieszkań będących w zasobie towarzystw budownictwa społecznego.</p>
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Gospodarki Komunalnej</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Wydział Rozwoju Społecznego, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Gdańskie Nieruchomości, Gdańska Infrastruktura Społeczna Sp. z o.o., towarzystwa budownictwa społecznego</p>	

Plan adaptacji do zmian klimatu dla miasta Gdańsk

Uchwała nr XIII/249/19 Rady Miasta Gdańsk z dnia 29 sierpnia 2019 r.

Ogólny zarys Planu

Plan Adaptacji Miasta Gdańsk do zmian klimatu został opracowany w celu przygotowania władz miasta i mieszkańców do świadomego i odpowiedzialnego reagowania na zmiany klimatu oraz wynikające z nich zagrożenia.

Wizja adaptacji miasta do zmian klimatu do roku 2030:

Osiągnięcie zrównoważonego i akceptowanego społecznie rozwoju Gdańsk, poprzez optymalne wykorzystanie posiadanych zasobów oraz walorów położenia miasta, zapewniających bezpieczeństwo w warunkach zmieniającego się klimatu.

Cel nadrzędny planu adaptacji:

Zapewnienie wysokiej jakości życia gdańszczan, podnoszenie poziomu ich wiedzy, świadomości i aktywności oraz organizacyjne i techniczne dostosowanie miasta do zmieniającego się klimatu.

Cele szczegółowe planu adaptacji:

1. Zwiększenie odporności miasta na występowanie powodzi nagłych/miejskich.
2. Zwiększenie odporności miasta na występowanie powodzi od strony rzek.
3. Zwiększenie odporności miasta na występowanie powodzi od strony morza.
4. Zwiększenie odporności miasta na występowanie deszczy nawalnych.
5. Zwiększenie odporności miasta na występowanie wyższych temperatur maksymalnych.
6. Zwiększenie odporności miasta na występowanie ekstremalnie niskiej temperatury powietrza.
7. Zwiększenie odporności miasta na wzrost poziomu morza.
8. Zwiększenie odporności miasta na występowanie silnego i bardzo silnego wiatru.
9. Zwiększenie odporności miasta na występowanie burz (w tym burz z gradem).

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia planu oraz ich efekty:

1. W 2022 r. trwały prace nad opracowaniem **Programów Rozwoju** służących wdrażaniu Strategii Rozwoju Miasta Gdańsk 2030 Plus. Zagadnienie adaptacji do zmiany klimatu zostało uwzględnione jako jeden z kluczowych wątków w programie **Zielone Miasto**. Cel główny tego programu mówi, że „Zielone miasto to miasto przeciwdziałające zmianie klimatu i adaptujące się do jej skutków...”. Jeden z pięciu celów szczegółowych Zielonego Miasta to **„Odporność na zmiany klimatu”**. Cel ten zawiera kierunki działań dotyczące: rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury i retencji, ochrony i przywracania naturalnej retencji, adaptacji do zagrożeń ze strony morza, zabezpieczenia infrastruktury, ochrony zasobów wody, ograniczenia negatywnych skutków wysokiej temperatury powietrza oraz skutecznego reagowania na zagrożenia pogodowe. Wskazano również wskaźniki realizacji celu dotyczące pojemności zbiorników retencyjnych (zakładany wzrost do 950 tys. m³ do 2030 r.), pojemności miejskiej zieleni retencyjnej (zakładany wzrost do 50 tys. m³) i odsetka powierzchni miasta pokrytej modelami hydrodynamicznymi (zakładany wzrost do 57% w 2030 r.). Ponadto przystąpiono do **aktualizacji „Planu adaptacji miasta Gdańsk do zmian klimatu do roku 2030”**. Opracowano **projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną oraz paliwa gazowe Gminy Miasta Gdańsk**.
2. **Rozwój systemu monitoringu i ostrzegania** – Fundacja ARMAG uruchomiła **nową stację pomiaru jakości powietrza** przy ul. Lawendowe Wzgórze.
3. W ramach uwzględnienia uaktualnionych prognoz zmian klimatu w dokumentach strategicznych **uchwalono 19 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**, których ustalenia dotyczą elementów wrażliwych na zmiany klimatu lub sprzyjają ograniczeniu ich negatywnych skutków – zwłaszcza w zakresie rozwiązań odwodnienia miasta i zagospodarowania wód opadowych, ochrony przeciwpowodziowej, ograniczania ryzyka ruchów masowych oraz ochrony, rozwoju i kształtowania systemu zieleni o istotnym znaczeniu klimatycznym i środowiskotwórczym. Przystąpiono do sporządzenia kolejnych 24 planów miejscowych. We wszystkich sporządzanych planach miejscowych uwzględniane są informacje zawarte na mapach zagrożenia powodziowego (2020) oraz ujawnione w „Rejestrze osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi” dla miasta Gdańsk.
4. Realizowano kolejne działania związane z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury służące zwiększeniu retencji:
  - zbudowano **dziewięć obiektów małej retencji** obejmujących **cztery ogrody deszczowe** przy ul. Przytulnej, Myśliwskiej, Osiedlowej i w parku Goszczyńskiego, **cztery niecki rekreacyjne** – po jednej na ul. Radiowej, Lawendowe Wzgórze, Goplańskiej i Jana Pawła II – oraz przeprowadzono **rewitalizację stawu Górska**;
  - Wydział Środowiska UMG udzielił **pięciu dotacji na wykonanie ogrodu deszczowego**;
  - zakończono budowę **zbiornika retencyjnego Jaškowa Dolina** o pojemności 9,3 tys. m³ oraz **przebudowano zbiornik Subisława** na Potoku Oliwskim, dzięki czemu trzykrotnie zwiększono rezerwę powodziową. Trwały prace przygotowawcze do budowy kolejnych zbiorników retencyjnych;
  - **rozbrukowi terenów zurbanizowanych** poddano pięć lokalizacji: dwie na ul. Bitwy Oliwskiej oraz po jednej na ul. Sereżyńskiego, Sosnowej i al. Grunwaldzkiej (w Oliwie).
5. Inwestycje realizowane w celu rozwoju systemu kanalizacji burzowej i odwodnieniowej miasta to m.in.:
  - zakończenie **przebudowy odprowadzania wód opadowych ze skrzyżowania ulic Nowe Ogrody i 3 Maja**;
  - rozpoczęcie **budowy przepompowni w rejonie byłych Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego**;

- rozpoczęcie budowy kanalizacji sanitarnej w ul. Oliwkowej, Ostrzyckiej i Turzycowej wraz z **kanalizacją deszczową ze szczelnym zbiornikiem retencyjno-odparowującym przy ul. Ostrzyckiej**;
  - **inwestycje realizowane na terenie Portu Gdańsk** – m.in. przebudowa kanalizacji sanitarnej na terenie Nabrzeża Westerplatte, budowa i przebudowa sieci wodociągowej, sanitarnej i deszczowej w rejonie Nabrzeża Przemysłowego, rozpoczęcie budowy kanalizacji sanitarnej w prawobrzeżnej części Portu, obejmującej likwidację trzech portowych oczyszczalni ścieków i skierowanie ścieków do Oczyszczalni Ścieków Gdańsk Wschód.
6. Zakończono budowę **prawego wału przeciwpowodziowego Opływu Motławy** na odcinku od ul. Elbląskiej do ul. Zawodników.
  7. Prowadzono działania **zwiększające kompetencje służb zarządzania kryzysowego**. Służyły temu **ćwiczenia z zakresu ochrony przeciwpowodziowej**, zorganizowane przez Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UMG i spółkę Gdańskie Wody przy udziale Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Straży Miejskiej i jednostek organizacyjnych miasta. W 2023 r. odbyły się m.in. ćwiczenia przy ul. Cedrowej i zbiorniku retencyjnym Cedrowa, których celem było: doskonalenie koordynacji działań i współdziałania służb w sytuacji silnych i długotrwałych opadów deszczu oraz towarzyszących im innych zjawisk pogodowych, sprawdzenie sprzętu i weryfikacja wewnętrznych procedur. Testowano zapory przeciwpowodziowe, którymi dysponuje spółka Gdańskie Wody.
  8. **Ochrona obszarów generowania świeżego/chłodnego powietrza** – szczegółowe kształtowanie w planach miejscowych Ogólnomiejskiego Systemu Terenów Aktywnych Biologicznie (OSTAB) wyznaczonego w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańsk” (2018), m.in. jako system umożliwiający przewietrzanie miasta, powiązany z największym kompleksem leśnym Trójmiasta (TPK), otwartymi terenami rolnymi Żuław Gdańskich oraz wodami Zatoki Gdańskiej – głównymi obszarami generowania świeżego/chłodnego powietrza. Zapewnienie udziału powierzchni biologicznie czynnej od 10% na terenach zabudowy produkcyjno-usługowej do 70% na terenach zabudowy mieszkaniowej. Zachowywanie dużych kompleksów terenów leśnych, zadrzewionych i rolnych, wyznaczanie nowych terenów pod zieleń urządzoną ogólnie dostępną o znaczeniu ponadlokalnym, zwłaszcza w obrębie dzielnic rozwijającej się nowej zabudowy miejskiej.
  9. Rozbudowa systemu rozwiązań dla zapewnienia **komfortu termicznego mieszkańców** – wybudowano cztery nowe źródła uliczne wraz z przyłączami. W rezultacie na koniec 2023 r. do użytku mieszkańców i turystów było 47 źródeł. W sezonie letnim rozstawiono zamgławiacze w następujących lokalizacjach: skwer Bajki, Forum Gdańsk, Hevelianum, Wyspa Sobieszewska, park Oruński, skwer Świętopełka, Targ Rybny, plaża Stogi, Gdański Ogród Zoologiczny. W upalne dni lipca i sierpnia udostępniono także zamgławiacze mobilne.
  10. Kontynuowano działania prowadzące do ochrony wód podziemnych i zasobów wody pitnej. Zakończono II etap prac badawczych pn. „Opracowanie matematycznego modelu procesów hydrogeologicznych” w ramach realizacji wieloletniego projektu pn. „**Gdański system monitorowania i prognozowania zagrożeń w wodach podziemnych**”. Celem projektu jest szczegółowe rozpoznanie stanu wód podziemnych (poza obszarem zasobowym gdańskich ujęć wody), rozbudowa sieci obserwacyjnej, stworzenie narzędzi pozwalających na weryfikowanie bieżących problemów oraz prognozowanie zmian zachodzących w środowisku gruntowo-wodnym na terenie Śródmieścia. Projekt jest prowadzony w części badawczej oraz inwestycyjnej. W II etapie prac został stworzony matematyczny, przestrzenny model procesów hydrogeologicznych (4D), który pozwoli na analizowanie niekorzystnych zjawisk zachodzących w obrębie gdańskiego Śródmieścia, mających wpływ na dynamikę i stan chemiczny wód podziemnych: wahania zwierciadła wody, przepływy

wód podziemnych, ingresje wód słonych. Ponadto zakończono prace badawcze w zakresie analizy ryzyka dla ujęcia wody „Matarnia” oraz rozpoczęto prace badawcze w zakresie opracowania analizy ryzyka (I etap prac) i projektu strefy ochronnej dla ujęcia wód podziemnych „Czarny Dwór” i „Zaspa”.

11. W ramach rozwoju infrastruktury wodno-kanalizacyjnej **przebudowano ok. 2,7 km sieci wodociągowej** oraz **wybudowano ok. 3,6 km sieci kanalizacji sanitarnej**. Dodatkowo w 2023 r. inwestorzy zewnętrzni wybudowali ponad 12 km sieci wodociągowej oraz ok. 7 km sieci kanalizacji sanitarnej.
12. W celu **zabezpieczenia energetycznego kluczowych obiektów** zamontowano agregat prądotwórczy w przepompowni ścieków Motława. Ponadto kontynuowano prace projektowe dotyczące modernizacji układu zasilania energetycznego na terenie ujęcia wody Czarny Dwór.
13. W ramach **budowy i modernizacji tras rowerowych**:
  - poprowadzono drogę rowerową wzdłuż ul. Marynarki Polskiej i Jana z Kolna na odcinku Węzeł Kliniczna do kładki SKM Gdańsk-Stocznia (dł. 1,5 km);
  - zmodernizowano drogę rowerową w ul. Marynarki Polskiej na odcinku od ul. Płażyńskiego do ul. Wyzwolenia (dł. 1,4 km);
  - zbudowano drogę rowerową wzdłuż Optywu Motławy na odcinku od ul. Elbląskiej do ul. Zawodników (0,6 km);
  - powstała droga rowerowa przy ul. Kartuskiej na skrzyżowaniu z ul. Kolonia Zręby (dł. 0,1 km);
  - poprowadzono drogę rowerową przy ul. Jaškowa Dolina na skrzyżowaniu z ul. Matuszewskiego (dł. 0,1 km);
  - wymieniono nawierzchnię drogi dla rowerów wzdłuż ul. Marynarki Polskiej na odcinku od ul. Uczniowskiej do ul. Wyzwolenia.
14. W ramach dostosowania systemu transportu publicznego do skutków zmian klimatu w 2023 r. zakupiono **18 nowych autobusów elektrycznych**.
15. Prowadzone były działania edukacyjne, promocyjne i informacyjne, m.in.:
  - **Gdańskie Forum Zmian Klimatu** – w 2023 r. odbyło się kolejne, trzecie spotkanie mieszkańców w ramach Forum. Celem była identyfikacja konkretnych działań odnoszących się do rozwiązań wypracowanych przez uczestników drugiej edycji Forum. Spotkanie przeprowadzone zostało w formule warsztatowej, a uczestnicy pracowali w ośmiu obszarach tematycznych: bioróżnorodność flory, bioróżnorodność fauny, jakość powietrza, stan rzek i powódzie, wzrastający poziom morza, zdrowie i grupy wrażliwe, zmiany temperatury i susze oraz wiatr, grad i burze. Udział wzięło 59 osób. Pomysły mieszkańców zgłoszone podczas warsztatu posłużą do aktualizacji Miejskiego Planu Adaptacji;
  - **konferencja „Zielona retencja”** – w 2023 r. odbyła się druga edycja ogólnopolskiej konferencji, organizowanej przez spółkę Gdańskie Wody. Skierowana była ona m.in. do pracowników samorządowych, projektantów, architektów krajobrazu, aktywistów. Zgromadziła ponad 170 specjalistów;
  - **Piknik Nauki Fahrenheita** – współorganizowany po raz drugi wspólnie ze Związkiem Uczelni Fahrenheita, w 2023 r. odbył się pod hasłem „Nauka z klimatem”. Uczestnicy pikniku mogli eksperymentować, brać udział w warsztatach i zabawach edukacyjnych. Na scenie odbywały się m.in. spektakularne science show, miniwykłady i naukowe stand-upy, a także pokaz mody *zero waste* i koncerty. W programie pikniku znalazła się także debata pt. „Nauka Mówi. W równowadze”, a dla młodszych Teatr Miniatura przygotował spektakl inspirowany Danielem Fahrenheitem pt. „Laboratorium Fahrenheita”;

	<ul style="list-style-type: none"> • pilotaż Programu Zielonej Edukacji – całoroczny program edukacji ekologicznej, skierowany do publicznych samorządowych szkół podstawowych, ponadpodstawowych i przedszkoli. W pilotażu uczestniczą 32 placówki oświatowe z Gdańska (10 przedszkoli, 18 szkół podstawowych, 3 licea, 1 technikum). Program współtworzy 28 ekspertów z 14 gdańskich jednostek organizacyjnych. Głównym jego celem jest budowa świadomego, zaangażowanego i odpowiedzialnego ekologicznie społeczeństwa poprzez przekazywanie wiedzy, podnoszenie kompetencji, rozwijanie umiejętności oraz kształtowanie postaw, szczególnie w zakresie takich obszarów, jak gospodarka obiegu zamkniętego, gospodarowanie zasobami: wodą, energią i żywnością, adaptacja do zmian klimatu, bioróżnorodność, redukcja emisji zanieczyszczeń (m.in. w odniesieniu do powietrza, wody i gleby). Celem szczegółowym programu jest wprowadzenie zmiany ekologicznej o zasięgu ogólnoszkolnym lub ogólnoprzedszkolnym, m.in. poprzez wykonanie projektu ekologicznego przez uczniów szkoły lub podopiecznych przedszkola pod kierunkiem nauczyciela; • obchody Światowego Dnia Wody – komunikacja o konieczności ochrony zasobów wody, znaczeniu wody oraz konieczności jej oszczędzania. 13–26 marca przeprowadzona została dwutygodniowa kampania edukacyjna GIWK osadzona w mediach społecznościowych, „Accelerating change – Przyspieszenie zmian” – celem obchodów w 2023 r. było bowiem zwrócenie uwagi na konieczność przyspieszenia zmian prowadzących do rozwiązania kryzysu związanego z wodą i kanalizacją; • program edukacyjny „Hydromisja” – zajęcia edukacyjne nt. wody: jej właściwości, znaczenia dla środowiska i życia człowieka oraz obiegu w przyrodzie i w systemie wodociągowo-kanalizacyjnym. W 2023 r. przeprowadzono zajęcia w 14 placówkach (przedszkolach i szkołach podstawowych – uczniowie klas 0–III) oraz zajęcia w Centrum Edukacyjnym GIWK dla uczniów klas VII–VIII szkół podstawowych (pilotaż nowej oferty GIWK).
Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Środowiska	
Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Urząd Miejski w Gdańsku, Straż Miejska w Gdańsku, Biuro Rozwoju Gdańska, Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Hevelianum, Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o., Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, Gdańskie Wody sp. z o.o., Pomorska Kolej Metropolitalna S.A, Zarząd Morskiego Portu Gdańsk S.A., Państwowe Gospodarstwo Wodne – Wody Polskie – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Fundacja ARMAG, Port Czystej Energii Sp. z o.o., Gdańskie Autobusy i Tramwaje Sp. z o.o. i in.	

Program ochrony środowiska dla miasta Gdańska na lata 2021–2023 z perspektywą do roku 2025

Uchwała nr XXXIX/1020/21 Rady Miasta Gdańska z dnia 30 września 2021 r.

Ogólny zarys strategii Programu

Program ochrony środowiska dla miasta Gdańska sporządzony został w celu realizacji polityki ochrony środowiska zbieżnej z najważniejszymi dokumentami strategicznymi i programowymi. Program stanowi instrument zarządzania środowiskiem w mieście i integruje wszystkie działania z zakresu ochrony środowiska i przyrody na szczeblu miasta, odnosząc się do strategii ochrony środowiska przyjętych w dokumentach na szczeblu województwa i kraju. We wdrażaniu programu uczestniczą podmioty organizujące, realizujące i kontrolujące zadania, w tym instytucje finansujące. W programie wyznaczono cele, kierunki, zadania i wskaźniki ich realizacji pokazujące oczekiwane kierunki zmian. Główne obszary interwencji to: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenie hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenie poważnymi awariami.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

1. Prowadzenie **automatycznego monitoringu stanu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego** na terenie Gminy Miasta Gdańska (w tym w szczególności badanie stężenia takich zanieczyszczeń, jak: ditlenek siarki, tlenki azotu, pyły, tlenek węgla, ozon, benzen), przygotowywanie i upowszechnianie, w różnych formach, informacji o stanie powietrza atmosferycznego (np. na stronie internetowej, panelach informacyjnych), zarządzanie informacją o jakości powietrza w oparciu o dane pochodzące z pomiarów i modelowania.
2. Kontynuacja realizacji umowy z akredytowanym laboratorium na przeprowadzenie **badania 60 prób pozostałości po spalaniu** (popiołów) z pieców do ogrzewania budynków w ramach **kontroli prowadzonych przez Straż Miejską** w Gdańsku oraz na analizę próbek i interpretację wyników.
3. **Prowadzenie edukacji ekologicznej**, promocja postaw proekologicznych i zasad zrównoważonego rozwoju, w tym: zorganizowanie wydarzenia edukacyjnego dotyczącego migracji ptaków, wykonanie materiałów informacyjnych i tablic edukacyjnych promujących zachowania proekologiczne, przygotowanie materiału audiowizualnego dotyczącego ochrony bioróżnorodności na terenie miasta Gdańska, zorganizowanie spotkania wigilijnego dla społecznych opiekunów kotów.
4. **Przegląd pomników przyrody** z terenu Gdańska, wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych i konserwatorskich, wykonanie ekspertyzy zdrowotnej i opinii dendrologicznej oraz testów obciążeniowych dla wytypowanych drzew.
5. Weryfikacja wykonania warunku realizacji **nasadzeń rekompensujących** wynikających z decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów – przeprowadzenie 90 oględzin w terenie, w tym pięć w celu sprawdzenia, czy zostały wykonane nasadzenia wynikające z decyzji Prezydenta Miasta Gdańska oraz 85 weryfikujących zachowanie żywotności po okresie 3-letniej opieki nad nasadzeniami. Oględziny dotyczyły 4936 drzew oraz 4232 m² krzewów.
6. Prowadzenie obserwacji terenów, na których występują ruchy masowe ziemi, tj. osuwisk, zlokalizowanych na terenie miasta Gdańska. W 2023 r. prowadzono **obserwację 25 osuwisk**. W ramach obserwacji wykonano szczegółowy monitoring instrumentalny sześciu aktywnych osuwisk oraz ogólny monitoring obserwacyjny w postaci wizji w terenie 19 okresowo aktywnych osuwisk, stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, budynków albo infrastruktury komunikacyjnej lub przesyłowej.
7. **Monitoring jakości wód powierzchniowych** wraz z obliczeniem ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych z terenu Gdańska do Zatoki Gdańskiej – prowadzony w 45 punktach pomiarowych (w 29 punktach na ciekach wodnych, w 9 punktach na zbiornikach wodnych oraz 7 punktach na jeziorach).
8. **Usuwanie azbestu z terenu miasta**. W 2023 r. masa usuniętych materiałów azbestowych w ramach dotacji wyniosła 20,52 Mg, na co wydatkowano środki w wysokości 42,2 tys. zł. Podpisano 16 umów o dotacje.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Środowiska

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Wydział Gospodarki Komunalnej, Wydział Programów Inwestycyjnych, Biuro Rozwoju Gdańska, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Gdańsku, Gdańska Infrastruktura Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o., Gdańskie Wodociągi S.A., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, Straż Miejska, Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o., Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Nadleśnictwo Gdańsk, Gdański Ośrodek Sportu, Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku, Gdańskie Nieruchomości i in.

Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Gdańsk na lata 2018–2023

Uchwała nr LV/1569/18 Rady Miasta Gdańsk z dnia 26 czerwca 2018 r.

Ogólny zarys Programu

Opracowanie programu ochrony środowiska przed hałasem wynika z obowiązku nałożonego w art. 119 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2022 r., poz. 2556). Wymóg ten wprowadzono do ustawy poprzez implementację Dyrektywy 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 25 czerwca 2002 r. odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

Celem strategicznym Programu jest osiągnięcie normatywnych wartości poziomu hałasu w środowisku. Biorąc pod uwagę postępujący rozwój miasta i jego priorytety inwestycyjne, realizacja tego celu wymaga wieloletnich, kompleksowych działań. Cel ten realizowany jest przez zarządców źródłami hałasu oraz organy wydające decyzje administracyjne i akty prawa miejscowego mające wpływ na klimat akustyczny miasta. Źródłami hałasu są: komunikacja w mieście (drogowa, tramwajowa), linie kolejowe, przemysł oraz Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy.

Celem operacyjnym długoterminowym Programu jest zatem realizacja strategicznych zadań inwestycyjnych związanych z rozwojem i usprawnieniami systemu transportowego miasta (drogi, koleje, tramwaje, ruch lotniczy). Celem operacyjnym krótkoterminowym Programu jest likwidacja przekroczeń lub uzyskanie znacznej poprawy w możliwie dużej liczbie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, szczególnie tych powyżej 5 dB w przypadku możliwości zastosowania rozwiązań uzasadnionych technicznie i/lub ekonomicznie.

Celem ilościowym Programu jest redukcja liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas:

- drogowy – o ok. 10%;
- kolejowy – o ok. 50%;
- tramwajowy – o ok. 10%;

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia programu oraz ich **efekty**:

Wydział Środowiska UMG:

1. Prowadzono nadzór nad realizacją zadania „Modernizacja, outsourcing, utrzymanie, analiza i opracowanie oraz asysta techniczna Systemu Monitoringu Hałasu (SMH) i Systemu Informatycznego Mapy Akustycznej (SIMA) miasta Gdańsk”. W 2023 r. zrealizowano piąty i zarazem ostatni etap prac, w ramach którego zaktualizowano „Strategiczną mapę hałasu Miasta Gdańsk”, opracowaną w 2022 r. Strategiczna mapa hałasu została zatwierdzona przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska we wrześniu 2023 r.
2. Zaopiniowano **22 karty informacyjne** przedsięwzięć inwestycyjnych oraz **raporty** w zakresie ochrony przed hałasem.
3. **Prowadzono system zarządzania i monitorowania hałasu** – w 2023 r. działał ciągły system monitoringu hałasu na terenie miasta Gdańsk. System pracował w sposób ciągły i bezawaryjny, przy czym stały nadzór techniczny nad jego elementami został powierzony podwykonawcy.
4. **Wydawano decyzje dotyczące emitowania hałasu**: w 2023 r. prowadzono 17 postępowań administracyjnych w sprawie pomiarów emisji hałasu do środowiska, 37 postępowań dotyczących opiniowania w zakresie ochrony przed hałasem oraz zakończono postępowanie w sprawie wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu rozpoczęte w 2022 r.

Gdański Zarząd Dróg i Zieleni:

1. Inspektorzy GZDiZ regularnie kontrolują **stan nawierzchni dróg w Gdańsku**, co pozwala na przygotowanie harmonogramów koniecznych napraw i ich realizację w ciągu całego roku. U schyłku zimy i wczesną wiosną przeglądy stanu technicznego dróg, chodników i dróg rowerowych są częstsze. W 2023 r. przeprowadzono różnego rodzaju **remonty i prace utrzymaniowe** związane z uzupełnianiem ubytków i uszkodzeń w jezdniach o łącznej powierzchni 48 tys. m² czy utwardzaniem nawierzchni gruntowych o sumarycznej powierzchni 18 tys. m² w ponad 1 tys. lokalizacji. Do tego dochodzą naprawy nawierzchni brukowcowych – 14 tys. m².
2. Wyremontowano m.in. nawierzchnię jezdni na ul. Plutona, Tarasy, Maszynowej i Na Szańcach oraz zatokę autobusową przy Bramie Wyżynnej.
3. **Wydłużono buspas** w ciągu ul. Rakoczego (przedłużenie od ul. Belgradzkiej), dzięki czemu łączna długość buspasów zwiększyła się do niemal 8 km.
4. Wykonano **naprawę drogi dla rowerów** w ciągu ul. Marynarki Polskiej (1,4 km od ul. Wyzwolenia do ronda Tadeusza Mazowieckiego w kierunku Węzła Kliniczna).
5. Przeprowadzono gruntowną konserwację i bieżące naprawy **mostu wantowego im. Jana Pawła II**.
6. Objęto **zakazem ruchu pojazdów ciężarowych** o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 8 t odcinka ul. Olszyńskiej między ulicami Krótką a Miedza.
7. Wybudowano **zielone wyspy na ul. Żuławskiej** jako element uspokojenia ruchu i ograniczenia hałasu. Zielone wyspy to zwężające jezdnię wypustki uliczne z roślinnością. Na wysokości wyspy jezdni zawężona została do jednego pasa, na którym obowiązuje ruch dwukierunkowy.
8. Rozpoczęto prace związane z realizacją zadania **„Zielona aleja na Wyspie Spichrzów”** z Budżetu Obywatelskiego – na Podwalu Przedmiejskim, pomiędzy ul. Chmielną a ul. Pszenną, gdzie na ponad 250 m² powstaną trzy zieleńce, na których pojawią się lipy drobnolistne oraz kompozycje różnorodnych krzewów, traw ozdobnych i kwitnących bylin.

- lotniczy – niedopuszczenie do zwiększenia się liczby mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas.

Gdańskie Autobusy i Tramwaje:

- Do gdańskiej floty dołączyło **10 elektrycznych autobusów standardowych i osiem przegubowych** marki MAN Lion's City E.
- Odbyły się testy autobusów: elektrycznego oraz zasilanego wodorem.
- Zmodernizowano siedem tramwajów** typu Düwag N8C.
- Usunięto zużyte faliste główki szyny** w ilości 39 317 m.b. toru pojedynczego, co w znacznym stopniu zmniejszyło uciążliwości związane z hałasem i drganiami.
- Zainstalowano trzy **smarownice** na trasie tramwajowej przy ul. Nowej Warszawskiej.

Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy:

- Stosowanie procedury **płynnego podejścia do lądowania** (CDA).
- Stała optymalizacja stosowanych standardowych procedur odlotów i dolotów: STAR.
- Stosowanie procedury odladzania samolotów **przy wyłączonych silnikach**.
- Kontrola **certyfikatów hałasowych** obsługiwanych na lotnisku samolotów.
- Użytkowanie i utrzymanie w pełnej sprawności systemu **ciągłego monitorowania hałasu lotniczego**.
- Zakończenie **modernizacji stacji pomiaru hałasu lotniczego** polegającej na wymianie osprzętu pomiarowego na nowoczesne urządzenia energooszczędne.
- Rozpoczęcie prac nad wdrożeniem nowej wersji oprogramowania pozwalającego na identyfikację najgłośniejszych statków powietrznych.
- Bieżąca współpraca z Polską Agencją Żeglugi Powietrznej w zakresie optymalizacji profili tras dolotowych i odlotowych nad terenami zabudowanymi w bezpośrednim sąsiedztwie lotniska.
- Wykonanie **analizy procedur startów i lądowań pod kątem możliwości optymalizacji emisji hałasu**. Efektem opracowania będzie wprowadzenie zmian procedur w AIP Polska dla operacji lotniczych na sezon letni w 2024 r.
- Prowadzenie analizy tras odlotowych i dolotowych do lotniska w Gdańsku w zakresie skutków wprowadzenia zmian w ramach modyfikacji procedur AIP Polska.

PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o. o.:

- Zarządca Infrastruktury kolejowej w 2023 r. wykonał w ramach walki z hałasem **szlifowanie szyn** wraz z rozjazdami na linii kolejowej nr 250: tor 501 od kilometra 0,550 do kilometra 8,200 oraz tor 501 od kilometra 0,550 do kilometra 8,200.
- Przewoźnik kolejowy w 2023 r. wykonał w celu zmniejszenia emisji hałasu następujące działania:
  - od grudnia 2023 r. spółka jest dysponentem **ośmiu elektrycznych zespołów trakcyjnych** serii 31WEbb – pojazdy te charakteryzują się emisją hałasu na niższym poziomie niż używane pojazdy serii EN57 i EN71, co wynika m.in. z zastosowania hamulców tarczowych oraz układu rekuperacji energii elektrycznej zamiast hamulców klockowych;
  - dokonano obowiązkowej wymiany amortyzatorów drgań (wibroizolatorów) wentylatorów silników trakcyjnych w dwóch eksploatowanych przez spółkę pojazdach serii 31WE.

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.:

Zakład Linii Kolejowych w Gdyni prowadził w 2023 r. kontrole stanu technicznego linii kolejowych na terenie Gdańska. W 2023 r. przeprowadzono **szlifowanie szyn** w obrębie stacji Gdańsk Wrzeszcz, tj. rozjazdy linii kolejowej nr 202, a także linii 201 w obrębie stacji Gdańsk Osowa i linii 253 stacji Gdańsk Rębiechowo.

Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska:

Przeprowadzono dwie kontrole związane z wyjazdem do ustalonego podmiotu wraz z pomiarem emisji hałasu do środowiska.

Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad Oddział w Gdańsku:

1. **Budowa Obwodnicy Metropolitalnej Trójmiasta** – trwały prace nad odcinkami Chwaszczyno – Żukowo (Zadanie 1) oraz Żukowo – obwodnica Trójmiasta (Zadanie 2). Planowany termin ich realizacji to 2025 r. Inwestycje odciążą obecny układ drogi S6 oraz innych dróg i ulic lokalnych, co skutkować będzie skróceniem czasu przejazdu, poprawą stanu bezpieczeństwa w sieci dróg krajowych oraz zmniejszeniem uciążliwości ruchu drogowego dla otoczenia. Po zrealizowaniu inwestycji w wyniku odciążenia z ruchu tranzytowego przewidziana jest znaczna poprawa przepustowości drogi S6 na tych odcinkach wskutek zmniejszenia natężenia ruchu drogowego, który generuje hałas drogowy.
2. **Budowa ekranów akustycznych** – umiejscowiono je w ciągu drogi ekspresowej S6 na odcinkach od kilometra 327+660 do kilometra 328+400 (strona prawa) oraz od kilometra 327+450 do kilometra 328+160 (strona lewa).
3. **Wymiana warstwy ścieralnej** na prawym pasie obwodnicy Trójmiasta w kierunku Gdyni; S6 – kilometr od 327+350 do 327+900, strona lewa.

Wydział Projektów Inwestycyjnych przekazujący zadania zlecone do Dyrekcji Rozbudowy Miasta Gdańska:

Ruch pieszy i rowerowy (m.in. budowa i modernizacja ciągów pieszych i rowerowych, likwidacja barier, rozwój infrastruktury)

- wykonano przejście dla pieszych przez torowisko Nowej Warszawskiej na wysokości ul. Białostockiej;
- zbudowano ścieżkę pieszą w ul. Kolonia Studentów pomiędzy dolnym i górnym odcinkiem ul. Pohulanka;
- zbudowano połączenie ul. Zamenhofska z ul. Chrzanowskiego – chodnik wraz z modernizacją nawierzchni jezdni;
- zmodernizowano chodniki w ul. Gryglewskiego (odcinek od ul. Siemiradzkiego do ul. Chełmońskiego), Elewów, Kochanowskiego (odcinek od ul. Mickiewicza do ul. Kościuszki), Podchorążych, Sienna (odcinek od ul. Krynicznej do Bajki), Tarasy, Kopernika (odcinek od ul. Chodowieckiego do bud. nr 4);
- zbudowano chodnik z dopuszczeniem ruchu rowerowego w ul. Budowlanych odc. od ul. Nowatorów do PKM Matarnia;
- rozpoczęto budowę dojścia z przystanku przy ul. Częstochowskiej do ul. Warszawskiej;
- w ramach budowy węzła integracyjnego Gdańsk-Wrzeszcz trwały m.in. prace budowlane nad rowerowym parkingiem kubaturowym; powstały trzy miejsca *kiss & ride*, zamontowano tablice SIP na przystankach autobusowych.

Transport publiczny (m.in. infrastruktura i dostępność transportu publicznego)

- oddano do użytku nową linię tramwajową w ul. Nowej Warszawskiej;
- trwały prace projektowe związane z budową nowej linii tramwajowej Gdańsk Południe – Wrzeszcz, budową Drogi Zielonej, w tym trasy tramwajowej na odcinku od al. gen. Hallera do ul. Chłopskiej poprzez ul. Obrońców Wybrzeża; rozpoczęto prace projektowe związane z budową połączenia al. Grunwaldzkiej z dworcem Gdańsk Wrzeszcz w ciągu ul. Klonowej oraz opracowaniem studium techniczno-ekonomiczno-środowiskowego korytarza transportowego Nowej Abrahama i ul. Kołobrzeskiej;
- przebudowano pętlę autobusową przy ul. Łowickiej wraz z budową oświetlenia w ul. Przełom;

	<ul style="list-style-type: none"> zamontowano tablice informacji pasażerskiej na przystankach: Piastowska (1 tablica), Bora Komorowskiego (2 tablice), Czerwony Dwór (2 tablice), Kołobrzeska/ Krynicka (4 tablice), Brama Wyżynna. <p><u>Dostępność transportowa i bezpieczeństwo na drogach i w przestrzeni publicznej (m.in. drogi, ruch drogowy, wizja zero, bezpieczeństwo)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> zakończono budowę ul. Nowej Olchowej oraz ronda na skrzyżowaniu ulic Starogardzkiej, Niepołomickiej i Czerskiej wraz z rozbudową fragmentu ul. Starogardzkiej; rozbudowano ul. Budowlanych na odcinku od ul. Nowatorów do ul. Jesiennej; zmodernizowano ul. Hożą (i wymieniono tam sieć kanalizacji sanitarnej), al. Hallera na odcinku od ul. Płażyńskiego do ul. Grudziądzkiej oraz wiadukt nad torami kolejowymi w ciągu ul. Krasickiego; przebudowano ul. Białą, drogę dojazdową do budynków przy ul. Kartuskiej (nry 68–126), skrzyżowanie ul. Droszyńskiego z ul. Ślaską oraz ul. Beniowskiego z ul. Ślaską i Szczecińską w formie minirond (wprowadzono ruch dwukierunkowy na ul. Ślaskiej) oraz skrzyżowanie ul. Beniowskiego z ul. Bora Komorowskiego w formie ronda; trwały prace budowlane związane z budową drogi dojazdowej do cmentarza przy ul. Kępnej, budowę układu drogowego na ul. Achillesa (wraz ze zjazdem z ul. Orfeusza i niezbędną infrastrukturą), przebudowę ul. Kielnieńskiej na odcinku od obwodnicy S6 do wiaduktu kolejowego na styku obwodnicy Trójmiasta z obwodnicą Metropolitalną, przebudowę ul. Łąkowej od Długich Ogrodów do Podwala Przedmiejskiego, a także modernizacją ul. Starowiślniej; przygotowywano kolejne inwestycje związane z budową i modernizacją dróg – opracowywano dokumentację projektową dla licznych inwestycji, w tym Nowej Świętokrzyskiej (etap I) i Zielonej Wyzwolenia.
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Środowiska</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, Wydział Projektów Inwestycyjnych, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe Sp. z o.o., Gdańskie Autobusy i Tramwaje, Generalna Dyrekcja Dróg i Autostrad – Oddział w Gdańsku, Port Lotniczy im. L. Wałęsy</p>	

<p>Plan Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego dla Miasta Gdańska na lata 2014–2030</p>	
<p>Uchwała nr XLIX/1104/14 Rady Miasta Gdańska z dnia 27 lutego 2014 r.</p>	
<p>Ogólny zarys Planu</p> <p>Głównym celem Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego jest zaplanowanie na lata 2014–2030 przewozów o charakterze użyteczności publicznej, realizowanych na obszarze miasta Gdańska. Plan został przygotowany zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju transportu, które wynikają z istotnego znaczenia mobilności dla rozwoju społeczno-gospodarczego i negatywnych następstw niekontrolowanego rozwoju motoryzacji indywidualnej.</p>	<p>Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Planu oraz ich efekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> Uruchomiono linię autobusową 208 na trasie: Muzeum II Wojny Światowej – Wałowa – Wały Piastowskie – Podwale Grodzkie – Wały Jagiellońskie – Trakt św. Wojciecha – Zaroślak – Stoczniovców – Wronki – Worcella – Cienista – Witosa – Wilanowska – Świętokrzyska – Łostowice Świętokrzyska – Havla – Wilanowska – Witosa – Cienista – Worcella – Reformacka – Stoczniovców – Zaroślak – Okopowa – Wały Jagiellońskie – Podwale Grodzkie – Wały Piastowskie – Łągiewniki – Wałowa – Muzeum II Wojny Światowej. Uruchomiono linię autobusową 176 z Łostowic do Borkowa w gminie Pruszcz Gdański – na trasie: Łostowice Świętokrzyska – Świętokrzyska – Wielkopolska – Ofiar Grudnia 1970 r. – Gmina Pruszcz Gdański: Stylowa – Kasztanowa – Akacyjowa – Borkowo Szkoła – Akacyjowa – Kasztanowa – Stylowa – Gdańsk: – Ofiar Grudnia 1970 r. – Wielkopolska – Świętokrzyska – Łostowice Świętokrzyska.

3. **Uruchomiono linię autobusową 118 na nowej trasie** z Zakoniczyna do węzła przesiadkowego Ujeścisko – na trasie: Zakoniczyn – Porębskiego – Unruga – Człuchowska – Piotrkowska – Warszawska – Ujeścisko – Warszawska – Piotrkowska – Człuchowska – Unruga – Porębskiego – Zakoniczyn.
4. **Linię autobusową 195** skierowano przez ul. Wawelską do węzła przesiadkowego Łostowice Świętokrzyska.
5. **Linię autobusową 175** skierowano do obsługi osiedli mieszkaniowych przy ul. Cedrowej i tzw. Nowej Olchowej.
6. **Uruchomiono linię tramwajową 11** ze Strzyży na Lawendowe Wzgórze po nowo oddanej do użytku trasie tramwajowej Nowa Warszawska. Do obsługi nowej trasy skierowano także linie tramwajowe 2 i 4.
7. W ramach **rozwoju „Otwartych danych ZTM w Gdańsku” i mapy Tram & Bus Online** zakupiono serwer chmurowy. Nastąpiła także migracja usług „Otwartych danych ZTM w Gdańsku” i mapy Tram & Bus Online z serwera wykonawcy na wyżej wspomniany serwer. Efekty powyższych działań to niezależnienie ww. baz od serwera wykonawcy oraz większa elastyczność działania dla ZTM.
8. W ramach **rozwoju Systemu Informacji Pasażerskiej (SIP)**:
  - w celu ułatwienia pracy prowadzącym pojazd i minimalizacji liczby logowań do systemów ZTM i GAI T miała miejsce integracja autokomputerów pokładowych, która w przyszłości będzie również podstawą do zbierania danych o liczbie pasażerów;
  - dokonywano także zmiany wyglądu tablic przystankowych w wiatkach poprzez dodanie kodów QR odnoszących się do wirtualnych wyświetlaczy z najbliższymi odjazdami dla danego przystanku – dostępnych na mapie Tram & Bus Online. Docelowo ZTM udostępni wirtualną tablicę SIP dla każdego przystanku wyposażonego w wiatę przystankową. Dzięki temu rozwiązaniu pasażer ma możliwość samodzielnego sprawdzenia pozycji pojazdów na organizowanych przez ZTM w Gdańsku liniach komunikacji miejskiej.
9. W ramach **rozwoju elektronicznych tablic przystankowych SIP**:
  - zainstalowano dziewięć tablic SIP – przy przystankach: Piastowska (1 szt.), Czerwony Dwór (2 szt.), Bora-Komorowskiego (2 szt.), Kołobrzeska (2 szt.), Krynicka (2 szt.);
  - wymieniono pięć tablic SIP przy przystankach: Brama Wyżynna 05 (1 szt.), Toruńska (1 szt.), Zaroślak (2 szt.), Urząd Wojewódzki/Marszałkowski (2 szt.);
  - wymieniono trzy tablice SIP na przystankach Wrzeszcz PKP w ramach kolejnego etapu prac prowadzonych w obrębie przystanków autobusowych.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Wydział Projektów Inwestycyjnych, Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Gdańskie Autobusy i Tramwaje, Wydział Gospodarki Komunalnej, Biuro Informatyki

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska 2030

Uchwała nr LV/1615/18 Rady Miasta Gdańska z dnia 28 czerwca 2018 r.

Ogólny zarys Planu

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska 2030 stanowi element założeń określonych w dokumencie pn. „Strategia Rozwoju Miasta – Gdańsk 2030 Plus” w obszarze dotyczącym transportu i zrównoważonej mobilności miejskiej.

Plan powstał w ramach projektu CityMobilNet z programu URBACT III, realizowanego w latach 2016–2018. Projekt CityMobilNet podejmował tematykę transportu w mieście – jednego z największych współczesnych wyzwań stojących przed miastami europejskimi.

Plan Mobilności Miejskiej dla Gdańska, powstający przy udziale mieszkańców, grup interesariuszy i ekspertów w różnych dziedzinach mobilności, zawiera analizę sytuacji obecnej oraz karty działań, stanowiących klucz do zrównoważenia sposobu przemieszczania się osób na terenie miasta. Potrzeba opracowania dokumentu wynika z dynamicznego rozwoju miasta oraz wzrostu potrzeb transportowych jego mieszkańców, a co za tym idzie – konieczności i potrzeby ograniczenia dominującej roli samochodu prywatnego i jego negatywnego wpływu na mieszkańców i środowisko.

W ramach dokumentu wyznaczono sześć głównych celów:

1. Poprawa warunków ruchu pieszego i rowerowego.
2. Wzrost bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu drogowego.
3. Poprawa dostępności do środków transportu alternatywnych wobec indywidualnie wykorzystywanego samochodu osobowego – dla wszystkich podróżujących we wszystkich obszarach miasta.
4. Wzrost udziału podróży transportem zbiorowym w podróżach ogółem.
5. Redukcja negatywnego oddziaływania transportu na ludzi, zdrowie i środowisko.

Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Gdańska 2030 składa się z 27 zadań. Realizacja (częściowa/całościowa) kilkunastu z nich nastąpiła w 2023 r. Oto lista najistotniejszych podjętych działań oraz ich efekty:

1. Program poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych i przejazdach rowerowych

W 2023 r. przeprowadzono audyt nieosygnalizowanych przejść dla pieszych w dzielnicy Oliwa. Uwzględniono w nim m.in. aspekty doświetlenia, jakości infrastruktury i oznakowania.

Gdański Zarząd Dróg i Zieleni (GZDiZ) prowadził działania bieżące mające na celu poprawę bezpieczeństwa niechronionych użytkowników dróg. Odbywało się to m.in. na wnioski lokalnych społeczności: mieszkańców, rad dzielnic, rad rodziców przy szkołach i przedszkolach, dyrekcji placówek oświatowych. Punktowa poprawa infrastruktury drogowej realizowana była staraniem własnym GZDiZ w oparciu o opracowywane projekty, jak również w ramach dostępnych dofinansowań, np. z konkursu POIiŚ „Bezpieczny pieszy – wyposażenie przejść dla pieszych i wyposażenie szkół w zakresie edukacji komunikacyjnej”. **Przykładami realizacji zadań w 2023 r. są m.in.:**

- wyniesienie przejścia i przejazdu rowerowego w rejonie ul. Kolonia Zręby i Kartuskiej;
- wyniesienie tarczy skrzyżowania: ul. Ametystowa / ul. Topazowa;
- wyznaczenie przejścia dla pieszych przez ul. Czerwińskiego wraz z montażem progów wyspowych i wysp segregujących z prefabrykatów;
- budowa i uruchomienie oświetlenia i doświetlenia przejść dla pieszych przy budowie nowego ronda na skrzyżowaniu ulic: Jabłoniowa / Leszczynowa / Turzycowa;
- wykonanie szycany przy przejściu dla pieszych przez ul. Stołema przy skrzyżowaniu z ul. Pólnicy – za pomocą oznakowania poziomego.

Gdańsk został laureatem konkursu „Dokonałość w Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego” organizowanego corocznie przez Komisję Europejską w ramach Europejskiej Karty Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Więcej o nagrodzie i inicjatywie można przeczytać w sprawozdaniu Gdańskiego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2016–2030 oraz na [stronie internetowej GZDiZ](#).

2. Audyt i certyfikacja warunków dla ruchu rowerowego i pieszego w szkołach podstawowych/ponadpodstawowych

Przeprowadzono kolejne audyty w gdańskich szkołach. Więcej o tych działaniach można przeczytać w sprawozdaniu z Gdańskiego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2016–2030.

3. Audyt i certyfikacja pracodawców przyjaznych mobilności aktywnej. Trzy kolejne firmy zdobyły certyfikat „Pracodawca Przyjazny Rowerzystom”:

- Powiślańska Szkoła Wyższa w Gdańsku – osiągnęła poziom srebrny dzięki zaangażowaniu w promowanie zdrowego i ekologicznego stylu życia wśród swojej społeczności akademickiej;
- Sigma-Projekt s.c. – zdobyła poziom złoty dzięki wyjątkowo proaktywnemu podejściu do osób wybierających rower jako środek transportu do biura tej firmy projektowej;
- Pyszne.pl – Takeaway.com Express Poland Sp. z o.o. – również osiągnęła poziom złoty jako wzór dla firm w całej Polsce w zakresie promowania rowerowych dojazdów do pracy.

Certyfikaty zostały wręczone podczas uroczystej gali podsumowującej kampanię „Rowerem do pracy i szkoły – Kręć kilometry dla Gdańska”, edycja 2023. Dzięki tym instytucjom liczba certyfikowanych „Pracodawców Przyjaznych Rowerzystom” w Polsce wzrosła do 19.

4. **Poprawa warunków ruchu pieszego i rowerowego w Gdańsku.** W 2023 r. zrealizowano kolejne zadania w ramach m.in. programu budowy i modernizacji chodników. Działania te są skoordynowane z działaniami innych podmiotów, które realizują swoje inwestycje w zakresie modernizacji i rozbudowy sieci (gazowej, wodno-kanalizacyjnej itd.). W 2023 r. przeprowadzono m.in. następujące przedsięwzięcia:
- ul. Kolonia Studentów – budowa ciągu pieszego ze schodami terenowymi (300 m);
  - ul. Elewów – przebudowa chodników (350 m);
  - ul. Gryglewskiego – przebudowa chodnika i jezdni w postaci zbliżonej do układu jednoprzestrzennego na odcinku od ul. Siemiradzkiego do ul. Chełmońskiego (130 m);
  - łącznik drogowy pomiędzy ul. Zamenhoffa a ul. Chrzanowskiego – przebudowa chodnika i modernizacja nawierzchni jezdni (230 m);
  - ul. Tarasy – remont chodnika i jezdni (120 m);
  - ul. Krasickiego – remont chodnika na odcinku od przystanku autobusowego do ul. Sybiraków (450 m);
  - ul. Trakt Konny – remont chodnika na odcinku od ul. Traugutta do Wojewódzkiego Centrum Onkologii (200 m);
  - ul. Biała – odcinek od ul. Waryńskiego do ul. Wyspiańskiego – remont chodnika z wyłączeniem istniejącego odcinka przy rynku (170 m);
  - ul. Podchorążych – remont chodników.
- Podjęto następujące inne **działania inwestycyjne i remontowe**:
    - budowa chodników w ramach zadania utworzenia linii tramwajowej Nowa Warszawska (2420 m);
    - ul. Nowa Olchowa – budowa obustronnych chodników i jezdni (1010 m);
    - ul. Piotrkowska – budowa chodników i jezdni w ramach zadania polegającego na utworzeniu łącznika drogowego do ul. Lawendowe Wzgórze (1150 m);
    - al. Grunwaldzka – budowa chodnika po stronie zachodniej, wzdłuż drogi rowerowej, na wysokości sklepu Castorama (210 m);
    - ul. Bysewska – budowa chodnika na odcinku od budynku nr 30 do skrzyżowania z ul. Grzybową (400 m);
    - ul. Reduta Miś – budowa chodnika wraz z budową miejsc postojowych i utwardzeniem nawierzchni jezdni (290 m);
    - ul. Na Szańcach – budowa chodnika i remont nawierzchni jezdni (160 m);
    - ul. Piekarnicza – remont chodnika na odcinku od zjazdu do sądu do budynku nr 26 (300 m);
    - ul. Śląska – przebudowa chodników pomiędzy dwoma rondami i w ich obrębie na odcinku od ul. Droszyńskiego do ul. Beniowskiego (600 m);
    - ul. Krasickiego – przebudowa chodników i ciągu pieszo-rowerowego w ramach remontu wiaduktu (490 m);
    - ul. Człuchowska – przebudowa chodnika i jezdni w pobliżu skrzyżowania z ul. Dąbka (300 m);
    - ul. Górka – przebudowa chodników w ramach gminnych programów rewitalizacyjnych (230 m);
    - ul. Węglarska – przebudowa ulicy, w tym układów ciągów pieszych w ramach gminnych programów rewitalizacyjnych (140 m);

- ul. Kartuska, ul. Fabryczna i ul. Inżynierska – przebudowa i rozbudowa układu drogowego, w tym układu ciągów pieszych (łącznie długość: ok. 3800 m);
- odcinkowe remonty chodników w różnych częściach miasta, w tym przy ul. Królowej Jadwigi, Wieniawskiego, Zawodników, Piaskowej, Krasickiego;
- ul. Opacka – wymiana i poprawa nawierzchni ciągu pieszo-rowerowego (340 m);
- ul. Kartuska – remont chodnika na odcinku od posesji nr 126 do przystanku tramwajowego Skrajna (330 m).
- W sierpniu 2023 r. uchwałą Rady Miasta Gdańska nr LXVI/1719/23 **przyjęto aktualizację Systemu Tras Rowerowych dla Gdańska STeR 2.0**. STeR 2.0 zastępuje dwa dokumenty kształtujące politykę rowerową w mieście: System Tras Rowerowych Dla Gdańska – STeR, dokument strategiczny z 2011 r., oraz Strategię Realizacji Systemu Tras Rowerowych dla Gdańska – SR STeR. **STeR 2.0 podtrzymuje założenia** przyjęte przez miasto kilka lat temu, zgodnie z którymi **rozwój ruchu rowerowego podnosi poziom jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni publicznych, a infrastruktura rowerowa powinna służyć różnorodnej grupie użytkowników**. Dokument ten jednak weryfikuje kształt systemu tras rowerowych wskazany na mapie STeR, tak aby spełniał on oczekiwania użytkowników, był dostosowany do obowiązujących przepisów i zapewniał efektywność działań inwestycyjnych. Opracowanie STeR 2.0 powstało na drodze szerokich konsultacji społecznych; na przełomie lat 2021–2022 kilkuset mieszkańców zgłosiło uwagi i propozycje nowych tras rowerowych – zaznaczając je na interaktywnej mapie, udostępnionej do tego celu przez Biuro Rozwoju Gdańska lub drogą mailową. Z dokumentem można zapoznać się na stronie [Biura Rozwoju Gdańska](#).
- Zakończono prace budowlane dla **kubaturowego parkingu na 500 miejsc rowerowych przy dworcu we Wrzeszczu**. Dwukondygnacyjny obiekt pomieści również pomieszczenia zaplecza techniczno-socjalnego dla kierowców autobusów oraz pomieszczenia techniczne dla parkingu. Obiekt zostanie oddany do użytku w I kwartale 2024 r.
- W 2023 r. po raz kolejny **liczniki ruchu rowerowego** zlokalizowane w 30 punktach na obszarze Gdańska zliczały poruszających się po mieście rowerzystów. W ponad 2/3 z nich liczba rowerzystów odnotowana w 2023 r. wzrosła względem zmierzonej w 2022 r. Po raz kolejny w 2 punktach pomiarowych zliczono ponad 1 mln przejazdów rowerowych: w pasie nadmorskim (na drodze rowerowej w pobliżu wejścia na molo) odnotowano 1 086 813 rowerów, a na al. Zwycięstwa (na drodze rowerowej wzdłuż al. Zwycięstwa, w pobliżu Opery Bałtyckiej) – 1 128 577.
- Gdańsk był również organizatorem corocznych **kampanii promujących ruch rowerowy oraz aktywną mobilność, tj. „Rowerowy Maj” i „Rowerem do pracy i szkoły – Kręć kilometry dla Gdańska”**, które pobiły kolejne rekordy frekwencji, liczby przejechanych kilometrów i zrealizowanych podróży. Należy nadmienić, że „Rowerowy Maj” ma zasięg ogólnopolski i kolejny raz był organizowany również w innych miastach przez lokalne samorządy.
- W 2023 r. przyznano Gdańskowi organizację prestiżowej międzynarodowej konferencji VeloCity 2025 organizowanej przez Europejską Federację Cyklistów (ECF). Jest to wydarzenie, w którym będzie uczestniczyć ponad 1 tys. osób z całego świata, poruszające różne aspekty tematyki rowerowej, zarówno w sferze transportu, jak i turystyki. Organizacja imprezy wiąże się z rozwojem infrastruktury rowerowej i korzyściami gospodarczymi wynikającymi z przyjazdu przedstawicieli władz i międzynarodowego środowiska promotorów komunikacji rowerowej.
- Od 16 listopada w pełnym wymiarze funkcjonuje **System Roweru Metropolitalnego Mevo**. Jesienią (13 IX – 16 XI) trwały testy zewnętrzne roweru miejskiego dla mieszkańców, a następnie w 16 gminach należących do

projektu udostępniono 100% floty rowerowej – 3099 rowerów ze wspomaganie elektrycznym oraz 1 tys. rowerów tradycyjnych. W Gdańsku do dyspozycji użytkowników pozostaje łącznie 2226 rowerów, w tym 557 rowerów tradycyjnych oraz 1669 elektrycznych. Rowerzyści mogą korzystać z sieci 263 stacji rowerowych Mevo umieszczonych na terenie Gdańska. Oprócz zapewnienia dostępu do określonej w umowie liczby rowerów operator musi zadbać o odpowiednie rozlokowanie ich we wszystkich 47 strefach. Okres testowy wskazał na konieczność utworzenia nowych stacji Mevo w niektórych dzielnicach Gdańska – stąd na 2024 r. zaplanowano 25 nowych stacji postoju w Gdańsku.

5. Program mikrozmian urbanistycznych w przestrzeni ulicznej

- Gdański Zarząd Dróg i Zieleni (GZDiZ) współpracuje z radami dzielnic w sprawie mikrozmian w przestrzeni publicznej. Raz w miesiącu przedstawiciele rad dzielnic, jeśli chcą omówić jakieś tematy dotyczące swojej dzielnicy, spotykają się z pracownikami różnych działów GZDiZ. Zgłoszenia często dotyczą właśnie drobnych zmian w przestrzeni ulicznej, np. nasadzeń i ich ochrony, montażu ławek, dobudowania odcinka chodnika. Na spotkaniach ustala się zakres i plan działania wobec danego zadania.
- Gdańszczanie zgłaszają swoje potrzeby, uwagi i propozycje dotyczące mniejszych lub większych zmian w przestrzeni ulicznej w trakcie wydarzeń organizowanych przez miasto, takich jak:
  - „Porozmawiajmy przy stole” – w 2023 r. spotkania odbyły się w dzielnicach: Brętowo, Przymorze Wielkie, Oliwa i Siedlce;
  - spacerzy gospodarcze – w 2023 r. w dzielnicach: Stogi, Żabianka-Wejhera-Jelitkowo-Tysiąclecia, Orunia-Święty Wojciech-Lipce, Olszynka, Suchanino, Zaspą-Młyniec i Orunia Górna-Gdańsk-Południe.
- Ponadto zmiany w przestrzeni publicznej mieszkańcy zgłaszają **w ramach kolejnych edycji Budżetu Obywatelskiego (BO)**. Gdański BO ewoluuje z roku na rok, aby jego forma była jak najbardziej dopasowana do potrzeb mieszkańców. W 2023 r. zrealizowano m.in.:
  - Naturalny Plac Zabaw przy ul. Cebertowicza;
  - ogólnodostępny teren rekreacyjny przy stawie Piekarnicza – etap II w ramach BO 2021;
  - plac rekreacyjny dla mieszkańców w ramach zagospodarowania strefy buforowej – zadanie 1 w ramach BO 2022;
  - projekt „Odkorkujmy Leśną Górę” (BO 2020);
  - nowe ronda na Przymorzu Małym.
- Poza realizacją inwestycji na bieżąco prowadzi się uzgodnienia i opracowuje dokumentacje projektowe dla kolejnych ulic i inwestycji dotyczących również ruchu pieszego.
- Na wnioski mieszkańców, a także przy okazji przebudów, budów, wizji lokalnych, przestrzeń przeznaczona dla pieszych jest na bieżąco zabezpieczana różnymi formami wygradzenia, co ma ją uchronić przed niszczeniem przez parkujące pojazdy.

6. Ochrona praw wszystkich użytkowników przestrzeni poprzez skuteczne egzekwowanie obowiązującego prawa. Straż Miejska i Policja podejmują interwencje dotyczące wykroczeń z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, np. działają na rzecz utrzymania ładu przestrzeni publicznej, m.in. w związku ze współdzielonymi hulajnogami. Straż Miejska współpracuje z Policją i Gdańskim Zarządem Dróg i Zieleni m.in. w sprawach dotyczących bezpieczeństwa

ruchu drogowego. Przedstawiciele ww. jednostek wspólnie uzgadniają tymczasową i stałą organizację ruchu czy też rozwiązują bieżące problemy na gdańskich drogach zgłaszane przez mieszkańców.

7. **Ochrona przestrzeni pieszych i poprawa jakości ruchu pieszego poprzez zabezpieczenie chodników przed niepożądanym parkowaniem pojazdów.** Działania w zakresie zabezpieczania chodników odbywają się na bieżąco przede wszystkim z budżetu własnego Gdańska. Ochrona przestrzeni dla niechronionych uczestników ruchu przed parkowaniem pojazdów jest uwzględniana przy projektowaniu nowych inwestycji, jak również przy modernizacji już istniejących ciągów. Zmiany odbywają się zgodnie z obowiązującymi gdańskimi standardami dotyczącymi przestrzeni publicznych (np. wytyczanie równoległych miejsc postojowych w zatokach postojowych, separacja ruchu pieszego od samochodowego za pomocą zieleni).

Poprzez audyty bezpieczeństwa ruchu drogowego przy szkołach, wizje lokalne, spacer z mieszkańcami wskazuje się ciągi piesze, które wymagają zabezpieczenia przed rozjeżdżaniem ich przez pojazdy. Stosowane są różne formy wygradzenia: zieleni, elementy małej architektury (donice, ławki, stojaki rowerowe), a gdzie to konieczne – słupki i bloki. Ponadto w celu ograniczenia parkowania na chodnikach wprowadza się zmiany w organizacji ruchu, np. ruch jednokierunkowy z wytyczonymi miejscami parkingowymi po jednej stronie jezdni, strefę zamieszkania czy punktowe przewężenia przekroju jezdni. Wprowadzone rozwiązania mają również pozytywny wpływ na bezpieczeństwo pieszych i kierowców pojazdów, gdyż w wielu przypadkach poprawiły widoczność w niewyraźnych punktach, np. przy przejściach dla pieszych oraz w okolicach skrzyżowań.

W sprawach ochrony przestrzeni pieszych i uporządkowania parkowania aktywnością wykazują się też mieszkańcy, którzy poprzez zgłoszenia problemów bezpośrednio do jednostek miejskich i pośrednio do rad dzielnic oraz wnosząc projekty Budżetu Obywatelskiego, przyczyniają się do ograniczenia degradacji chodników przez parkujące pojazdy oraz poprawy bezpieczeństwa i komfortu na ciągach pieszych. GZDiZ analizuje wszystkie zgłoszenia oraz pomysły mieszkańców oraz realizuje je w ramach dostępnych zasobów.

8. **Efektywne zarządzanie parkowaniem w rejonach rekreacyjnych** (np. pas nadmorski). Od 12 czerwca do końca sierpnia 2023 r. funkcjonowały tzw. parkingi wakacyjne przy plażach oraz w Oliwie:
- Oliwa – ul. Cystersów oraz pl. Inwalidów;
  - Jelitkowo – ul. Kapliczna i ul. Błękitna;
  - Zaspą – ul. Czarny Dwór;
  - Stogi – ul. Nowotna.

Zgodnie z umową operator parkingu dokonywał poboru opłat w godz. 9.00–19.00 przez 7 dni w tygodniu (10 zł za cały czas postoju; wyjątkiem był parking przy ul. Cystersów – 4 zł / 1 h).

Od 1 lipca funkcjonował wakacyjny *Park & Ride* przy stadionie Polsat Plus Arena Gdańsk (900 miejsc postojowych). Parking był dostępny przez 7 dni w tygodniu w godz. 9.00–21.00, a korzystanie z niego przez cały dzień kosztowało 30 zł (lub 15 zł dla posiadaczy Gdańskiej Karty Mieszkańca). *Park & Ride* przy stadionie był obsługiwany przez dwie bezpłatne linie autobusowe: „Plażową” do przystanku Brzeźno Plaża i z powrotem (1 VII – 31 VIII, co 30 min w godz. 9.15–20.15 przez 7 dni w tyg.) oraz „Jarmarkową” do przystanku Brama Żuławska i z powrotem (22 VII – 13 VIII, co 30 min w godz. 9.30–20.30).

Na terenie całego miasta funkcjonuje na stałe 35 parkingów przeznaczonych dla autokarów. Oferują one w sumie 141 stanowisk do postoju. Na sezon letni przygotowano tymczasowe parkingi dla autokarów: przy ul. Głębokiej (3 mp), ul. Okopowej (2 mp), ul. Wiesława (6 mp), ul. Siennickiej (6 mp). Dodatkowo autokary miały możliwość skorzystania z krótkoterminowego parkingu na Targu Drzewnym (do 10 min). Ponadto przy Ergo Arenie na granicy Gdańska i Sopotu od 24 czerwca do 4 września funkcjonował bezpłatny ekoparking na 700 samochodów (poza dniami, w których w Ergo Arenie odbywały się wydarzenia).

W związku z wakacjami w dniach 24.06–3.09.2023 r. komunikacja miejska funkcjonowała w trybie letnim. Uruchomiono również autobusowe linie sezonowe i specjalne:

- 606 (na trasie: Wały Piastowskie – Westerplatte) – w dni powszednie uruchomiono dodatkowe kursy, również wieczorem;
- 607 (na trasie: Rondo Kaszubskie (Pruszcz Gdański) – Sobieszewo – Rondo Kaszubskie) – od piątku do niedzieli;
- 622 (na trasie: Oliwa – Obrońców Westerplatte – Polanki (powrót Opata J. Rybińskiego) – Spacerowa – Karwieńska – Oliwa ZOO) – wybrane kursy linii w soboty, niedziele i święta obsługiwał zabytkowy autobus Ikarus 260;
- 658 (na trasie: Polsat Plus Arena Gdańsk – Tunel pod Martwą Wisłą – Ku Ujściu) – była obsługiwana autobusem wraz z przyczepką rowerową;
- 612 (na trasie: Śródmieście SKM – Podwale Przedmiejskie – Elbląska – Przejazdowo (Główna) – Wiślinka (Sobieszewska) – Turystyczna – Sobieszewo) – w soboty, niedziele i święta;

Uruchomione zostały również dodatkowe linie tramwajowe:

- 63 (na trasie: Łostowice Świętokrzyska – Śródmieście SKM – Brama Wyżynna – Dworzec Główny – Jana z Kolna – Kliniczna – al. Hallera – Brzeźno Plaża) – w soboty, niedziele i święta;
- 68 (na trasie: Brętowo PKM – Migowo – Ujeścisko – Śródmieście SKM – Stogi Plaża) – w soboty, niedziele i święta.

9. **Priorytet ruchu dla transportu zbiorowego.** Gdański Zarząd Dróg i Zieleni (GZDiZ) we współpracy z Zarządem Transportu Miejskiego (ZTM), wykorzystując dostępne narzędzia do obsługi priorytetów na skrzyżowaniach, prowadzi działania mające na celu lokalne skracanie czasu przejazdu przez skrzyżowanie, np. przez wyzwolenie dodatkowej fazy w cyklu sygnalizacji czy przedłużenie fazy bieżącej.

Z roku na rok rośnie liczba skrzyżowań w mieście, które są objęte systemem sterowania ruchem TRISTAR (2021 r. – 96, 2022 r. – 102, 2023 r. – 113), dzięki czemu można m.in. nadać priorytet dla pojazdów transportu zbiorowego. W 2023 r. o 10 zwiększyła się liczba skrzyżowań objętych bezwzględny priorytetem (2022 r. – 4, 2023 r. – 14). Poprzez bezwzględny priorytet rozumiemy sytuacje, w których pojazdy komunikacji miejskiej otrzymują sygnał zielony najszybciej, jak to możliwe, a w momencie zbliżania się do skrzyżowania z reguły mają zielone światło. W 2023 r. 99 skrzyżowań objętych było priorytetem względnym – pojazdy komunikacji miejskiej otrzymują sygnał zielony w zależności od opóźnienia (może się to jednak wiązać z chwilowym oczekiwaniem na zielone światło). W 2023 r. wydłużono buspas w ciągu ul. Rakoczege (przedłużenie od ul. Belgradzkiej). Na koniec 2023 r. długość buspasów wynosiła 7,96 km.

10. **Poprawa informacji pasażerskiej o zdarzeniach transportu zbiorowego.** W 2023 r. w pojazdach należących do spółki Gdańskie Autobusy i Tramwaje (GAiT) rozpoczęto **wdrażanie nowoczesnego systemu wizualnej informacji pasażerskiej.**

Dzięki systemowi pasażerowie za pomocą ekranów LCD w pojazdach są informowani o rzeczywistych godzinach odjazdu pojazdów innych linii z najbliższego przystanku (znajdującego się w promieniu 200 m) z uwzględnieniem 3-minutowego czasu na przesiadkę. Ponadto na ekranach wyświetlane są mapki sytuacyjne z lokalizacją przystanków. System będzie sukcesywnie wdrażany – według planów w ciągu 2 lat zostaną w niego wyposażone wszystkie tramwaje. System obejmuje nie tylko pojazdy GAI T, ale również pojazdy operatora BP Tour, pociągi SKM oraz pociągi REGIO kursujące po linii PKM.

11. **Ograniczenie emisji w transporcie zbiorowym.** W październiku 2023 r. na gdańskie drogi wyjechało **18 nowych elektrycznych autobusów MAN Lion's City E** (10 szt. w wersji standardowej – 12 m oraz 8 szt. przegubowych wielkopojemnych – 18 m). Nowe pojazdy są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób podróżujących z wózkami dziecięcymi: są tu strefa do bezpiecznego przewozu wózków i platforma umożliwiająca wjazd wózka, kolumny i poręcze mają żółty kolor, a przyciski zostały opisane w alfabecie Braille'a. W pojazdach znajdują się także pasy do bezpiecznego przewozu rowerów. Nowe autobusy są ładowane na terenie zajezdni autobusowej GAI T, gdzie powstała **specjalna stacja ładowania pojazdów elektrycznych** złożona obecnie z 18 punktów ładowania. Ponadto w 2023 r. **testowano elektryczny autobus Solaris Urbino 12 electric oraz autobus wodorowy NesoBus**. Obsługiwał on kilka linii, aby można było przetestować pojazd w różnych warunkach drogowych. Test autobusu trwał ok. 2 tygodni.
12. W 2023 r. przeprowadzono również **przetarg na dostawę do Gdańska autobusów wodorowych**. W jego wyniku od 2024 r. po Gdańsku jeździć będzie 10 takich autobusów w ramach umowy najmu podpisanej na okres 10 lat. Umowa obejmuje pełną obsługę serwisową pojazdów. Wykonawca jest zobowiązany do utrzymania technicznego pojazdów przez cały okres najmu. Serwis w ramach umowy dzierżawy obejmować ma m.in: obsługę techniczną, naprawy eksploatacyjne, naprawy komponentów oraz czynności związane z aktualizacją bądź zmianą oprogramowania, a także sprzątnięcie i mycie pojazdów. Gotowe do jazdy, zatankowane zielonym wodorem autobusy będą podstawiane codziennie na teren zajezdni autobusowej GAI T oraz odbierane przez wykonawcę umowy po zakończeniu pracy.
13. **Promocją transportu zbiorowego** (w tym ekologicznego) na terenie miasta Gdańsk zajmuje się Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku. W 2023 r. odbyły się następujące wydarzenia:
  - 25 czerwca – **piknik rodzinny z okazji 150-lecia tramwajów gdańskich** na parkingu oraz w halach Międzynarodowych Targów Gdańskich. Ponadto, w związku z jubileuszem, w mieście odbywały się różne aktywności przypominające o obchodach. Na tę okoliczność oklejono jeden ze zmodernizowanych tramwajów (Düwag N8C – tzw. Dortmund), który przez cały najbliższy rok można spotkać na gdańskich torach, a mieszkańcy mogli skorzystać z konkursów i bezpłatnych przejazdów okolicznościowych;
  - 16 września – edukacyjny **piknik rodzinny w ramach Europejskiego Tygodnia Mobilności 2023** (16–22 IX) na pętli tramwajowej Zaspą. Motywem przewodnim kampanii ETM w 2023 r. było hasło „**Oszczędzaj energię**”. W czasie pikniku popularyzowano transport publiczny, aktywność pieszą i rowerową oraz ekologiczny i zdrowy tryb życia. Uczestnicy mogli skorzystać z wielu atrakcji, takich jak zwiedzanie zabytkowych tramwajów oraz elektrycznego minibusa Karsan, promująca transport publiczny gra miejska w pobliskim parku im. Jana Pawła II, konkursy i zabawy dla dzieci;
  - 7 października – **rodzinny piknik „Grajmy w Zielone**”. Głównym elementem wydarzenia było zaprezentowanie mieszkańcom nowej floty autobusów elektrycznych MAN Lion's City E. Ponadto zorganizowano mnóstwo

„zielonych” atrakcji, m.in. „Zieloną Strefę Eko” – ekowarsztaty kreatywne, „morze i las w słoiku”, a także konkursy, gry, zabawy.

14. **Wdrażanie planów mobilności / planów podróży.** W 2023 r. Gmina Miasta Gdańska – Gdański Zarząd Dróg i Zieleni przystąpiła do projektu unijnego PUMA (Plans for Urban Mobility Actions), który jest finansowany w ramach programu URBACT IV. Jego celem jest **opracowanie Zintegrowanych Planów na rzecz Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (IMAP)**, zgodnie z założeniami metodologii przewidzianej dla **Planów Zrównoważonej Mobilności (SUMP)**. W ramach PUMA rozpoczęto prace nad SUMP dla Oliwy. Działanie potrwa do końca 2025 r., budżet dla miasta wynosi 84 tys. euro (przy dofinansowaniu 80% ze środków UE). Rok 2023 był czasem na zawiązanie współpracy w ramach lokalnych grup URBACT oraz na sprawy formalne.
15. **Opracowanie wytycznych w zakresie przeprowadzania niezbędnych badań i analiz w ramach projektów infrastrukturalnych w Gdańsku.** W czerwcu 2023 r. zaprezentowano wyniki Gdańskich Badań Ruchu 2022 (GBR). Były one realizowane od 8 marca 2022 r. do 28 kwietnia 2023 r. W ramach badań przeprowadzono pomiary natężenia ruchu kołowego (w 26 punktach przekrojowych oraz na 261 skrzyżowaniach + 14 punktów przekrojowych dla ruchu tranzytowego), rowerowego (30 przekrojów + 1 skrzyżowanie), pojazdów ciężarowych (2029 wywiadów z kierowcami + dzienniki podróży), zliczono napełnienie pojazdów transportu zbiorowego (35 przekrojów pomiarowych na liniach kolejowych, 133 przekroje pomiarowe na liniach autobusowych i tramwajowych, 44 punkty pomiarowe – przystanki, węzły integracyjne), a także przeprowadzono wywiady z mieszkańcami w ich domach (nieco ponad 15 tys. wywiadów, w tym 10 tys. w Gdańsku) i ankiety na dworcach, stacjach kolejowych i węzłach integracyjnych (8,4 tys. ankiet). Poza Gdańskiem badania prowadzono także na terenie miasta i gminy Pruszcz Gdański, miasta i gminy Żukowo oraz gminy Kolbudy. Umożliwiło to zdefiniowanie wzajemnych zależności transportowych. Ponadto przeprowadzono badania ankietowe w porcie lotniczym (blisko 1,2 tys. ankiet + dzienniki podróży), centrach handlowych (5,3 tys. wywiadów + pomiar natężenia ruchu oraz wymiany pasażerskiej metodą wideorejestracji) oraz parkach biurowych (blisko 3,2 tys. wywiadów + pomiar natężenia ruchu oraz wymiany pasażerskiej metodą wideorejestracji).
W wyniku badań określono **nowy udział środków transportu wykorzystywanych w podróżach (modal split) dla Gdańska**, który przedstawia się następująco: 4,3% – rower lub hulajnoga, 28,7% – transport zbiorowy, 42,8% – samochód osobowy, 24,2% – pieszo. Badania ruchu przyniosły konkretne dane, dzięki którym zaktualizowano transportowy model symulacyjny Gdańska, który jest wykorzystywany do analiz transportowych i prognoz, co ułatwia rozwój zrównoważonego i efektywnego systemu transportowego w mieście. Szczegółowe wyniki oraz zasady przeprowadzenia Gdańskich Badań Ruchu 2022 dostępne są na stronie internetowej [Biura Rozwoju Gdańska](#).
16. Kontynuowano **badania „Ocena komunikacji miejskiej w Gdańsku”**. Siódma edycja tego badania została przeprowadzona za pomocą anonimowej ankiety w formie elektronicznej (CAWI) w dniach 20.11–03.12.2023 r. Ankieta promowana była w pojazdach komunikacji miejskiej (informacja na ekranach), w Internecie (m.in. strony [www.ztm.gda.pl](#), [www.gdansk.pl](#); o ankiecie napisał również lokalny portal [trojmiasto.pl](#)) oraz za pośrednictwem Karty Mieszkańca (użytkownicy otrzymali zaproszenie do udziału w badaniu). Badanie podejmuje tematy m.in. częstotliwości i powodów korzystania przez mieszkańców transportu zbiorowego, punktualności, szybkości, bezpieczeństwa, czystości czy napełnienia pojazdów. Na podstawie zebranych odpowiedzi i uzyskanych danych Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku może przeprowadzać korekty, zdecydować, czy wydłużyć lub skrócić daną trasę (albo zmienić jej przebieg), oraz dopasować rozkład jazdy jednej linii do możliwości przesiadek. Każdy wypełniający ankietę miał możliwość wniesienia własnych uwag. W badaniu wzięło udział prawie 7 tys. respondentów. **Średnia ocena komunikacji autobusowej wyniosła 3,02** w skali 1–5 i była nieco niższa od oceny z 2022 r. (3,08). **Średnia ocena komunikacji**

	<p>tramwajowej wyniosła 3,38 w skali 1–5 i również była nieco niższa od oceny z 2022 r. (3,40). Zarówno w zakresie komunikacji autobusowej, jak i tramwajowej najwyżej oceniane były udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i z małymi dziećmi.</p> <p>17. Kontynuacja badania „Jakość życia w Gdańsku”. Badanie to jest przeprowadzane co 2 lata; w ostatnim próba wyniosła 1505 dorosłych mieszkańców Gdańska. Uzyskano w nim ogólny wynik 3,85 pkt (ocena w skali szkolnej 1–6, gdzie 1 oznacza ocenę najgorszą, a 6 – najlepszą). Najwyżej ocenioną przez gdańszczan sferą jakości życia było zadowolenie z powiązań komunikacyjnych miasta – 4,15 pkt; najniższą notę uzyskała zaś oferta infrastruktury plażowej – 3,11 pkt.</p> <p>W każdej odsłonie tego badania podjęte są tematy związane z mobilnością miejską: infrastruktura drogowa, funkcjonowanie SKM i PKM, transport autobusowy oraz tramwajowy, powiązania komunikacyjne. Spośród wszystkich wskaźników transportowych najwyższą ocenę uzyskały powiązania komunikacyjne w dzielnicach Śródmieście i Aniołki – 4,59 pkt, a najgorzej oceniono infrastrukturę drogową w dzielnicach Orunia-Święty Wojciech-Lipce oraz Olszynka. Wyniki badania dostępne są na stronie internetowej Gdańsk w liczbach.</p> <p>Ponadto w grudniu 2023 r. ogłoszono wyniki raportu „Jakość życia w miastach europejskich”, powstałego na zamówienie Komisji Europejskiej. Dotyczył on stolic i innych dużych ośrodków miejskich nie tylko w Unii Europejskiej, ale również w krajach zrzeszonych w Europejskim Stowarzyszeniu Wolnego Handlu (EFTA), w Wielkiej Brytanii, w zachodnich Bałkanach i Turcji. W badaniu podjęto również tematykę transportu miejskiego, w którym uwzględniono m.in. wykorzystanie różnych środków transportu w codziennych podróżach.</p> <p>W ogólnym rankingu miast na pierwszym miejscu znalazł się Zurych, gdzie odsetek zadowolonych mieszkańców wyniósł 97 proc. Za miastem w północno-wschodniej Szwajcarii uplasowały się stolica Danii Kopenhaga oraz położone w północnej Holandii Groningen. Gdańsk, z wynikiem 95%, otarł się o podium. Raport w wersji anglojęzycznej jest dostępny na: Report on The Quality of Life In European Cities.</p>
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Gdański Zarząd Dróg i Zieleni</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Wydział Gospodarki Komunalnej, Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska, Zarząd Transportu Miejskiego, Gdańskie Autobusy i Tramwaje, Biuro Rozwoju Gdańska, Straż Miejska</p>	

Strategia Rozwoju Elektromobilności w Gdańsku do roku 2035

Uchwała nr XXVIII/716/20 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 września 2020 r.

Ogólny zarys Programu

Strategia Rozwoju Elektromobilności w Gdańsku do roku 2035 to dokument uzupełniający Strategię Rozwoju Gdańska oraz Program Operacyjny Mobilność i Transport o aspekty związane z elektromobilnością.

Strategia adresowana jest do wszystkich mieszkańców, także do niechronionych uczestników ruchu. Promuje przede wszystkim transport publiczny oraz aktywne formy przemieszczania się po mieście. Realizacja założeń dokumentu ma przyczynić się do ograniczenia liczby podróży odbywanych samochodami osobowymi oraz ogólnej liczby samochodów w mieście.

Strategia powstała jako odpowiedź na ustawę o elektromobilności i paliwach alternatywnych oraz w wyniku konkursu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dokument przywołuje m.in. przykłady dobrych praktyk w zakresie zrównoważonego transportu, krajowe i gdańskie dokumenty strategiczne w tym obszarze oraz nakreśla obowiązki w zakresie rozwoju elektromobilności nakładane na samorządy. Przede wszystkim jednak Strategia zawiera rekomendacje dla Gdańska, cele strategiczne oraz opis powiązanych z nimi działań.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

1. **Wznowienie systemu roweru metropolitalnego** (publicznego). Od 16 listopada w pełnym wymiarze funkcjonuje System Roweru Metropolitalnego Mevo. W terminie 13.09–16.11.2023 r. trwały testy zewnętrzne roweru miejskiego dla mieszkańców. Po tym okresie w 16 gminach należących do projektu udostępniono 100% floty rowerowej: 3099 rowerów ze wspomaganie elektrycznym oraz 1000 rowerów tradycyjnych. W Gdańsku do dyspozycji użytkowników pozostaje łącznie 2226 rowerów, w tym 557 rowerów tradycyjnych oraz 1669 elektrycznych. Rowerzyści mogą korzystać z sieci 263 stacji rowerowych Mevo umieszczonych na terenie Gdańska. Operator musi zadbać nie tylko o dostęp do określonej w umowie liczby rowerów, lecz także o odpowiednie ich rozlokowanie we wszystkich 47 strefach. Okres testowy wskazał również na konieczność utworzenia nowych stacji Mevo w niektórych dzielnicach Gdańska – dlatego też na 2024 r. zaplanowano 25 nowych stacji postojów w Gdańsku
2. **Dostawa 18 elektrycznych autobusów** MAN Lion's City – 10 w wersji „standard” oraz 8 w wersji „maxi”, przegubowych wielkopojemnych, dla Spółki Gdańskie Autobusy i Tramwaje (GAiT). Przeprowadzono również **przetarg na dostawę do Gdańska autobusów wodorowych**. W jego wyniku od 2024 r. po Gdańsku jeździć będzie 10 takich autobusów w ramach umowy najmu podpisanej na okres 10 lat. Umowa obejmuje pełną obsługę serwisową pojazdów.
3. **Testy autobusu na wodór** (NesoBus) oraz **testy autobusu elektrycznego** Solaris Urbino 12 electric.
4. **Aktualizacja zasad funkcjonowania hulajnog elektrycznych** – m.in. wyznaczenie stref postojów obligatoryjnego w Centralnym Paśmie Usługowym oraz w pasie nadmorskim oraz decyzja o wyznaczeniu dodatkowych 100 miejsc postojowych dla hulajnog, tak aby w sumie było ich 440.
5. Kontynuacja działań zmierzających do **wdrożenia i uruchomienia systemu FALA**. Zwiększono możliwości bezobsługowej sprzedaży biletów komunikacji publicznej – w gdańskich autobusach i tramwajach montowano **urządzenia systemu FALA** (czytniki i tzw. falomaty). W połowie grudnia 2023 r. system wystartował testowo w Gdańsku. Zaproszono pasażerów do testowania pierwszych funkcji: aplikacji mobilnej FALA, portalu pasażera i planera podróży oraz karty FALA jako identyfikatora w systemie.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Gospodarki Komunalnej**Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie:** Zarząd Transportu Miejskiego w Gdańsku, Gdańskie Autobusy i Tramwaje, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Gdańskie Nieruchomości, Wydział Skarbu

Strategiczny Program Transportowy Dzielnicy Południe w Mieście Gdańsku

Uchwała nr XXXI/856/16 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 listopada 2016 r.

Ogólny zarys Programu

Strategiczny Program Transportowy Dzielnicy Południe w Mieście Gdańsku został opracowany przez Biuro Rozwoju Gdańska w 2009 r. Celem Programu było ustalenie zasad realizacji układu transportowego w dynamicznie rozwijającej się części miasta Gdańsk-Południe. Program ten określa, jakie drogi i w jakiej kolejności należy wykonać, by poprawić sytuację komunikacyjną w południowych dzielnicach, wykorzystując dostępne w latach 2014–2020 środki.

Przeprowadzone w ramach Strategicznego Programu Transportowego Dzielnicy Południe w Gdańsku analizy będą powtarzane i aktualizowane z uwzględnieniem zmian zaistniałych w zagospodarowaniu. Ostatnia aktualizacja Programu miała miejsce w 2016 r.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich **efekty:**

W trakcie przeprowadzonej w 2016 r. aktualizacji Strategicznego Programu Transportowego Dzielnicy Południe, wynikającej z dynamicznego rozwoju dzielnicy Gdańsk-Południe, **wytypowano pięć najistotniejszych elementów układu transportowego dla Gdańska-Południe:**

1. Trasa Gdańsk-Południe – Wrzeszcz (pierwotnie Nowa Politechniczna);
2. Nowa Bulońska Północna;
3. Nowa Warszawska;
4. Nowa Jabłoniowa;
5. Nowa Świętokrzyska.

W 2023 r. zrealizowano poszczególne etapy następujących inwestycji:

1. **Budowa Trasy Gdańsk-Południe – Wrzeszcz** – budowa 3,3 km linii tramwajowej wraz z drogą technologiczną. W 2020 r. pozyskano decyzję środowiskową – zaskarżono ją w II instancji. Ostateczna decyzja środowiskowa została wydana 3 marca 2022 r. W latach 2021–2023 trwały prace projektowe dotyczące tej inwestycji, które zgodnie z umową powinny się zakończyć w maju 2024 r.
2. **Budowa 2,7 km linii tramwajowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Nowej Bulońskiej Północnej** – w 2020 r. zakończono roboty budowlane – inwestycja odebrana.
3. **Budowa nowych linii tramwajowych w dzielnicy Gdańsk-Południe** – etap 1: budowa ul. Nowej Warszawskiej w Gdańsku – w 2020 r. ogłoszono przetarg na wybór wykonawcy robót budowlanych, przetarg został rozstrzygnięty. Roboty budowlane rozpoczęły się 2021 r. i trwały do końca 2022 r. Po odbiorze inwestycji pasażerowie zaczęli korzystać z nowej trasy tramwajowej w marcu 2023 r.
4. **Budowa Nowej Jabłoniowej** – budowa układu drogowego wraz z buspasami. W 2023 r. kontynuowano prace związane z opracowaniem dokumentacji projektowej. Planowany termin zakończenia prac projektowych to maj 2024 r. Termin został wydłużony z powodu przedłużającego się okresu pozyskiwania uzgodnień, w tym pozwolenia wodnoprawnego. W wyniku realizacji projektu powstanie układ drogowy o długości ok. 2,1 km.
5. **Budowa Nowej Świętokrzyskiej** – docelowa długość ulicy ma wynosić ok. 3,3 km. W 2017 r. opracowana została dokumentacja projektowa. W 2021 r. z uwagi na pojawienie się zamysłu inwestycji linii kolejowej PKM Południe w śladzie ul. Nowej Świętokrzyskiej władze Miasta podjęły decyzję o zmianie parametrów ulicy z 2 × 2 do 1 × 2. Etap I inwestycji, tj. odcinek od al. Havla do ul. Kampinoskiej, zgłoszony został do dofinansowania w ramach Funduszu Inwestycji Strategicznych Polski Ład i to dofinansowanie uzyskał. W 2023 r. wyłoniono wykonawcę oraz podpisano umowę na przeprojektowanie i budowę I etapu ul. Nowej Świętokrzyskiej. Zakończenie prac nad I etapem zaplanowane jest na 2026 r. Z kolei II etap Nowej Świętokrzyskiej jest elementem projektowym w ramach dokumentacji PKM Południe.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Biuro Rozwoju Gdańska / Wydział Projektów Inwestycyjnych

Realizatorzy Programu / Wydziały i Instytucje partnerskie: Biuro Rozwoju Gdańska / Wydział Projektów Inwestycyjnych

System Tras Rowerowych dla Gdańska 2.0 – STeR 2.0

Uchwała nr LXVI/1719/23 Rady Miasta Gdańska z dnia 31 sierpnia 2023 r.

Ogólny zarys Strategii

W 2021 r. przystąpiono do sporządzenia Aktualizacji Systemu Tras Rowerowych dla Gdańska STeR 2.0, której celem była weryfikacja opracowań kształtujących dotąd kierunki rozwoju systemu tras rowerowych w Gdańsku. STeR 2.0 zastępuje:

1. **System Tras Rowerowych Dla Gdańska – STeR**, sporządzony w 2011 r. – dokument strategiczny o charakterze studialnym, wskazujący kształt systemu tras rowerowych w Gdańsku;

2. **Strategię Realizacji Systemu Tras Rowerowych dla Gdańska – SR STeR**, sporządzoną w 2013 r., wskazującą w oparciu o analizę wielokryterialną optymalną kolejność realizacji brakujących elementów systemu zaproponowanego w STeR, przyjętą Uchwałą Rady Miasta Gdańska nr XLVII/1049/13 z dnia 16 grudnia 2013 r.

Główną przesłanką dla aktualizacji Systemu było uwzględnienie zrealizowanych w ostatniej dekadzie działań inwestycyjnych – osiedli mieszkaniowych, centrów biurowych, ale też zbudowanych ulic i tras rowerowych, a także rosnąca liczba użytkowników rowerów i hulajnóg elektrycznych oraz urządzeń transportu osobistego (UTO) – stwarzająca nowe szanse i stawiająca nowe wymagania dla systemu tras rowerowych. W związku z powyższym STeR 2.0 wprowadza nową klasę tras – ekostrady, których realizacja ma umożliwić podróż z wysoką prędkością i sprawne przemieszczenia na dłuższym dystansie.

Nowym elementem wprowadzonym w STeR 2.0 jest wskazanie optymalnej formy realizacji trasy (wydzielona droga dla rowerów, pas dla rowerów w jezdni, ciąg pieszo-rowerowy, ruch roweru po jezdni na zasadach ogólnych itp.). Ponadto w aktualizacji zrezygnowano ze wskazywania przebiegu tras lokalnych oraz funkcjonalnego oznaczenia różnicowania tras (trasy użytkowe i trasy rekreacyjne).

Aktualizację Systemu Tras Rowerowych dla Gdańska STeR 2.0 sporządzono we współpracy z jednostkami miejskimi, przy czym wszystkim zainteresowanym rozwojem sieci tras rowerowych

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

1. Budowa drogi rowerowej wzdłuż **ul. Marynarki Polskiej i Jana z Kolna** na odcinku: Węzeł Kliniczna do kładki SKM Gdańsk-Stocznia – dł. 1,5 km.
2. Modernizacja drogi rowerowej przy **ul. Marynarki Polskiej** na odcinku od ul. Płazyńskiego do ul. Wyzwolenia – dł. 1,4 km.
3. Budowa drogi rowerowej wzdłuż **Opływu Motławy** na odcinku od ul. Elbląskiej do ul. Zawodników – dł. 0,6 km.
4. Budowa drogi rowerowej przy **ul. Kartuskiej** na skrzyżowaniu z ul. Kolonia Zręby – dł. 0,1 km.
5. Budowa drogi rowerowej przy **ul. Jaśkowa Dolina** na skrzyżowaniu z ul. Matuszewskiego – dł. 0,1 km.
6. Budowa **parkingu rowerowego** na 48 miejsc przy nowym przystanku Pomorskiej Kolei Metropolitalnej Gdańsk Firoga.
7. Wprowadzenie **kontraruchu** rowerowego na wszystkich ulicach w starej części dzielnicy Chełm w ramach objęcia tego obszaru strefą ruchu uspokojonego.
8. Trwały prace nad **Systemem Roweru Metropolitalnego Mevo 2.0**. W ramach rozpoczęcia wdrażania systemu przeprowadzono dwie tury testów wewnętrznych w miesiącach IV–V oraz VIII–IX. Od 13 września do 15 listopada trwały testy zewnętrzne dostępne dla mieszkańców. Na cele testów udostępniono 50% floty rowerowej we wszystkich gminach, a mieszkańcy mogli zgłaszać uwagi do systemu przez aplikację mobilną lub infolinię. 16 listopada 2023 r. nastąpiło oficjalne uruchomienie systemu roweru publicznego Mevo 2.0. Cały system składa się z jednoślądów tradycyjnych (1000 szt., w tym w Gdańsku 557 szt.) oraz ze wspomaganiami elektrycznymi (3099 szt., w tym w Gdańsku 1669 szt.). Rowery można wypożyczać za pomocą aplikacji mobilnej Mevo i karty z modułem NFC. System funkcjonuje przez cały rok, przy czym w miesiącach zimowych (XII–II) dla użytkowników jest dostępne 50% floty. Gdańscy rowerzyści mogą korzystać z sieci 363 stacji rowerowych Mevo umieszczonych na terenie Gdańska. Na 2024 r. planowana jest budowa dodatkowych 25 stacji w Gdańsku, tym samym ich łączna liczba wyniesie 388.
9. **Zwiększono liczbę miejsc postojowych dla rowerów** – w 2023 r. na terenie miasta znajdowało się 18 050 stojaków na rowery, tj. o 96 szt. więcej niż w 2022 r.

w mieście zapewniono możliwość współudziału. Dokument powstał przy szerokim udziale mieszkańców.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Pełnomocnik Prezydenta ds. Komunikacji Rowerowej

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Wydział Projektów Inwestycyjnych, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Dyrekcja Rozbudowy Miasta Gdańska

Gdański Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2016–2030

Uchwała nr XXV/747/04 Rady Miasta Gdańska z dnia 24 czerwca 2004 r. oraz Uchwała nr XLVIII/1641/06 Rady Miasta Gdańska z dnia 16 lutego 2006 r.

Ogólny zarys Programu

Gdański Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2016–2030 jest dokumentem strategicznym, określającym kierunki polityki miasta w zakresie działań zmierzających do redukcji zagrożeń życia i zdrowia związanych z ruchem drogowym. Podstawowe założenia Programu uwzględniają najważniejsze uwarunkowania regionalne i lokalne, w tym obecnie funkcjonujące strategie rozwoju województwa i Gdańska. Kluczowe z punktu widzenia polityki bezpieczeństwa ruchu drogowego miejskie programy i obszary strategiczne – w szczególności dotyczące wizji rozwoju mobilności i transportu – stanowią podstawę niniejszego dokumentu i są komplementarne względem siebie.

Należy podkreślić, że Gdański Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2016–2030 został przygotowany zgodnie z najważniejszymi rekomendacjami strategii krajowej, zdefiniowanej w dokumencie pn. Narodowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2014–2020, a także strategii regionalnej określonej w dokumencie pn. GAMBIT Pomorski 2020.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:

W ramach Programu podejmowane są działania prewencyjne i operacyjne.

1. W ramach **Gdańskiego Programu Uspokojenia Ruchu** zrealizowano:
  - strefy „tempo 30” – np. objęcie strefami dzielnic Olszynka i Chełm;
  - azyle dla pieszych – np. ul. Jaśkowa Dolina, ul. Małomiejska, ul. Ofiar Grudna, ul. Porębskiego, ul. Leszczynowa;
  - progi zwalniające wyspowe – np. Łowicka, ul. Sucha, ul. Nowa Olchowa, ul. Kartuska (północna), ul. Czerwińskiego;
  - progi zwalniające płytowe – np. ul. Pilotów, ul. Madalińskiego, ul. Jodłowa, ul. Kamienna Grobla, ul. Żuławska, ul. Michałowskiego, ul. Gryglewskiego, ul. Marynarki Polskiej;
  - wyniesione przejście dla pieszych – np. ul. Stoczniovców, ul. Orfeusza, ul. Łowicka, ul. Michałowskiego, ul. Reformacka, ul. Wielkopolska, ul. Południowa, ul. Matuszewskiego, ul. Kartuska (przy ul. Kolonia Zręby), ul. Strzelecka (przy ul. Nowe Ogrody);
  - ronda i minironda – np. ul. Jasieńska / ul. Zwierzyniecka, ul. Jabłoniowa / ul. Leszczynowa / ul. Turzycowa;
  - szykany (zawężenia jezdni) – np. ul. Żuławska;
  - wyniesione tarcze skrzyżowań – np. ul. Damroki / ul. Kraśnięta, ul. Ametystowa / ul. Topazowa, ul. Radarowa / ul. Synów Pułku, ul. Jodłowa / ul. Mrongowiusza, ul. Madalińskiego z nową drogą łączącą z ul. Ptasia;
  - strefy zamieszkania – np. ul. Węglarska, most Stągiewny, ulica stanowiąca łącznik pomiędzy ul. Chrzanowskiego i ul. Zamenhoffa;
  - separację ruchu (rowerowego i pieszego od samochodowego) – np. ul. Pomorska, ul. Poczty Gdańskiej, al. Grunwaldzka, ul. Aleksandra Majkowskiego.

We wrześniu 2023 r. zakończono **montaż 107 nowych słupków blokujących**. Ograniczą one wjazd nieuprawnionych samochodów na ulice Głównego Miasta, które przeznaczone są dla pieszych i rowerzystów. Słupki zastąpiły dotychczasowe blokady: bloki kamienne, donice oraz płotki wygradzeniowe. Zamontowane słupki można podzielić na trzy kategorie:

- słupki stacjonarne – zapewniające trwałe zabezpieczenie przed wjazdem samochodów;
- słupki przenośne – dające możliwość ich demontażu;
- słupki półautomatyczne – możliwe do opuszczenia do poziomu jezdni.

2. Gdański Program Edukacji Komunikacyjnej „Gotowi do drogi”

Program adresowany jest do najmłodszych uczestników ruchu drogowego – przedszkolaków i uczniów gdańskich szkół podstawowych w wieku od 6 do 8 lat. Jego celem jest przybliżenie w przystępny, dostosowany do wieku i atrakcyjny sposób zasad ruchu drogowego. Co roku w Gdańsku programem objętych zostaje ok. 4,5 tys. dzieci. Po zakończeniu programu każdy jego uczestnik uzyskuje tytuł **Wzorowego Uczestnika Ruchu Drogowego**. W ramach programu organizowane są szkolenia dla nauczycieli, a placówki oświatowe otrzymują zestawy pomocy dydaktycznych. Dla szkół biorących udział w konkursach przewidziano nagrody w postaci zestawów mobilnych miasteczek drogowych. W sumie ponad 100 szkół i przedszkoli w Gdańsku zostało wyposażone w takie pakiety.

W 2023 r. zrealizowano **konkurs „Odblaskowa Bombka”** dotyczący edukacji w zakresie widoczności na drodze i elementów odblaskowych. Udział w konkursie wzięło 37 gdańskich przedszkoli, szkół podstawowych, zespołów przedszkolnych oraz zespołów szkolno-przedszkolnych. Nagrodą główną była wycieczka zabytkowym gdańskim tramwajem, a poza nią – zestawy pomocy dydaktycznych w zakresie wychowania komunikacyjnego.

3. Audyt i certyfikacja warunków dla ruchu rowerowego i pieszego w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych

W 2023 r. przeprowadzono audyty w kolejnych gdańskich szkołach: Gdańskiej Autonomicznej Szkole Podstawowej (GASP), SP nr 1, SP nr 15, SP nr 56, SP nr 59, SP nr 89, ZSP nr 5, ZSP nr 8. Audyty składają się z rozeznania w terenie nt. drogi dzieci i młodzieży do szkoły, stanu infrastruktury oraz ze spotkań z dyrekcją placówki. Prowadzone są przez pracowników różnych jednostek, w tym m.in. Policji i Straży Miejskiej. Zalecenia wynikające z audytów, których realizację rozpoczęto w ramach działań poszczególnych jednostek:

- **Gdańska Autonomiczna Szkoła Podstawowa** – remonty i zabezpieczenie chodników przed parkującymi na nich pojazdami, zmiany w parkowaniu samochodów i hulajnóg;
- **Szkoła Podstawowa nr 1** – uzupełnienie oznakowania, zmiany w lokalizacji elementów małej infrastruktury, ograniczenie parkowania i wjazdu, remont chodników w otoczeniu szkoły;
- **Szkoła Podstawowa nr 15** – zabezpieczenie przejść dla pieszych i chodników przed nieprawidłowo parkującymi pojazdami, odnowienie i uzupełnienie oznakowania, wyniesienie przejść dla pieszych i wyposażenie ich w elementy bezpieczeństwa ruchu drogowego, korekta furtki, naprawa schodów terenowych;
- **Szkoła Podstawowa nr 56** – uzupełnienie oznakowania poziomego i pionowego, zaniżenie krawężników, regulacja sygnalizacji świetlnej, uporządkowanie chodników, wyniesienie przejść dla pieszych, ograniczenie ruchu pojazdów na wskazanych odcinkach, przeniesienie barier ochronnych, poprawa oświetlenia;
- **Szkoła Podstawowa nr 59** – wyznaczenie i wyniesienie przejść dla pieszych, uporządkowanie parkowania, remont chodników, doświetlenie przejść dla pieszych, montaż nowych barier wygradzających oraz poprawa stanu technicznego tych już zamontowanych,
- **Szkoła Podstawowa nr 89** – uzupełnienie oznakowania, rozpoczęcie rozmów z okoliczną spółdzielnią mieszkaniową w sprawie dopuszczenia ruchu rowerowego na ciągach komunikacyjnych należących do spółdzielni;
- **Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5** – uporządkowanie parkowania w najbliższym otoczeniu szkoły, uzupełnienie oznakowania;
- **Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8** – regulacja faz sygnalizacji świetlnej, montaż dodatkowych stojaków rowerowych, usunięcie barier, przeniesienie przejścia dla pieszych, wyznaczenie zatoki *kiss & ride*.

	<p>W 2023 r. Gdańsk został laureatem konkursu „Doskonałość w Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego” organizowanego corocznie przez Komisję Europejską w ramach Europejskiej Karty Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Gdański Program Uspokojenia Ruchu oraz Gdański Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2016–2030 są istotnymi elementami długofalowej polityki poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego i zostały docenione przez międzynarodową kapitułę konkursową. W ścisłym finale konkursu Gdańsk wyprzedził województwo małopolskie oraz Antwerpię.</p>
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Gospodarki Komunalnej, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Wydział Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Gdańsku, Straż Miejska w Gdańsku</p>	

Miejski Program Zapobiegania Przeszeczności oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2022–2024

Uchwała nr XLIX/1241/22 Rady Miasta Gdańska z dnia 28 kwietnia 2022 r.

<p>Ogólny zarys Programu</p> <p>Organy państwa i jednostki samorządowe są ustawowo zobowiązane do zapewnienia ładu i porządku publicznego. To jedno z podstawowych zadań publicznych nałożonych na gminę (Gdańsk jako miasto na prawach powiatu) Ustawą z dnia 5 sierpnia 1998 r. o samorządzie powiatowym.</p> <p>Rok 2023 był drugim rokiem w realizacji zamierzeń określonych w Miejskim Programie Zapobiegania Przeszeczności oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2022–2024, przyjętym przez powołaną przez Prezydenta Miasta Gdańska Komisję Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego.</p> <p>Głównymi celami programu są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. poprawa poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie miasta przez zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń; 2. wzrost poczucia bezpieczeństwa osób przebywających w przestrzeni publicznej i w miejscu zamieszkania; 3. kształtowanie właściwych postaw dzieci i młodzieży: otwartości, tolerancji, umiejętności rozwiązywania konfliktów, odpowiedzialności za własne czyny; 4. wzrost bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych oraz osób starszych; 5. zapobieganie zachowaniom patologicznym wśród dzieci i młodzieży; 	<p>Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich efekty:</p> <p>Realizacja zadań ma prowadzić do osiągnięcia celu w postaci poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, ograniczenia skali przesteczności, zagrożeń oraz zwiększenia świadomości obywateli. Zakres działania programu obejmuje bezpieczeństwo w miejscach publicznych, bezpieczeństwo w miejscach użyteczności publicznej, w tym w szkole, bezpieczeństwo w ruchu drogowym, bezpieczeństwo pożarowe, bezpieczeństwo sanitarno-epidemiologiczne, bezpieczeństwo osób wykluczonych społecznie, bezpieczeństwo osób doświadczających przemocy w rodzinie. Zadania są realizowane poprzez edukację, aktywizację lokalnej społeczności oraz działania prewencyjne i pomocowe. Dodatkowymi działaniami są kampanie w mediach społecznościowych dotyczące narkomanii i alkoholizmu oraz możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej.</p> <p>W 2023 r. zrealizowano następujące podprogramy:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 10 programów profilaktyczno-edukacyjnych prowadzonych przez Policję; dotyczyły one m.in. kształtowania odpowiednich postaw i wartości w celu wyrobienia u młodzieży indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności, bezpieczeństwa w ruchu drogowym, podniesienia poziomu bezpieczeństwa osób w podeszłym wieku (Bezpieczny Senior), zapewnienia bezpieczeństwa turystów na terenie miasta (Bezpieczny Turysta). W programach tych wzięło udział ok. 27 tys. dzieci, młodzieży i dorosłych. 2. 7 programów edukacyjnych prowadzonych przez Straż Miejską; dotyczyły one m.in. idei segregacji odpadów, bezpieczeństwa w ruchu drogowym, tolerancji oraz zapobiegania przemocy rówieśniczej czy udzielania pierwszej pomocy. Uczestniczyło w nich ok. 37,4 tys. dorosłych i uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych i przedszkoli w Gdańsku. 3. 3 programy dotyczące bezpieczeństwa pożarowego prowadzone przez Państwową Straż Pożarną. W zajęciach dotyczących wiedzy pożarniczej i bezpiecznej ewakuacji udział wzięło ok. 7,2 tys. dzieci, młodzieży i osób dorosłych. 4. 3 programy w zakresie edukacji komunikacyjnej prowadzone przez Gdański Zarząd Dróg i Zieleni (GZDiZ) oraz Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK) Urzędu Miejskiego w Gdańsku. Działania GZDiZ obejmowały m.in. wdrażanie wychowania komunikacyjnego jako stałego elementu wychowawczego w placówkach oświatowych, a także aktywizację nauczycieli oraz edukację dzieci i rodziców. W ramach Programu Uspokojonego Ruchu Drogowego dostarczono mobilne
--	---

<p>6. pomoc osobom w kryzysie: wykluczonym społecznie, doświadczającym przemocy w rodzinie;</p> <p>7. poprawa bezpieczeństwa osób starszych poprzez ograniczenie ryzyka stania się ofiarą przestępstwa;</p> <p>8. poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym;</p> <p>9. przeciwdziałanie patologiom społecznym, tj. alkoholizmowi, narkomanii, przemocy domowej;</p> <p>10. poprawa bezpieczeństwa pożarowego miejsc i obiektów, w tym w szczególności obiektów użyteczności publicznej.</p> <p>Beneficjentami programu są: mieszkańcy miasta, w tym dzieci z przedszkoli, młodzież ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz ich rodzice, osoby korzystające z pomocy psychologicznej, osoby z problemami patologicznymi, osoby w podeszłym wieku – seniorzy, imigranci zamieszkujący Gdańsk.</p>	<p>zestawy miasteczek ruchu drogowego oraz symulatory przejścia dla pieszych dla szkół oraz doposażono 21 przejść dla pieszych w urzędzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego. Z kolei WGK zrealizował program nauki jazdy na rowerze w ruchu ulicznym dla ponad 400 uczniów w 12 szkołach na terenie Gdańsk.</p> <p>5. 2 programy profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu prowadzone przez Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień – w ramach kampanii „Kieruj bez procentów”, promującej bezpieczne kierowanie pojazdami bez używania substancji psychoaktywnych, oraz kampanii „Młodość bez procentów”, promującej opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej dzieci i młodzieży. W obu programach wzięło udział przeszło 8 tys. uczestników.</p> <p>6. 10 programów w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa osób bezdomnych, imigrantów, osób/rodzin w kryzysie realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ogółem ok. 3825 osób zostało objętych interwencjami służb mundurowych, streetworkerów, pracowników socjalnych MOPR oraz udziałem w poradnictwie i różnego typu spotkaniach. • Szacuje się, że dzięki kampaniom społecznym związanym z pomocą w zakresie przemocy dotarło do 300 tys. osób. • W ramach całodobowej pomocy specjalistycznej w sytuacjach kryzysowych przyjęto 9561 zgłoszeń, w tym wykonano 39 interwencji wyjazdowych, udzielono 8921 porad psychologicznych i 503 porady w związku z przemocą w rodzinie, a 95 osobom udzielono interwencyjnego schronienia. • We współdziałaniu z Policją, Strażą Miejską, streetworkerami oraz pracownikami socjalnymi udzielono wsparcia 3402 osobom w kryzysie bezdomności, zapewniono 454 miejsca dla osób w bezdomności, 33 migrantów otrzymało wsparcie socjalne oraz utrzymano 11 mieszkań wspomaganych. <p>7. 2 programy w zakresie zasad postępowania mieszkańców z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego oraz zagrożeń dotyczących występowania chorób zakaźnych zwierząt realizowane przez Powiatowy Inspektorat Weterynarii. Programy skupiły się na opracowaniu, produkcji i rozprowadzaniu w jednostkach mających kontakt ze zwierzętami lub udzielającymi im pomocy ulotek i materiałów informacyjnych na ww. tematy.</p> <p>8. 1 program w zakresie edukacji ekologicznej oraz selektywnej zbiórki odpadów i zagospodarowania odpadów komunalnych realizowany przez Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miejskiego w Gdańsku, który poprzez stoisko edukacyjne przybliżył zagadnienia ekologiczne ok. 30 tys. osób – uczestnikom festynów, spotkań i pikników.</p> <p>Łącznie w ww. projektach, programach, konkursach, interwencjach, poradach i innych spotkaniach udział wzięło ok. 120 tys. osób, w tym m.in.: uczniowie przedszkoli, szkół, rodzice, seniorzy, osoby będące w kryzysie oraz wykluczone społecznie. Włączając w to kampanie w mediach społecznościowych i inne formy masowego przekazu, szacuje się, że udało się dotrzeć z treściami do blisko 0,5 mln odbiorców.</p>
--	---

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Komenda Miejska Policji w Gdańsku, Straż Miejska w Gdańsku, Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Powiatowy Inspektorat Weterynarii, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Gdańsku, Gdański Zarząd Dróg i Zieleni, Gdański Ośrodek Promocji Zdrowia i Profilaktyki Uzależnień oraz Wydział Gospodarki Komunalnej UMG

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2023 roku

Uchwała nr LX/1530/23 Rady Miasta Gdańska z dnia 30 marca 2023 r.

Ogólny zarys Programu

Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt ma służyć zmniejszeniu liczby bezdomnych zwierząt na terenie Gdańska.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Programu oraz ich **efekty**:

1. Do schroniska dla bezdomnych zwierząt przyjęto 949 zwierząt, w tym 547 psów i 402 koty.
2. Wydano właścicielom i oddano do adopcji 739 zwierząt, w tym 511 psów oraz 228 kotów.
3. Oznakowano 828 zwierząt, w tym 398 psów i 430 kotów.
4. Wysterylizowano i wykastrowano 1019 zwierząt, w tym 281 psów i 738 kotów.
5. Zakupiono i wydano blisko 900 kg karmy dla kotów wolno żyjących.
6. Wydano 72 nowe domki dla kotów wolno żyjących.
7. Zorganizowano wigilijne spotkanie dla społecznych opiekunów kotów, podczas którego wydano 500 zestawów karmy suchej i mokrej.

Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Wydział Gospodarki Komunalnej

Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Gdański Ogród Zoologiczny (Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt), Wydział Środowiska, Straż Miejska, Gdańskie Centrum Kontakt

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańsk

Uchwała nr LI/1506/18 Rady Miasta Gdańsk z dnia 23 kwietnia 2018 r. zmieniona uchwałą nr XII/218/19 Rady Miasta Gdańsk z dnia 27 czerwca 2019 r.

Ogólny zarys Studium

W kwietniu 2018 r. Rada Miasta Gdańsk uchwaliła Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańsk. Dokument przedstawia politykę przestrzenną miasta w perspektywie 30 lat, stanowiącą podstawę kształtowania prawa lokalnego w postaci miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Główną ideą Studium jest rozwój zrównoważony w każdym aspekcie: środowiskowym, ekonomicznym, społecznym i przestrzennym. Ideę zrównoważonego rozwoju w pierwszym rzędzie realizuje zasada rozwoju miasta do wewnątrz.

Ważne jest również podniesienie jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, ze wzmocnieniem infrastruktury dla ruchu pieszego i rowerowego.

W ramach prac nad dokumentem została powołana Rada Studium jako organ doradczy Prezydenta. Członkami Rady byli przedstawiciele m.in. uczelni wyższych, pracodawców, organizacji pozarządowych, radnych miejskich, rad dzielnic, profesjonalistów związanych z planowaniem przestrzennym i architekturą. Na szczególną uwagę zasługuje nowatorskie zastosowanie gdańskiego modelu partycypacji społecznej dokumentu. Dzięki niemu w pracach nad projektem brało udział blisko 3 tys. osób w ramach 98 wydarzeń partycypacyjnych.

W 2019 r., zgodnie z ideą partycypacji społecznej, w wyniku uwzględnienia uwag mieszkańców dokonano zmiany części Studium w dwóch fragmentach na Stogach.

Beneficjentami Studium są wszyscy użytkownicy przestrzeni miasta, w tym m.in.: mieszkańcy, inwestorzy, instytucje, turyści, organy administracji samorządowej i państwowej.

Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Studium oraz ich efekty:

1. Planowanie elementów wyrazu estetycznego miasta zgodnie z **Koncepcją Regulacji Estetyki Miasta** (KREM, 2015 r.); jest wyrazem polityki przestrzennej miasta i odpowiedzią na narastający problem wizualnej degradacji przestrzeni miejskiej, będącej skutkiem ubocznym dynamicznego rozwoju Gdańsk. Zawiera zasady w zakresie estetyki i ładu przestrzennego, które są sukcesywnie wprowadzane do nowo sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, także tych 18 uchwalonych w 2023 r. Dotyczą one kolorystyki i formy elewacji i dachów oraz posadzek w przestrzeniach publicznych; przykładowe rozwiązania estetyczne zawiera broszura „Estetyczny Gdańsk”, która stanowić może pomoc dla zainteresowanych (do pobrania na stronie internetowej www.brg.gda.pl). Beneficjentami są wszyscy korzystający z przestrzeni miasta.
2. Tworzenie gdańskich przestrzeni lokalnych w oparciu o studium „**Gdańskie Przestrzenie Lokalne**” (GPL, od 2017 r.), które powstało w celu poprawy jakości lokalnych przestrzeni publicznych i skoordynowania działań na ich rzecz oraz z myślą o wsparciu osób składających wnioski do Budżetu Obywatelskiego. Informacje zawarte w GPL mogą dostarczyć inspiracji oraz ułatwić wybór lokalizacji projektów. Tym samym studium skierowane jest do wszystkich korzystających z przestrzeni miasta i stanowi istotny element polityki przestrzennej. W 2023 r. opracowano **osiem kart** przestrzeni lokalnych wyznaczonych w lokalizacjach:

- O.13. Żabianka – rejon ul. Subisława,
- W.08. Strzyża – rejon pl. Maczka,
- Z.06 Błętwo – rejon ul. Potokowej,
- P.16. Krakowiec – rejon ul. Kępniej i Jodłowej,
- W.13. Zaspas – rejon ul. Żwirki i Wigury,
- P.05. Letnica – rejon ul. Starowiejskiej,
- O.14. Oliwa – rejon pętli tramwajowej
- Ś.20. Siedlce – rejon ul. Kartuskiej i Zakopiańskiej.

W ramach pracy nad projektami kart przeprowadzono konsultacje z radami dzielnic i zainteresowanymi mieszkańcami w siedzibach poszczególnych jednostek pomocniczych oraz online. Tym samym **zakończono etap tworzenia kart dla 35 jednostek pomocniczych**, a całość materiału opracowano w postaci **Katalogu Gdańskich Przestrzeni Lokalnych** i opublikowano na stronie internetowej Biura Rozwoju Gdańsk (www.brg.gda.pl) w październiku 2023 r. wraz z animowanym **filmem edukacyjno-promocyjnym**.

3. Bardziej przyjazne mieszkańcom planowanie ulic miasta w oparciu o **Gdański Standard Ulicy Miejskiej** (GSUM, od 2017 r.). GSUM jest odpowiedzią na potrzebę, sygnalizowaną przez mieszkańców w pracach nad Studium, kształtowania układu komunikacyjnego z uwzględnieniem cech przestrzeni publicznej. Potrzebę stworzenia GSUM zapisano w polityce przestrzennej miasta – Studium 2018 r. zmienionym w 2019 r. Beneficjentami są wszyscy korzystający z przestrzeni miasta. W 2019 r. partycypowano społecznie dokument, a w grudniu 2020 r. został on przyjęty przez władze miasta (Zarządzenie nr 1753/20 PMG z dnia 18 grudnia 2020 r.). Od 2021 r. ustalenia i wytyczne dokumentu w zakresie

kreowania przestrzeni publicznych wzdłuż ulic w Gdańsku wdrażane są do nowo sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – także w 2023 r.

4. Planowanie zagospodarowania przestrzeni nadwodnych w oparciu o **Gdańską Politykę Wodną** (GPW, od 2018 r.). Po przeanalizowaniu uwarunkowań dotyczących jakości przestrzeni nadwodnych i atrakcyjności zagospodarowania przestrzennego nabrzeży polityka wskazuje kierunki ich urządzenia i zrównoważonego zagospodarowania. Prace nad dokumentem zostały zakończone w 2021 r. – Studium analityczno-koncepcyjne dotyczące wizji dla terenów nadwodnych, opracowywane w celu określenia zarówno kierunków zagospodarowania, jak i elementów wyposażenia nabrzeży i brzegów Wisły, Motławy, potoków i małych rzek oraz plaż Zatoki Gdańskiej zostało opublikowane na początku 2022 r. Beneficjentami są wszyscy użytkownicy nadwodnych przestrzeni publicznych. Rok 2023 poświęcono na kontynuację popularyzacji opracowania poprzez prezentacje dla różnych grup zainteresowanych kształtowaniem terenów nadwodnych oraz poprzez publikacje artykułów w prasie. Gdańska Polityka Wodna prezentowana była m.in. na konferencjach „Zieleń i Woda – projekty dla Gdańska”, „Zielona Retencja” oraz na seminarium szkoleniowym „Błękitno-zielona infrastruktura – plany i wdrożenia” (publikacja artykułu na łamach miesięcznika „Zieleń Miejska”). Beneficjentami są wszyscy użytkownicy nadwodnych przestrzeni publicznych.
5. **„Gdańska Polityka Zieleni”** (GPZ) określa spójną, planową i długoterminową politykę rozwoju zielonej infrastruktury w skali ogólnomiejskiej. Dokument ukończony w 2022 r. obejmuje syntezę uwarunkowań z naciskiem na czynniki ryzyka zmian klimatu oraz koncepcję rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury i uzupełnia wcześniejsze rekomendacje Gdańskiej Polityki Wodnej o wytyczne dotyczące kształtowania zieleni w mieście. GPZ ma na celu określenie i uszczegółowienie podstawowego systemu przyrodniczego miasta oraz wzmocnienie jego biologicznej ciągłości i bioróżnorodności, a także kontynuację procesu ukierunkowanego na zwiększanie jej dostępności dla mieszkańców. Pod koniec 2022 r. zakończono prace nad dokumentem i przeprowadzono proces konsultacji i opiniowania w jednostkach miejskich. W 2023 r. opracowanie zostało opublikowane i rozpoczęto analizy poświęcone kontynuacji **GPZ – etap 2 dla obszarów priorytetowych objętych deficytem w dostępie do zieleni**. Celem kolejnego etapu prac jest zwiększenie dostępu do zieleni i rekreacji w obszarach, w których istnieje obecnie deficyt zieleni, oraz wyznaczenie spójnej sieci błękitno-zielonej infrastruktury wraz z rekomendacjami do jej ochrony i urządzenia. Opracowanie będzie punktem wyjścia do działań wielu jednostek miejskich oraz dla urbanistów przy pracach nad planami miejscowymi i planem ogólnym m. Gdańska.
6. W połowie 2021 r. zakończono prace nad dokumentem **„Szczegółowe standardy dostępności dla kształtowania przestrzeni i budynków w mieście Gdańsku. Poradnik projektowania uniwersalnego”**. Dokument zawiera zbiór wytycznych i zasad niezbędnych do projektowania nowych budynków lub remontów już istniejących, tak aby były one dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami. Uwzględni lokalną specyfikę miasta oraz już funkcjonujące w tym zakresie regulacje. Ostateczna wersja dokumentu została przyjęta Zarządzeniem nr 1746/21 Prezydenta Miasta Gdańska z dnia 9 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia szczegółowych standardów dostępności dla kształtowania przestrzeni i budynków w mieście Gdańsku – Poradnik projektowania uniwersalnego. W 2023 r. prowadzono dalsze działania informacyjne oraz wdrażano zawarte w nim rozwiązania, przy wsparciu Zespołu Koordynatorów ds. Dostępności UMG.
7. **Biuro Architekta Miasta** w 2023 r. kontynuowało następujące zadania: prowadzenie analiz urbanistyczno-architektonicznych na potrzeby wybranych inwestycji miasta, prowadzenie procesów konsultacyjnych w tym zakresie; proponowanie i opiniowanie rozwiązań na rzecz poprawy estetyki obiektów i przestrzeni miejskich; udział w pracach Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej; inicjowanie i organizacja konkursów architektonicznych i urbanistyczno-architektonicznych organizowanych i współorganizowanych przez miasto; udział w debatach,

konferencjach, seminariach i warsztatach branżowych związanych z planowaniem przestrzennym, projektowaniem architektonicznym i ochroną zabytków, w tym organizacja i współorganizacja tych wydarzeń. W 2023 r. przystąpiono do prac nad **Masterplanem dla dzielnicy Piecki-Migowo**. Celem opracowania jest wyznaczenie kierunków rozwoju dzielnicy w ciągu najbliższych kilku lat. Na przełomie lat 2022 i 2023 odbyły się spotkania z mieszkańcami, które pozwoliły zdefiniować potrzeby społeczne i wnioski do dalszej pracy. Pod koniec 2023 r. przeprowadzono warsztaty urbanistyczne, które określiły główne obszary problemowe oraz pokazały wartości szczególnie istotne dla mieszkańców: powiązania przestrzeni publicznych, ciągłość terenów zielonych, wykształcenie miejsc integrujących mieszkańców – centr lokalnych. W 2023 r. przystąpiono także do prac nad **Masterplanem (część społeczna) w granicach dzielnic Olszynka, Orunia-Święty Wojciech-Lipce, Rudniki (fragment)**. W listopadzie odbyły się dwa otwarte spotkania inauguracyjne – jedno na Oruni, drugie na Olszynie. W grudniu na Oruni odbyły się pierwsze z trzech zaplanowanych warsztatów planistycznych dla kilkudziesięcioosobowej grupy reprezentatywnej społeczności dzielnicy.

8. **Studium Pasma Alei Grunwaldzkiej (PAG)**, nad którym prace rozpoczęto w 2022 r., koncentruje się na wykreowaniu nowego oblicza architektonicznego i urbanistycznego części obszaru Centralnego Pasma Usługowego (w dzielnicach Oliwa i Wrzeszcz). Dokument ten jest opracowywany przy wsparciu konsultacji społecznych, które odbywały się na każdym jego etapie: od uwarunkowań (2022 r.), poprzez scenariusze transportowe (VI 2023), do kształtowania zabudowy (IX/X 2023 r.). Dla osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia mieszkańców w obszarze PAG jest priorytet kształtowania układu przestrzeni publicznych, dostępności do zieleni i efektywnego transportu w duchu miasta krótkich odległości. Na podstawie nowej wizji architektoniczno-urbanistycznej zabudowy i zagospodarowania obszaru wskazane zostaną kierunki przekształceń w zakresie funkcji i parametrów m.in. w planie ogólnym. Zakończenie prac planowane jest na II połowę 2024 r.
9. Uchwalenie w 2023 r. **18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**, które stanowią prawo miejscowe i są zgodne z polityką przestrzenną miasta wyrażoną w Studium, tj.:
  - Nr 2614 Matarnia – rejon ul. Jesionowej i Sąsiedzkiej,
  - Nr 0275 Oliwa Górna – rejon ul. Spacerowej i Kwietnej,
  - Nr 0518 Letnica – rejon ul. Starowiejskiej,
  - Nr 2161 Osowa – zbiornik retencyjny przy ul. Raatza,
  - Nr 0160 Żabianka – rejon przystanku SKM Żabianka-AWFiS,
  - Nr 0716 Wrzeszcz Dolny – rejon ul. Wajdeloty i Grażyny,
  - Nr 11107 Sienna Grobla – rejon ul. Wiesława i Siennickiej,
  - Nr 11109 Ołowianka – część centralna i północna,
  - Nr 1433 Górki Zachodnie – rejon ul. Przełom i nabrzeża Wisły Śmiałej,
  - Nr 2253 Kokoszki Mieszkaniowe – rejon ul. Bysewskiej,
  - Nr 2254 Kiełpino Górne – rejon ul. Mamuszki i obwodnicy zachodniej Trójmiasta,
  - Nr 1526 Błonia-Południe – rejon ul. Tamka Pędzichowska i GPZ II,
  - Nr 0274 Oliwa Górna – rejon ul. Kościarskiej i Bytowskiej,
  - Nr 2515 Kokoszki Przemysłowe – rejon ul. Budowlanych i Banińskiej II,
  - Nr 0321 Brzeżno – rejon ul. Uczniowskiej i Gdańskiej,
  - Nr 1619 Olszynka – rejon ul. Zawodzie,

	<ul style="list-style-type: none"> Nr 2353 Szadółki – rejon ul. Nowej Jabłoniowej, Nr 1430 – rejon kąpieliska morskiego Stogi II. <p>10. Podjęcie 24 uchwał o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.</p>
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Biuro Rozwoju Gdańska</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: wydziały i biura Urzędu Miejskiego w Gdańsku, jednostki i spółki miejskie</p>	

<p>Gminny Program Rewitalizacji</p>	
<p>Uchwała nr XXXVIII/1012/17 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 kwietnia 2017 r., zmieniona uchwałą nr XIV/304/2019 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 września 2019 r.</p>	
<p>Ogólny zarys Programu</p> <p>Gminny Program Rewitalizacji obejmuje działania rewitalizacyjne w czterech podobszarach rewitalizacji: 1) Biskupia Górka, Stary Chełm, 2) Dolne Miasto, pl. Wałowy, Stare Przedmieście, 3) Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście, 4) Orunia. Program dotyczy zdegradowanych terenów o wartościach kulturowych, gdzie negatywne procesy społeczne, środowiskowe, gospodarcze i przestrzenne występują w szczególnym nasileniu. Zakłada intensywne prowadzenie procesów społecznych przy równoczesnych zmianach w strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Celem programu jest poprawa sytuacji w obszarze rewitalizacji w sferze społecznej, przestrzennej, środowiskowej i gospodarczej, podniesienie jakości życia i zmniejszenie różnic w stosunku do innych obszarów miasta. Zakres oddziaływania nie ogranicza się tylko do obszaru rewitalizacji, ale obejmuje całe miasto, podnosząc jakość życia mieszkańców i kreując jego pozytywny wizerunek na zewnątrz. Głównymi beneficjentami są użytkownicy obszaru rewitalizacji.</p>	<p>Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia GPR oraz ich efekty:</p> <p><u>Biskupia Górka i Stary Chełm:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Kontynuowano działalność Centrum Wsparcia Seniora na Biskupiej Górcie w wyremontowanym w 2019 r. lokalu przy ul. Biskupiej 4. Kontynuowano działalność Centrum Wsparcia i Terapii Rodzin na Starym Chełmie finansowaną z Europejskiego Funduszu Społecznego, a następnie ze środków miasta w ramach zachowania trwałości projektu. Kontynuowano działanie dotyczące animacji społeczności lokalnej w ramach zagospodarowania podwórka w kwartale ulic Biskupia, Salwator, Na Stoku oraz Górka 11, 12A, 13A. Realizowano umowę na roboty budowlane dotyczące zadania polegającego na remoncie i adaptacji lokalu ul. Styp-Rekowskiego 16 do prowadzenia działań społecznych – Centrum Wsparcia Rodziny oraz Domu Sąsiedzkiego. Kontynuowano przebudowę ulic: Biskupia, Na Stoku, Salwator, Zaroślak wraz z infrastrukturą techniczną. W ramach przebudowy i modernizacji elementów budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem kontynuowano przebudowę 13 budynków komunalnych oraz zakończono przebudowę budynku przy ul. Salwator 7. Zrealizowano roboty budowlane w 16 budynkach WM: Biskupia 13, Biskupia 15, Biskupia 18, Biskupia 19, Biskupia 21, Biskupia 25, Biskupia 28, Biskupia 34, Biskupia 6, Na Stoku 12C, Na Stoku 40A,B, Na Stoku 41, Na Stoku 41A, Na Stoku 42-42A, Na Stoku 45, Salwator 1/4. Kontynuowano opracowanie dokumentacji projektowej i uzgodnienia z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz Gdańskim Zarządem Dróg i Zieleni w sprawie urządzenia przestrzeni publicznej i terenów zieleni przy ul. Biskupiej. <p><u>Nowy Port z Twierdzą Wisłoujście:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Kontynuowano działalność Klubu Aktywnego Mieszkańca przy ul. Floriańskiej 3, wyremontowanego w 2020 r. W przestrzeni utworzono klub-przedszkole dla dzieci z doświadczeniem uchodźczym. Kontynuowano działalność Youth Point przy ul. Na Zaspę 53 – miejsca stworzonego specjalnie z myślą o lokalnej młodzieży, wyremontowanego w 2019 r. Kontynuowano zadanie polegające na animacji społecznej mieszkańców i wspólnej realizacji zagospodarowania podwórek przy ul. Strajku Dokerów 17/18 oraz ul. Na Zaspę 53.

4. **Kontynuowano opracowanie dokumentacji projektowej** przebudowy placu przy przystani promowej na podstawie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej wybranej w konkursie wraz z zaleceniami i wytycznymi Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

5. **Zrealizowano roboty budowlane w budynku WM** przy ul. Rybołowców 7.

Dolne Miasto i pl. Wałowy wraz ze Starym Przedmieściem:

1. Kontynuowano działalność **placówki wsparcia dziennego** w budynku przy ul. Królikarnia 13, wyremontowanego w 2021 r.
2. W zmodernizowanym w 2019 r. lokalu przy ul. Radnej 3/2 kontynuowano działalność **Centrum Wsparcia i Terapii Rodzin**.
3. Kontynuowano zadanie polegające na animacji społecznej mieszkańców kwartałów i wspólnej realizacji zagospodarowania podwórek przy ul. Chłodnej 9-10 oraz przy ul. Dobrej, Toruńskiej, Przyokopowej i Zielonej w ramach zadania „**Dalsze działania – Podwórka Sąsiedzkiej Energii, edycja 2023**”.
4. Kontynuowano opracowanie dokumentacji projektowej zagospodarowania **terenu pl. Wałowego** z uwzględnieniem wytycznych Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Planowane zakończenie: III/IV kwartał 2024 r.
5. **Zrealizowano roboty budowlane w dwóch budynkach WM: ul. Chłodna 4 i Podwale Przedmiejskie 22.**
6. Rozpoczęto **roboty budowlane układu drogowego**: ul. Chłodnej, Sempołowskiej, Królikarni i Reduty Dzik.
7. **Zakończono roboty budowlane** dla zadania „Zagospodarowanie terenu Optywu Motławy wraz z bastionami” (koszt 15,5 mln zł). Prace obejmowały m.in. remont ścieżek spacerowych, montaż oświetlenia i monitoringu. Obszar wyposażono w elementy małej architektury (ławki, leżaki, stojaki rowerowe). Dla najmłodszych powstały place zabaw oraz ścieżka dydaktyczna. Wzdłuż szlaku pieszego umiejscowiono tablice edukacyjne. W tym czasie wykonano również nowe nasadzenia oraz obsiano skarpy. Na szczycie bastionu Żubr oraz św. Gertrudy zostały utworzone punkty widokowe.

Orunia:

1. Kontynuowano działanie **placówki wsparcia dziennego oraz usług społecznych o charakterze profilaktycznym** realizowanych metodą pracy podwórkowej, finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, a następnie ze środków miasta.
2. Kontynuowano zadanie polegające na **wspieraniu działań społecznych w przestrzeniach sąsiedzkich** objętych wcześniej działaniami rewitalizacyjnymi: Trakt św. Wojciecha 93-103, Żuławska 2/3, Ubocze 24.
3. **Zakończono roboty budowlane w budynku domu sąsiedzkiego** przy ul. Dworcowej 11 – otwarcie placówki na potrzeby realizacji zadań z zakresu usług społecznych odbyło się w kwietniu 2023 r.
4. **Kontynuowano prace dotyczące przygotowania dokumentacji** dla zadania rewaloryzacji Rynku Oruńskiego wraz z przebudową układu drogowego i infrastruktury technicznej.
5. **W ramach modernizacji i remontów budynków wraz z otoczeniem:** rozpoczęto prace remontowe w budynku komunalnym przy ul. Rejtana 20 oraz **wykonano remont czterech budynków WM:** Małomiejska 39C, Raduńska 1, Raduńska 17, Rejtana 1B, 1C / Trakt św. Wojciecha 89.

Wydatki ogółem na projekty realizowane w poszczególnych podobszarach do końca 2023 r.:

- rewitalizacja Biskupiej Górki i Starego Chełma: 64 857 021 zł
- rewitalizacja Dolnego Miasta i pl. Wałowego wraz ze Starym Przedmieściem: 48 726 699 zł
- rewitalizacja Oruni: 33 245 760 zł
- rewitalizacja Nowego Portu: 20 657 031 zł

30 marca 2023 r. Rada Miasta Gdańska przyjęła uchwałę nr LX/1552/23 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR). W 2023 r. realizowano opracowanie zmiany GPR do roku 2030. W ramach

	<p>przygotowania do aktualizacji GPR w podobszarach rewitalizacji przyjęto cztery formy partycypacji społecznej mające na celu nie tylko informowanie, ale też włączenie interesariuszy w aktywne uczestnictwo w proces tworzenia dokumentu. Zrealizowano następujące działania partycypacyjne: punkty konsultacyjne, spacerki badawcze, warsztaty z mieszkańcami oraz geoankiety.</p>
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Biuro Rozwoju Gdańska</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Urząd Miejski w Gdańsku, jednostki miejskie, wspólnoty mieszkaniowe, organizacje pozarządowe</p>	

<p>Studium Lokalizacji Obiektów Wysokościowych (SLOW)</p>	
<p>Uchwała nr XXVIII/764/08 Rady Miasta Gdańska z dnia 25 września 2008 r.</p>	
<p>Ogólny zarys Studium</p> <p>W Studium zdefiniowano obiekty wysokościowe jako budynki/obiekty o wysokości ponad 40 m, wyznaczono obszary ich lokalizacji oraz podstawowe zasady postępowania z obiektami wysokościowymi.</p> <p>Określono, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uznaje się za podstawowy dokument decydujący o możliwości lub zakazie lokalizacji takiego obiektu. Celem stosowania procedur SLOW jest ochrona krajobrazu miasta i jego walorów kulturowych przed lokalizacją nadmiernie wysokich obiektów, zaburzających ład przestrzenny i będących źródłem potencjalnych konfliktów.</p> <p>Dokument opracowano jako wynik szerokiej partycypacji społecznej dla obszaru całego miasta. Stosowanie procedur SLOW wpływa na kształtowanie krajobrazu miasta, walory ekonomiczne przestrzeni i jakość życia mieszkańców. Dotyczy wszystkich korzystających z przestrzeni miejskiej.</p>	<p>Najistotniejsze działania podjęte w 2023 r. realizujące założenia Studium oraz ich efekty:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z zastosowaniem procedur SLOW; w 2023 r. w wyniku analiz dotyczących każdego planu miejscowego uznano, że nie ma potrzeby przeprowadzenia żadnej pełnej procedury SLOW. 2. Bieżące analizy wniosków o zmianę planu miejscowego lub sporządzenie nowego planu, m.in. w oparciu o SLOW; dotyczy wszystkich korzystających z przestrzeni miasta; efektem jest eliminacja wniosków zawierających lokalizację obiektów wysokościowych na podstawie SLOW w przypadku obszarów wyłączonych (bez zgody konserwatora zabytków) i niewskazanych. 3. Stosowanie Lokalnych Standardów Urbanistycznych, opracowanych z uwzględnieniem SLOW, przy analizowaniu wniosków dotyczących inwestycji realizowanych w ramach <i>lex developer</i>; w 2023 r. nie złożono ww. wniosków. 4. Dokument stanowił wytyczne dla opracowywanego Studium Pasma Alei Grunwaldzkiej w zakresie kreowania nowego oblicza architektonicznego i urbanistycznego części obszaru Centralnego Pasma Usługowego w dzielnicach Oliwa i Wrzeszcz.
<p>Wydział wiodący / Instytucja wiodąca: Biuro Rozwoju Gdańska, Biuro Architekta Miasta</p>	
<p>Realizatorzy Programu / Wydziały i instytucje partnerskie: Rada Miasta Gdańska</p>	